

ປຶ້ມຄູ່ມື

ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານ

(ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2023)

Written Judgement Handbook
Court of First Instance in Civil Cases

ໂດຍ: ກຸ່ມຄົ້ນຄວ້າທົດສະດີແພ່ງ

ໂຄງການສົ່ງເສີມການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລັດທີ່ປຶກຄອງດ້ວຍກົດໝາຍໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳ
ດ້ວຍການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ສານປະຊາຊົນ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ,
ຄະນະ ນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ກັບ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນ ຍີ່ປຸ່ນ (JICA)

2023

ປຶ້ມຄູ່ມື

ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານ

(ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2023)

Written Judgement Handbook
Court of First Instance in Civil Cases

ໂດຍ ກຸ່ມຄົ້ນຄວ້າທິດສະດີແພ່ງ

ໂຄງການສົ່ງເສີມການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ລັດທີ່ປຶກສາດ້ວຍກົດໝາຍ
ໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳ

ດ້ວຍການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ສານປະຊາຊົນ, ອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ, ກະຊວງຍຸຕິທຳ,
ຄະນະນິຕິສາດ ແລະ ລັດຖະສາດ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ

ກັບ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນ ຍີ່ປຸ່ນ (JICA)

ປີ 2023

ສາລະບານ

ບົດທີ 1 ຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.....	1
I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.....	1
1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.....	1
2. ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ	1
3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ	3
II. ເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍທີ່ຄວນສໍານຶກໃນການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.....	3
1. ຜູ້ພິພາກສາ.....	3
2. ຄູ່ຄວາມ	3
3. ສານຂັ້ນເທິງ.....	4
4. ອົງການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ	4
5. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ.....	4
III. ການຮັບປະກັນການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.....	4
1. ການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ	4
1.1 ການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ	4
1.2 ການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ	5
2. ການຮັບປະກັນການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຕາມຮ່າງແບບພິມ	5
3. ການຮັບປະກັນການນໍາໃຊ້ພາສາໃຫ້ຖືກຕ້ອງ.....	5
4. ການຮັບປະກັນການພິຈາລະນາຕາມຂອບເຂດ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການຮ້ອງຂໍ	6
IV. ເງື່ອນໄຂພື້ນຖານ ກ່ຽວກັບ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.....	6
1. ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ພິພາກສາ.....	6
2. ຫຼັກຖານໃນສໍານວນຄະດີແພ່ງ.....	6
3. ຜູ້ກວດແກ້ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.....	7
4. ຮູບແບບການຈັດພິມຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.....	7
4.1 ພາສາ.....	7
4.2 ຮູບແບບຕົວໜັງສື.....	7
4.3 ຂະໜາດເຈ້ຍ ແລະ ຂອບເຈ້ຍ	8
4.4 ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ.....	8
4.5 ຈຳນວນເປັນຕົວເລກ	8
V. ໂຄງປະກອບ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.....	9
ບົດທີ 2 ພາກສະເໜີ.....	12
I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກສະເໜີ.....	12
1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ພາກສະເໜີ	12
2. ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ພາກສະເໜີ	12
3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກສະເໜີ.....	12
II. ວິທີການຂຽນພາກສະເໜີລົງໃນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ	12

1. ສ່ວນເທິງໜ້າທຳອິດ ຂອງ ພາກສະເໜີ.....	12
1.1 ເຄື່ອງໝາຍຊາດ, ຊື່ປະເທດ ແລະ ຄຳຂວັນ.....	12
1.2 ຊື່ຂອງສານ	13
1.3 ເລກທີ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງ ຄຳຕັດສິນ	14
2. ຫົວຂໍ້ຄຳຕັດສິນ	15
3. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງ ຄະນະສານ, ຈຳສານ ແລະ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ...16	
4. ເວລາ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ເປີດປະຊຸມສານ	17
5. ເລກທີ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງຄະດີທີ່ນຳມາພິຈາລະນາ	17
6. ຄູ່ຄວາມ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ.....	18
6.1 ຄູ່ຄວາມ.....	18
6.1.1 ບຸກຄົນ.....	18
6.1.2 ນິຕິບຸກຄົນ/ການຈັດຕັ້ງ.....	19
6.2 ຜູ້ຕາງໜ້າ	20
6.2.1 ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມກົດໝາຍ	21
6.2.2 ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມການມອບໝາຍ	21
6.3 ບຸກຄົນທີສາມ.....	23
6.3.1 ບຸກຄົນທີສາມທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ	23
6.3.2 ບຸກຄົນທີສາມທີ່ບໍ່ໄດ້ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ	23
7. ກ່ຽວເລື່ອງ.....	24
8. ວ່າດ້ວຍສານ	25
 ບົດທີ 3 ພາກເນື້ອຄະດີ	33
I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກເນື້ອຄະດີ.....	33
1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ພາກເນື້ອຄະດີ.....	33
2. ຄວາມສຳຄັນ ຂອງ ພາກເນື້ອຄະດີ	33
3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກເນື້ອຄະດີ	33
II. ວິທີການຂຽນພາກເນື້ອຄະດີລົງໃນຄຳຕັດສິນຄະດີແບ່ງ	34
1. ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ	34
1.1 ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ	34
1.1.1. ເຫດການທີ່ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຕາມການກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດ....	34
1.1.2 ການລະເມີດສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ ລະຫວ່າງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ.....	35
1.1.3 ການສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ.....	35
1.2 ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ	38
1.2.1 ການຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ	38
1.2.2 ການບໍ່ຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ.....	39
2. ການຟ້ອງແຍ່ງຂອງຈຳເລີຍ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ໂຈດ (ຖ້າມີ).....	41
2.1 ການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ (ຖ້າມີ)	41

2.2 ການແກ້ຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ໂຈດ (ຖ້າມີ)	41
3. ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ບຸກຄົນທິສາມ (ຖ້າມີ)	42
3.1 ບຸກຄົນທິສາມທີ່ບໍ່ຍື່ນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ	42
3.2 ບຸກຄົນທິສາມທີ່ຍື່ນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ	43
 ບົດທີ 4 ພາກວິນິດໄສ	50
I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກວິນິດໄສ	50
1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ພາກວິນິດໄສ	50
2. ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ພາກວິນິດໄສ	50
3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກວິນິດໄສ	50
II. ວິທີການຂຽນພາກວິນິດໄສລົງໃນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ	51
1. ປະໂຫຍກນໍາ	51
2. ການກໍານົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ	51
3. ການກໍານົດເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງ ຄະດີ	52
3.1 ການວິນິດໄສໃນກໍລະນີທີ່ມີການຮັບຮູ້ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງທັງໝົດ	53
3.2 ການວິນິດໄສໃນກໍລະນີທີ່ມີການຮັບຮູ້ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ ບາງສ່ວນ	54
3.3 ການວິນິດໄສໃນກໍລະນີທີ່ມີການບໍ່ຮັບຮູ້ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ	55
- ການວິນິດໄສ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານຂໍ້ເທັດຈິງ	56
- ການວິນິດໄສ ກ່ຽວກັບ ການການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ	59
4. ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດພາງ	60
5. ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ລັບຫຼັງ	61
5.1 ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ	61
5.2 ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນລັບຫຼັງ	62
6. ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄໍາທໍານຽມສານທາງແພ່ງ	63
6.1 ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ເງິນວາງສານ	64
6.2 ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄໍາໃຊ້ຈ່າຍໃນການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ	64
6.3 ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄໍາໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບຜູ້ຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີ ແພ່ງ	65
6.4. ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄໍາທໍານຽມເອກະສານ	65
6.5 ການລົງຄໍາເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄໍາທໍານຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ	66
7. ການກໍານົດບັນດາມາດຕາກົດໝາຍ ທີ່ເປັນບ່ອນອ້າງອີງ	67
 ບົດທີ 5 ພາກຕັດສິນ	69
I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກຕັດສິນ	69
1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ພາກຕັດສິນ	69
2. ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ພາກຕັດສິນ	69
3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກຕັດສິນ	69

II. ວິທີການຂຽນພາກຕັດສິນລົງໃນຄໍາຕັດສິນຄະດີແບ່ງ	70
1. ປະໂຫຍກນໍາ	70
2. ປະເພດ ແລະ ເນື້ອໃນ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນ.....	71
2.1 ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ ມີເຫດຜົນ.....	71
2.2 ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ ບໍ່ມີເຫດຜົນ	72
3. ຄໍາທຳນຽມສານ ແລະ ຄໍາສິ້ນເປືອງຕ່າງໆ ໃນການດຳເນີນຄະດີ.....	73
4. ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍອຸທອນ ແລະ ການສະເໜີຄັດຄ້ານ	75
4.1. ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍອຸທອນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ).....	75
4.2. ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍຄັດຄ້ານກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງ.....	75
4.3. ການແຈ້ງສິດໃນການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ	76
5. ການລົງລາຍເຊັນ	77

ຄໍາຕັດສິນຕົວແບບ (1)

ກໍລະນີມີບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ)	82
--	-----------

ຄໍາຕັດສິນຕົວແບບ (2)

ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງເອົາເງິນຄືນຈາກການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງລູກໜີ້)	91
--	-----------

ບົດທີ 1

ຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ແມ່ນຄໍາຕົກລົງປະເພດໜຶ່ງ ຂອງ ສານທີ່ຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ.¹ ຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານປະກອບດ້ວຍ ສີ່ ພາກຄື: ພາກສະເໜີ, ພາກເນື້ອຄະດີ, ພາກວິນິດໄສ ແລະ ພາກຕັດສິນ.

ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ແມ່ນການສັງລວມຜົນ ຂອງ ການຄົ້ນຄວ້າຄະດີ ກ່ຽວກັບ ປະເດັນຂັດແຍ່ງ, ຂໍ້ເທັດຈິງ, ການຊີ້ແຈງໃຫ້ເຫດຜົນແຕ່ລະປະເດັນຂັດແຍ່ງ ດ້ວຍເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ຫຼັກຖານ ພ້ອມດ້ວຍ ການຊີ້ຂາດກ່ຽວກັບຄະດີ.

ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານ ສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ສໍາລັບການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ລວມທັງ ຄໍາຕັດສິນຄະດີແຮງງານ, ການຄ້າ, ຄອບຄົວ ແລະ ເດັກ.

2. ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານ ແມ່ນເຮັດຂຶ້ນ ແລະ ປະກາດໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ.²

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດນັ້ນ ທຸກອົງການຈັດຕັ້ງພັກ, ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ສະຫະພັນນັກຮົບເກົ່າລາວ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ວິສາຫະກິດ ແລະ ຜົນລະເມືອງລາວທຸກຄົນ ຕ້ອງເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດຢ່າງເຂັ້ມງວດ.³

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານ ແມ່ນນິຕິກຳໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ຂອງ ການດຳເນີນຄະດີ ໃນຂະບວນການຍຸຕິທຳ ຊຶ່ງເປັນສິ່ງປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ໃນການດຳເນີນຄະດີໃນຖານະໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ.

ເມື່ອສານຫາກຕັດສິນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດມີເຫດຜົນທັງໝົດນັ້ນ ກໍໝາຍຄວາມວ່າ ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ໂຈດ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ. ໃນກໍລະນີ ຫາກສານຕັດສິນໃຫ້ຍົກເລີກການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ອັນນີ້ ໝາຍຄວາມວ່າ ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ຈຳເລີຍໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ. ໃນກໍລະນີ ຫາກການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດມີເຫດຜົນບາງສ່ວນ ນີ້ ກໍໝາຍຄວາມວ່າ ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ໂຈດຖືກປົກປ້ອງດ້ວຍຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານໃນບາງສ່ວນ.

¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 3, ຂໍ້ 11.

² ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 249.

³ ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015), ມາດຕາ 98; ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ (ສະບັບປັບປຸງ) 2017, ມາດຕາ 16; ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 309; ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2021, ມາດຕາ 10, ວັກ 2.

ສະຫຼຸບແລ້ວ ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານ ຖືກກໍານົດໂດຍຂະບວນການຍຸຕິທໍາກ່ຽວ ກັບການດໍາເນີນຄະດີ ຊຶ່ງຂະບວນການຍຸຕິທໍາມີພາລະໜ້າທີ່ຮັບປະກັນການປະຕິບັດກົດໝາຍຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ທ່ຽງ ທໍາໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ, ພະນັກງານ, ທະຫານ, ຕໍາຫຼວດ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ພົນລະເມືອງທຸກຄົນ.

ຂະບວນການດໍາເນີນຄະດີໃນສານນັ້ນ ແມ່ນຈະເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການສະເໜີເນື້ອຄະດີຕໍ່ສານ ເຊັ່ນ ຄໍາຮ້ອງ ຝ້ອງ, ຄໍາແກ້ຝ້ອງ, ຄໍາຝ້ອງແຍ່ງ ແລະ ຫຼັກຖານຕ່າງໆ ທີ່ປະກອບໃນຄະດີເພື່ອໃຫ້ສານກໍານົດເຫດການ ຂອງ ຄະດີ ໃຫ້ແຈ້ງຂາວຂຶ້ນ ຖ້າເຫັນວ່າຍັງມີບັນຫາທີ່ສະເໜີຕໍ່ສານນັ້ນຍັງບໍ່ທັນລະອຽດ, ແຈ້ງຂາວ ສານກໍຈະປະກອບຫຼັກ ຖານເປັນຕົ້ນ ການເອົາຄໍາໃຫ້ການ ຂອງ ພະຍານ ແລະ ບຸກຄົນອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສານສາມາດເກັບກໍາ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໄດ້ຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ຮອບດ້ານ ແລະ ພາວະວິໄສ ຈຶ່ງສາມາດກ້າວຂຶ້ນສູ່ຂັ້ນຕອນການລົງຄໍາຕັດສິນ.

ໃນຂັ້ນຕອນ ຂອງ ການເອົາຄໍາໃຫ້ການນັ້ນ ເປັນຂັ້ນຕອນທີ່ພົວພັນກັບຫຼາຍຝ່າຍ ໂດຍມີບຸກຄົນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າຮ່ວມ ເຊັ່ນ ຄູ່ຄວາມ, ພະຍານ, ທະນາຍຄວາມ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ, ຜູ້ແປພາສາ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆ ຊຶ່ງຂັ້ນຕອນ ນີ້ ແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄວບຄຸມ, ບັນຊາ ຂອງ ຜູ້ພິພາກສາຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄະດີໂດຍກົງ ແຕ່ກໍຂາດບໍ່ໄດ້ທີ່ຕ້ອງມີ ຄະນະເພື່ອປຶກສາຫາລື ແລະ ຕົກລົງ ກ່ຽວກັບ ທິດທາງ ຫຼື ການຕັດສິນຄະດີດັ່ງກ່າວ ແຕ່ໃນການຂຽນຄໍາຕັດສິນນັ້ນ ເປັນໜ້າທີ່ໂດຍກົງ ຂອງ ຜູ້ພິພາກສາ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄະດີ ຊຶ່ງການຂຽນນັ້ນຈະຖືກຕ້ອງ, ຍຸຕິທໍາ, ເປັນທີ່ຍອມຮັບ, ເຊື່ອຖື ແລະ ມີຄວາມສັດທາຈາກສັງຄົມນັ້ນ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຜູ້ພິພາກສາ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄະດີເທົ່ານັ້ນ.

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານມີຄວາມສໍາຄັນເປັນຢ່າງຍິ່ງ ໂດຍສະເພາະ ຄູ່ຄວາມທີ່ລໍຖ້າເບິ່ງຜົນການ ວິນິດໄສ ຂອງ ສານ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນຄະດີດັ່ງກ່າວວ່າຈະອອກມາແນວໃດ. ນອກຈາກຄູ່ຄວາມແລ້ວ ຜົນການ ຕັດສິນຍັງມີຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ຂອງ ສັງຄົມທີ່ມີຕໍ່ສານ ໂດຍສະເພາະ ຄະດີແພ່ງ ກ່ຽວກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງ ລັດ ກັບ ເອກະຊົນ ແລະ ຄະດີອື່ນໆ. ການວິນິດໄສຊື່ຂາດບັນຫາຕ້ອງມີຄວາມຊັດເຈນ, ຮອບຄອບ ແລະ ມີເຫດມີຜົນ ບໍ່ດັ່ງນັ້ນຈະມີທາງສຽງວິພາກ, ວິຈານຕໍ່ສານ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມຂາດຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ສານ. ສໍາລັບ ການໃຊ້ຄໍາເວົ້າ, ຄໍາສັບ ຢູ່ໃນຄໍາຕັດສິນ ກໍເປັນເລື່ອງທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈະເປັນການຄາດຫວັງກັນວ່າ ຄໍາຕັດ ສິນ ຂອງ ສານເປັນຕົ້ນແບບສະບັບ ຂອງ ການໃຊ້ຄໍາສັບພາສາທີ່ຈະແຈ້ງ, ຮັດກຸມ ແລະ ເໝາະສົມ ລວມໄປເຖິງ ການຂຽນຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບຄໍາສັບສະເພາະ ຫຼື ພາສາທາງດ້ານກົດໝາຍ ເຊັ່ນ ຄໍາປ່ວຍ ການຊັບ, ຄໍາປົວແປງຈິດໃຈ ແລະ ອື່ນໆ.

ສະນັ້ນ, ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກວ່າ ເປັນການສະແດງ ເຖິງຜົນ ຂອງ ການຄົ້ນຄວ້າບັນດາຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານ, ເອກະສານຕ່າງໆ ໃນສໍານວນຄະດີ, ການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມ ສານ ແລະ ການຕົກລົງ ຂອງ ຄະນະສານ ຊຶ່ງເປັນສິ່ງຍິ່ງຍືນເຖິງດຸນພິນິດ ຂອງ ຜູ້ພິພາກສາ/ຄະນະສານຕັດສິນ ໃນ ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ. ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຈຶ່ງມີຄວາມສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງ ເພາະເປັນການຍິ່ງຍືນເຖິງຄວາມ ເຂົ້າໃຈ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ ຕໍ່ ເຫດການ ຂອງ ຄະດີ ໃນການເກັບກໍາ ຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານ, ການຊຶ່ງຊາຕິລາຄາຫຼັກຖານຕ່າງໆ ທີ່ພົວພັນກັບຄະດີຢ່າງຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ.⁴

⁴ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 8.

3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຈຸດປະສົງ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີ ຂອງ ສານ ຮັບຮູ້, ການນໍາໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະ ຂອງ ຕົນ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

ນອກຈາກນີ້, ຈຸດປະສົງ ຂອງ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ກໍຍັງເພື່ອ:

- 1) ໃຫ້ສາມາດຈຳແນກໄດ້ຂໍ້ເທັດຈິງຕາມການປະກອບຫຼັກຖານ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ການດໍາເນີນຄະດີ ຂອງ ສານຢ່າງຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ;
- 2) ເຮັດໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
- 3) ແກ້ໄຂບັນຫາຂໍ້ຂັດແຍ່ງໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມເຫດການຕົວຈິງ ຂອງ ຄະດີ;
- 4) ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດພາລະບົດບາດ ຂອງ ສານໃນຖານະເປັນອົງການ ຕຸລາການທີ່ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ;
- 5) ເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ຄູ່ຄວາມ;
- 6) ເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ອົງການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ.

II. ເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍທີ່ຄວນສໍານຶກໃນການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍທີ່ຄວນສໍານຶກໃນການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ມີດັ່ງນີ້:

1. ຜູ້ພິພາກສາ

ຜູ້ພິພາກສາ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຜູ້ພິພາກສາເປັນຜູ້ຂຽນຄໍາຕັດສິນ ຊຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີ ການເກັບກ່ຽວປະສົບການໃນການຂຽນຄໍາຕັດສິນ ຈາກບົດຮຽນໃນການຂຽນຄໍາຕັດສິນນີ້ ຜູ້ພິພາກສາໄດ້ມີໂອກາດ ພິຈາລະນາຄືນເຖິງຈຸດບົກຜ່ອງ ໃນການຂຽນຄໍາຕັດສິນວ່າ ບັນຫາໃດຍັງມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັນ ຫຼື ບັນຫານັ້ນໄດ້ໃຫ້ຄໍາ ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງແລ້ວບໍ່, ບັນຫານັ້ນໄດ້ກະກຽມຢ່າງລະອຽດແລ້ວບໍ່. ໃນການອະທິບາຍເຫດຜົນໃນຄໍາຕັດສິນ ນອກຈາກນັ້ນ ຜູ້ພິພາກສາຍັງສາມາດກວດກາເບິ່ງວ່າການຂຽນຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ຕົນຜ່ານມາ ຫຼື ຂອງ ຜູ້ພິພາກສາ ອື່ນທີ່ຂຽນມານັ້ນຖືກຕ້ອງ ແລະ ລະອຽດຄົບຖ້ວນແລ້ວ ຫຼື ບໍ່. ນອກນັ້ນ ຍັງເປັນບົດຮຽນຕໍ່ຜູ້ພິພາກສາໃໝ່ ທີ່ ນຳໄປເປັນບົດຮຽນ ແລະ ເປັນແບບຢ່າງໃນການຂຽນຄໍາຕັດສິນ.⁵

2. ຄູ່ຄວາມ

ຄູ່ຄວາມ ແມ່ນເປົ້າໝາຍຫຼັກທີ່ຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ ແນໃສ່ຮັບປະກັນສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ພວກ ກ່ຽວ. ສະນັ້ນ, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄູ່ຄວາມເຂົ້າໃຈບັນຫາໃນການຕັດສິນ ຂອງ ສານ ຢູ່ໃນຄໍາຕັດສິນຕ້ອງມີເນື້ອໃນ ລະອຽດ ແລະ ຈະແຈ້ງ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນຄໍາສະເໜີຕ່າງໆ ຂອງ ຄູ່ຄວາມຕ້ອງໄດ້ນຳມາອະທິບາຍໃຫ້ເຫດຜົນ ບົນ ພື້ນຖານຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານອ້າງອີງ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄູ່ຄວາມໄດ້ຄົ້ນຄິດພິຈາລະນາວ່າ ການຕັດສິນ ຂອງ ສານນັ້ນ ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍແລ້ວ. ຖ້າຫາກຄູ່ຄວາມເຫັນວ່າ ບັນຫາດັ່ງກ່າວຈະແຈ້ງແລ້ວ ແລະ ຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານມີເຫດຜົນແລ້ວ ຄູ່ຄວາມກໍຈະບໍ່ຂໍອຸທອນຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວອີກ.⁶

⁵ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 6.

⁶ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 6.

3. ສານຂັ້ນເທິງ

ສານຂັ້ນເທິງ ເປັນສານທີ່ມີສິດອຳນາດກວດກາຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານຂັ້ນລຸ່ມ ໂດຍສະເພາະ ຄຳຕັດສິນທີ່ຖືກຂໍອຸທອນວ່າ ສານຂັ້ນຕົ້ນໄດ້ອີງໃສ່ເຫດການ, ເຫດຜົນ, ຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍໃດມາຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ບັນດາຈຸດທີ່ມີການຂໍອຸທອນ ຫຼື ບັນດາຈຸດທີ່ບໍ່ຈະແຈ້ງ ຊຶ່ງຄູ່ຄວາມຮ້ອງຂໍອຸທອນຂຶ້ນມາ. ການໃຫ້ເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຂອງ ສານຂັ້ນຕົ້ນດັ່ງກ່າວ ມີເຫດຜົນ ແລະ ອີງຕາມຂໍ້ມູນ ຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ, ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ຫຼື ບໍ່.⁷

4. ອົງການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ

ອົງການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ເປັນອົງການທີ່ນຳເອົາຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາຄະດີແພ່ງ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ⁸ ໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ມີຜົນສຳເລັດຕາມເຈດຈຳນົງ ຂອງ ການຕັດສິນ. ສະນັ້ນ, ການຂຽນຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ຕ້ອງຈະແຈ້ງ, ຊັດເຈນ ເປັນຕົ້ນ ການວິນິດໄສຕ້ອງບໍ່ຄຸມເຄືອ, ສອດຄ່ອງກັບ ເນື້ອຄະດີ, ພາກຕັດສິນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນນຳເອົາຄຳຕັດສິນນັ້ນໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບເຈດຈຳນົງ ຂອງ ຄຳຕັດສິນ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ກໍເປັນການປ້ອງກັນ ບໍ່ໃຫ້ມີຊ່ອງວ່າງແກ່ຜະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ນຳເອົາຄຳຕັດສິນໄປຄົ້ນຄວ້າ, ຕີຄວາມໝາຍໄປໃນທາງທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ແກ່ຍາວໃນການປະຕິບັດ.

5. ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ⁹ ກໍແມ່ນສ່ວນຮ່ວມໜຶ່ງໃນການກວດກາຄວາມຖືກຕ້ອງໃນການຕັດສິນ ຂອງ ສານ ເນື່ອງຈາກວ່າ ສານປະຊາຊົນຕັດສິນຄະດີ ຢ່າງເປີດເຜີຍ ແລະ ຕໍ່ໜ້າປະຊາຊົນ. ສະນັ້ນ, ຄຳຕັດສິນກໍມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ປະຊາຊົນໄດ້ເຂົ້າໃຈເລີຍວ່າ ການຕັດສິນ ຂອງ ສານ ດຳເນີນບົນຜືນຖານກົດໝາຍ ແລະ ໃຫ້ເຫດຜົນຢ່າງຈະແຈ້ງ ຈົນເປັນທີ່ຍອມຮັບ ຂອງ ສັງຄົມ ພ້ອມກັນນັ້ນ ຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມເປັນທຳ ແລະ ແນ່ນອນໃນການຂຽນຄຳຕັດສິນຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳ.

III. ການຮັບປະກັນການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ການຮັບປະກັນການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ມີດັ່ງນີ້:

1. ການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ

1.1 ການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄູ່ຄວາມໃນຄະດີເຂົ້າໃຈເຖິງສິດ ແລະ ຜົນທະ ຂອງ ຕົນຕາມກົດໝາຍ ສານຕ້ອງອີງໃສ່ປະເດັນ, ເຫດການຕ່າງໆ ທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງຂອງຄະດີນັ້ນຢ່າງລະອຽດ ແລະ ຮັດກຸມ. ຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ປະກອບເຂົ້າມາໃນສຳນວນຄະດີ ຕ້ອງເຮັດຕາມຫຼັກການໃນການເກັບກຳຫຼັກຖານ, ມີຈິງ, ເກີດຂຶ້ນຈິງ ແລະ ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານກົດໝາຍ. ຫຼັກຖານທາງດ້ານເອກະສານ, ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຫຼັກຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ (ພະຍານ) ຕ້ອງເປັນໜ້າເຊື່ອຖື.

⁷ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ (ສະບັບປັບປຸງ) 2017, ມາດຕາ 5.

⁸ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2021, ມາດຕາ 9, ຂໍ້ 1.

⁹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ (ສະບັບປັບປຸງ) 2017, ມາດຕາ 8.

ການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການກວດກາ, ຊຶ່ງຊາຕິລາຄາຫຼັກຖານຂອງ ຄະນະສານ.¹⁰ ສະນັ້ນ, ການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຝົວຜັນກັບການຮ້ອງຂໍ ຂອງ ຄູ່ຄວາມທີ່ສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາ ໂດຍສະເພາະ ຫຼັກຖານທີ່ສານຮັບຮູ້ ແລະ ເຊື່ອຖືວ່າ ເປັນຫຼັກຖານທີ່ຍັງຢືນເຫດການຄວາມຈິງ ຂອງ ຂໍ້ສະເໜີດັ່ງກ່າວ.

ການໃຫ້ຄຳເຫັນຊີ້ແຈງ ຂອງ ສານໃນແຕ່ລະປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຕ້ອງຮັບປະກັນນຳເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ມາເປັນປ່ອນອີງ.

1.2 ການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ

ເພື່ອຮັບປະກັນໃນດ້ານຫຼັກການ ຂອງ ການພິຈາລະນາຄະດີ ຂອງ ສານ ຕາມກົດໝາຍ ບົນພື້ນຖານເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ, ຂອບເຂດການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການຟ້ອງແຍ່ງ (ຖ້າມີ) ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ), ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານທີ່ໄດ້ຜ່ານການຊຶ່ງຊາຕິລາຄານັ້ນ ສານຕ້ອງນຳເອົາ ບັນດາມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍມາວາງໃສ່ວ່າ ຖືກຕາມກົດໝາຍໃດ, ໝວດໃດ, ມາດຕາໃດ ແລະ ວັກໃດ, ຫຼືກວຽງຄວາມເຂົ້າໃຈມາດຕາກົດໝາຍ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ກົດໝາຍທີ່ອ້າງອີງຕ້ອງແມ່ນກົດໝາຍທີ່ມີຜົນສັກສິດນຳໃຊ້ໃນເວລາເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ຂັດແຍ່ງນັ້ນເກີດຂຶ້ນ.

ໃນການຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ສານຕ້ອງພິຈາລະນາຄວບຄູ່ກັບການກ່າວອ້າງທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ, ເຫດຜົນ ແລະ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຂອງຄູ່ຄວາມ ໝາຍຄວາມວ່າ ຂໍ້ສະເໜີຂອງຄູ່ຄວາມ ແມ່ນຄວາມຈິງ ຫຼື ມີເຫດຜົນຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ການກ່າວອ້າງດັ່ງກ່າວສອດຄ່ອງກັບມາດຕາໃດ ຂອງ ກົດໝາຍ ກໍໃຫ້ເອົາເນື້ອໃນມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍນັ້ນມາວາງໃສ່ ໂດຍເອົາເນື້ອໃນ ຂອງ ມາດຕາກົດໝາຍນັ້ນຂຽນລົງໃສ່ ເພື່ອຢືນຢັນວ່າກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໄວ້ກ່ຽວກັບການກ່າວອ້າງດັ່ງກ່າວ.

2. ການຮັບປະກັນການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຕາມຮ່າງແບບພິມ

ການຮັບປະກັນການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຕາມຮ່າງແບບພິມ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມແຮງແບບພິມ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 246 ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ ການຮ່າງ ແລະ ການລົງຄຳເຫັນໃນຄຳຕັດສິນ ຜູ້ພິພາກສາທີ່ຮັບຜິດຊອບຄະດີນັ້ນ ຕ້ອງຮ່າງຄຳຕັດສິນຕາມເຫດການເນື້ອໃນ ຂອງ ຄະດີ ແລະ ລົງຄຳເຫັນໃນແຕ່ລະປະເດັນທີ່ເປັນການສະເໜີ ຂອງ ຄູ່ຄວາມທຸກການສະເໜີຂອງ ຄູ່ຄວາມທີ່ມີເຫດຜົນ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນ ຄະນະສານຕ້ອງຊີ້ແຈງລົງຄຳເຫັນ ຫຼື ວິນິດໄສໃຫ້ລະອຽດບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນ ຫຼັກຖານ ແລະ ວາງມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນໃສ່.

3. ການຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ພາສາໃຫ້ຖືກຕ້ອງ

ໃນການຂຽນຄຳຕັດສິນ ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງຂຽນເປັນພາສາລາວ ທັງສຳນວນ ຄຳເວົ້າ ສະຫຼະ ແລະ ຫຼັກໄວຍະກອນ ຍົກເວັ້ນ ກໍລະນີ ທີ່ນຳນຳໃຊ້ພາສາຕ່າງປະເທດ ເຊັ່ນ ຊື່ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ, ເຄື່ອງໝາຍສິນຄ້າ ແລະ ອື່ນໆ. ການໃຫ້ນຳໃຊ້ພາສາລາວໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 14 ກຳນົດໄວ້ວ່າ ໃນການດຳເນີນຄະດີໃຫ້ໃຊ້ພາສາລາວ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ທີ່ບໍ່ຮູ້ພາສາລາວມີສິດໃຊ້ພາສາ ຂອງ ຕົນ ຫຼື ພາສາອື່ນ ໂດຍຜ່ານການແປພາສາ ແລະ ລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015 ມາດຕາ 110 ກໍໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ ພາສາ, ອັກສອນລາວ ເປັນພາສາ ແລະ ອັກສອນທີ່ໃຊ້ເປັນທາງການ.

¹⁰ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 118.

4. ການຮັບປະກັນການພິຈາລະນາຕາມຂອບເຂດ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການຮ້ອງຂໍ

ການຂຽນຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ຂອບເຂດ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ, ການຟ້ອງແຍ່ງ ຫຼື ການຮ້ອງຂໍ, ສານຕ້ອງນຳເອົາການຮ້ອງຟ້ອງ, ການຟ້ອງແຍ່ງ ຫຼື ການຮ້ອງຂໍ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມມາພິຈາລະນາ. ບັນຫາໃດທີ່ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມ ບໍ່ໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງ, ຟ້ອງແຍ່ງ ຫຼື ຮ້ອງຂໍນັ້ນ ສານຕັດສິນໃຫ້ບໍ່ໄດ້ ເວັ້ນເສຍແຕ່ຄະດີທີ່ພົວພັນກັບຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ລັດ, ສັງຄົມ ແລະ ເດັກ.¹¹

ສານຂັ້ນຕົ້ນພິຈາລະນາຕັດສິນຕາມການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການຮ້ອງຂໍ ຂອງ ຄູ່ຄວາມບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ. ທຸກບັນຫາ ທີ່ຄູ່ຄວາມສະເໜີ ຄະນະສານຕ້ອງໄດ້ນຳມາພິຈາລະນາ, ບັນຫາໃດ ທີ່ຄູ່ຄວາມບໍ່ໄດ້ສະເໜີນັ້ນ ກໍບໍ່ໃຫ້ຄະນະສານນຳມາພິຈາລະນາຕັດສິນ.¹²

IV. ເງື່ອນໄຂພື້ນຖານ ກ່ຽວກັບ ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ເພື່ອໃຫ້ການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານ ຖືກຕ້ອງ, ຍຸຕິທຳ, ເປັນທີ່ຍອມຮັບ, ເຊື່ອຖື ແລະ ມີຄວາມສັດທາຈາກສັງຄົມນັ້ນ ຕ້ອງມີເງື່ອນໄຂພື້ນຖານດັ່ງນີ້:

1. ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ພິພາກສາ

ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ຂອງ ຜູ້ພິພາກສາ ເປັນປັດໄຈສຳຄັນທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານມີຄວາມຖືກຕ້ອງ, ຍຸຕິທຳໃຫ້ແກ່ສັງຄົມໜ້ອຍຫຼາຍປານໃດ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຜູ້ພິພາກສາທີ່ເປັນຜູ້ຂຽນຄໍາຕັດສິນ ແລະ ວິນິດໄສໄຈ້ແຍກບັນຫາຂໍ້ເທັດຈິງສົມທົບກັບຕົວບົດກົດໝາຍ ກ່າວໄປເຖິງການລົງຄຳຊີ້ຂາດ ຂອງ ສານຊຶ່ງຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ຂອງ ຜູ້ພິພາກສາສະແດງອອກ ດັ່ງນີ້:

- ຄວາມຮູ້ດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
- ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ແລະ ປະສົບການດ້ານການວິນິດໄສຂໍ້ເທັດຈິງ;
- ຄວາມຊຳນິຊຳນານໃນການຂຽນ, ການໃຊ້ຄຳເວົ້າ, ການແຕ່ງປະໂຫຍກ, ການຮຽບຮຽງເຫດການຕາມຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງ ຄະດີ;
- ປະສົບການໃນແງ່ມຸມ ຂອງ ການເບິ່ງບັນຫາ, ການວິເຄາະ, ວິໄຈບັນຫາ, ທັດສະນະຄະດີ, ເບິ່ງບັນຫາຢ່າງຮອບຄອບ, ກວ້າງຂວາງ, ປະສົບການໃນການສຶກສາ, ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ອື່ນໆ.

ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ຂອງ ຜູ້ພິພາກສາໃນດ້ານຕ່າງໆ ນີ້ບາງຢ່າງກໍເປັນສິ່ງທີ່ສາມາດຮຽນຮູ້, ສຶກສາ ແລະ ບອກສອນໄດ້ ເຊັ່ນ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ແຕ່ບາງຢ່າງກໍອາໄສການຝຶກແອບ ຫຼື ການສະສົມປະສົບການ ເຊັ່ນ ການວິນິດໄສຂໍ້ເທັດຈິງ, ການພິຈາລະນາບັນຫາຕ່າງໆ, ທັກສະໃນການຂຽນ, ການໃຊ້ສຳນວນຄຳເວົ້າ ແລະ ອື່ນໆ.

2. ຫຼັກຖານໃນສຳນວນຄະດີແພ່ງ

ຫຼັກຖານ ມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດສຳລັບການຂຽນຄໍາຕັດສິນ ເພາະວ່າ ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ສານກຳນົດເຫດການທີ່ຜ່ານມາມີການຮ້ອງຟ້ອງ, ການແກ້ຟ້ອງ ຫຼື ການຟ້ອງແຍ່ງ ແລະ ເຫດການອື່ນ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນອີງ

¹¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 20.

¹² ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 245.

ໃຫ້ແກ່ສານ ໃນການຕັດສິນຄະດີ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ.¹³ ກ່ອນສານຈະພິຈາລະນາຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດນັ້ນ ສານຈະກວດກາເບິ່ງວ່າ ໂຈດມີຫຼັກຖານພຽງພໍ ຫຼື ບໍ່. ຖ້າວ່າ ບໍ່ພຽງພໍແລ້ວ ສານຈະແນະນຳໃຫ້ໂຈດ ຊອກຫາຫຼັກຖານມາຕື່ມ, ຖ້າຫາກບໍ່ມີຫຼັກຖານອັນໃດແລ້ວ ສານກໍຈະບໍ່ພິຈາລະນາໃຫ້.¹⁴ ຖ້າວ່າ ຫຼັກຖານທີ່ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມສະໜິນັ້ນ ຫາກບໍ່ພຽງພໍ ສານກໍຈະແນະນຳໃຫ້ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວຊອກຫາຫຼັກຖານມາເພີ່ມເຕີມ ຫຼື ສານຈະລົງເກັບກຳຫຼັກຖານ ຕາມການສະເໜີຂອງບຸກຄົນນັ້ນ ຫຼື ດ້ວຍຕົນເອງກໍໄດ້.¹⁵

3. ຜູ້ກວດແກ້ຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຕ້ອງເຮັດເປັນໝູ່ຄະນະ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 12 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012. ຄະນະສານທີ່ປະກອບນັ້ນ ຈະມີສ່ວນໃນການຊ່ວຍອອກຄຳຄິດເຫັນໃນການຕັດສິນບັນຫາ ຂອງ ຄະດີໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍໃນທຸກດ້ານ. ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງຊ່ວຍໃນການກວດແກ້ຄຳຕັດສິນ ໂດຍສະເພາະ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບກວດແກ້ຄຳຕັດສິນທີ່ຜູ້ພິພາກສາໄດ້ຂຽນຂຶ້ນ ກ່ອນຈະມີການພິມອອກໃຫ້ຄູ່ຄວາມ ແລະ ເປີດເຜີຍສູ່ສັງຄົມ. ໃນການກວດແກ້ຄຳຕັດສິນນັ້ນ ປະທານຄະນະສານ ຕ້ອງກັນຕອງຄຳເວົ້າ, ສຳນວນປະໂຫຍກທີ່ໃຊ້ລວມໄປເຖິງການນຳໃຊ້ກົດໝາຍ ເຂົ້າໃນການວິນິດໄສຂໍ້ເທັດຈິງ ທັງຮັບປະກັນໃຫ້ພາກວິນິດໄສ ແລະ ພາກຕັດສິນມີຄວາມສອດຄ່ອງ ແລະ ກົມກຽວກັນ ເພື່ອໃຫ້ຄຳຕັດສິນມີຄວາມຖືກຕ້ອງ, ຊັດເຈນ ແລະ ເຂົ້າໃຈງ່າຍ.

ນອກຈາກນີ້ ຈຳສານຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການກວດເຕັກນິກໃນການພິມ, ຫຼັກໄວຍະກອນ, ການປະທັບຕາ ແລະ ບັນຫາອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບວຽກງານ ຂອງ ຕົນ.

4. ຮູບແບບການຈັດພິມຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ນອກຈາກເນື້ອໃນທີ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງມີຄວາມລະອຽດ, ຖືກຕ້ອງຕາມຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍແລ້ວ ການຈັດພິມຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ກໍໃຫ້ພິມໃນຮູບແບບທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມເຕັກນິກ ຂອງເອກະສານທາງລັດຖະການ ເປັນຕົ້ນ ພາສາ, ຮູບແບບຕົວໜັງສື, ຂະໜາດເຈ້ຍ ແລະ ຂອບເຈ້ຍ, ວັນທີເດືອນປີ, ຈຳນວນຕົວເລກ ແລະ ມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍ ທີ່ໃຊ້ໃນການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ.

4.1 ພາສາ

ໃນການດຳເນີນຄະດີໃຫ້ໃຊ້ພາສາລາວ.¹⁶ ດັ່ງນັ້ນ, ຄຳຕັດສິນຕ້ອງເປັນພາສາລາວ ເວັ້ນເສຍແຕ່ຊື່ສະເພາະໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ລົດ, ເຄື່ອງໄຟຟ້າ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ສາມາດຂຽນເປັນພາສາລາວໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ ກໍໃຫ້ຂຽນເປັນພາສາຕ່າງປະເທດ¹⁷ ເຊັ່ນ ລົດຍີ່ຫໍ້ ໂຕໂຢຕາ ໄທເກີ (TOYOTA TIGER).

4.2 ຮູບແບບຕົວໜັງສື

ຮູບແບບຕົວໜັງສື ທີ່ນຳໃຊ້ໃນເອກະສານທາງການ ຂອງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມອົງການຄຸ້ມຄອງລັດ ຕາມຮູບແບບຕົວໜັງສືທີ່ປະກາດໃຊ້ເປັນທາງການຄື ພາສາລາວ ນຳໃຊ້

¹³ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 96.

¹⁴ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 102 ວັກ 5.

¹⁵ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 102 ວັກ 6.

¹⁶ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 14 ວັກ 1.

¹⁷ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 42.

Phetsarath OT. ຫົວຂໍ້ໃຫຍ່ ເຊັ່ນ ຄຳຕັດສິນຄະດີ, ລະຫວ່າງ, ສານ, ເນື້ອຄະດີ, ວິນິດໄສ ແລະ ດ້ວຍເຫດນີ້ ໃຫ້ໃສ່ຂະໜາດຕົວໜັງສື 14 ເຂັ້ມ, ສ່ວນເນື້ອໃນໃຫ້ຟື້ມຕົວໜັງສືດ້ວຍຂະໜາດ 12 ທຳມະດາ.

4.3 ຂະໜາດເຈ້ຍ ແລະ ຂອບເຈ້ຍ

ຂະໜາດເຈ້ຍ ຂອງ ຄຳຕັດສິນຄະດີແຝງ ແມ່ນ ຂະໜາດເຈ້ຍ A4.

ຂະໜາດຂອບເຈ້ຍແຕ່ລະດ້ານ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

- ຫ່າງຈາກຂອບເຈ້ຍດ້ານເທິງ 2 ຊັງຕີແມັດ;
- ຫ່າງຈາກຂອບເຈ້ຍດ້ານລຸ່ມ 2 ຊັງຕີແມັດ;
- ຫ່າງຈາກຂອບເຈ້ຍດ້ານຂວາ 2 ຊັງຕີແມັດ;
- ຫ່າງຈາກຂອບເຈ້ຍດ້ານຊ້າຍ 3 ຊັງຕີແມັດ.¹⁸

4.4 ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ

ການຂຽນວັນທີ, ເດືອນ, ປີໃນຄຳຕັດສິນ ຕ້ອງຂຽນ ວັນທີ ເປັນເລກອາຣັບ, ເດືອນ ເປັນຕົວໜັງສືລາວ, ປີ ເປັນເລກອາຣັບ. ສຳລັບການຂຽນ ວັນທີ 1 ຫາ 9 ບໍ່ໃຫ້ຕື່ມເລກສູນ (0) ໃສ່ທາງໜ້າ ເຊັ່ນ 5 ມັງກອນ 2021.

4.5 ຈຳນວນເປັນຕົວເລກ

ການຂຽນຈຳນວນເປັນຕົວເລກໃນຄຳຕັດສິນ ຖ້າເປັນຈຳນວນເງິນໃຫ້ຂຽນເປັນເລກອາຣັບ ພ້ອມກັບຂຽນ ຈຳນວນເງິນເປັນພາສາລາວ ກຳກັບໄວ້ໃນວົງເລັບດ້ານຫຼັງຂອງເລກອາຣັບນັ້ນ ເຊັ່ນ ຈຳນວນເງິນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ.

ສ່ວນການຂຽນ ຈຳນວນຄັ້ງ, ຈຳນວນວັດຖຸ, ຈຳນວນຄົນ, ສັດ ແລະ ອື່ນໆນັ້ນ ໃຫ້ຂຽນເປັນຕົວໜັງສື ເຊັ່ນ ລູກຫ້າຄົນ, ເຮືອນສອງຫຼັງ, ມ້າຫ້າໂຕ, ທວງໃຫ້ອອກຈາກເຮືອນຫົກຄັ້ງ ...

4.6 ມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍ

ການຂຽນມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍໃນຄຳຕັດສິນ ໃຫ້ອີງຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ຂອງ ການວິນິດໄສ ເຊັ່ນ ການ ຂຽນມາດຕາກ່ອນ ຫຼື ການຂຽນມາດຕາ ຕາມຫຼັງ.

ຕົວຢ່າງ 1: ກໍລະນີ ຂຽນມາດຕາກ່ອນ¹⁹

ໃນເມື່ອຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດມິເຫດຜົນ ຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ຈຳເລີຍທົດແທນເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວຄືນໃຫ້ ແກ່ໂຈດ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 43 ວັກ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019.

¹⁸ ຄຳແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳລັດ ວ່າດ້ວຍ ເອກະສານທາງການ ຂອງ ກະຊວງພາຍໃນ ເລກທີ 02/ພນ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016.

¹⁹ ຄຳຕັດສິນຕົວແບບ (1) ກໍລະນີມີບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ)

ຕົວຢ່າງ 2: ກໍລະນີ ຂຽນມາດຕາ ຕາມຫຼັງ²⁰

ສະນັ້ນ, ຈິ່ງຢັ້ງຢືນໄດ້ວ່າ ໂຈດມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ຕົ້ນທຶນເທົ່ານັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແທນດອກເບ້ຍພ້ອມ ຕາມປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ມາດຕາ 558 ວັກ 1: “ຜູ້ຄ້າປະກັນອາຄ້າປະກັນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ປະຕິບັດຜັນທະຕາງລູກໜີ້ທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງກໍໄດ້ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງໄວ້ໃນສັນຍາຄ້າປະກັນ. ໃນກໍລະນີ ການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຜູ້ຄ້າປະກັນມີຜັນທະໃຊ້ແທນພຽງແຕ່ຕົ້ນທຶນເທົ່ານັ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ສັນຍາຫາກໄດ້ກຳນົດໄວ້ເປັນຢ່າງອື່ນ”.

V. ໂຄງປະກອບ ຂອງ ການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງແລ້ວ ໂຄງປະກອບ ຂອງ ການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ໄດ້ອີງໃສ່ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 249 ວັກ 2 ທີ່ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານປະກອບດ້ວຍ ພາກສະເໜີ, ພາກເນື້ອຄະດີ, ພາກວິນິດໄສ ແລະ ພາກຕັດສິນ”. ດັ່ງນັ້ນ, ໂຄງປະກອບ ຂອງ ການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ແຕ່ລະພາກ ມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

1. ພາກສະເໜີ

1. ສ່ວນເທິງໜ້າທຳອິດ ຂອງ ພາກສະເໜີ;
2. ຫົວຂໍ້ຄຳຕັດສິນ;
3. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງ ຄະນະສານ, ຈຳສານ ແລະ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ;
4. ເວລາ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ປະຊຸມສານ;
5. ເລກທີ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງ ຄະດີທີ່ນຳມາພິຈາລະນາ;
6. ຄູ່ຄວາມ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ;
7. ກ່ຽວເລື່ອງ
8. ວ່າດ້ວຍສານ

ລາຍລະອຽດ ເນື້ອໃນ ໄດ້ຂຽນ ແລະ ອະທິບາຍຢູ່ໃນໂຮແມງ II ບົດທີ 2

²⁰ ຄຳຕັດສິນຕົວແບບ (2) ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງເອົາເງິນຄືນຈາກການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງລູກໜີ້)

2. ພາກເນື້ອຄະດີ

1. ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ
2. ການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ໂຈດ (ຖ້າມີ)
3. ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ)

ລາຍລະອຽດ ເນື້ອໃນ ໄດ້
ຂຽນ ແລະ ອະທິບາຍຢູ່ໃນ
ໂຮແມງ II ບົດທີ 3

3. ພາກວິນິດໄສ

1. ປະໂຫຍກນຳ;
2. ການກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ;
3. ການກຳນົດເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງຄະດີ;
4. ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດ ພາງ;
5. ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນ ຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ລັບຫຼັງ;
6. ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າທຳນຽມ ສານທາງແພ່ງ;
7. ການກຳນົດບັນດາມາດຕາ ກົດໝາຍ ທີ່ ເປັນບ່ອນອີງ.

ລາຍລະອຽດ ເນື້ອໃນ ໄດ້
ຂຽນ ແລະ ອະທິບາຍຢູ່ໃນ
ໂຮແມງ II ບົດທີ 4

4. ພາກຕັດສິນ

1. ປະໂຫຍກນຳ;
2. ປະເພດ ແລະ ເນື້ອໃນ ຂອງ ການ
ລົງຄຳຕັດສິນ;
3. ຄ່າທຳນຽມສານ ແລະ ຄ່າສິ້ນເປືອງ
ຕ່າງໆ ໃນການດຳເນີນຄະດີ;
4. ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍອຸທອນ ແລະ
ສະເໜີຄັດຄ້ານ;
5. ການລົງລາຍເຊັນ.

ລາຍລະອຽດ ເນື້ອໃນ ໄດ້
ຂຽນ ແລະ ອະທິບາຍຢູ່ໃນ
ໂຮແມງ II ບົດທີ 5

ບົດທີ 2

ພາກສະເໜີ

I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກສະເໜີ

1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ພາກສະເໜີ

ພາກສະເໜີ ແມ່ນການສັງລວມຂໍ້ມູນທີ່ບົ່ງບອກໃຫ້ຮູ້ ກ່ຽວກັບ ຄະນະສານບ່ອນທີ່ມີສິດອໍານາດໃນການ ພິຈາລະນາຕັດສິນ, ເລກທີ, ລົງວັນທີ ຂອງ ສໍານວນຄະດີ ແລະ ຄໍາຕັດສິນ, ວັນເວລາພິຈາລະນາຄະດີ, ການເຂົ້າ ຮ່ວມບັນທຶກ ຂອງ ຈໍາສານ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ລວມທັງການສັງລວມຂໍ້ ມູນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີ.

ພາກສະເໜີ ຕ້ອງບົ່ງບອກແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຫຼື ເຂດ ຂອງ ຄະນະສານຂັ້ນຕົ້ນ, ເລກທີຄໍາຕັດ ສິນ, ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງ ຄະນະສານ, ຈໍາສານ ແລະ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ, ເລກທີ, ລົງວັນທີ ຂອງ ຄະດີ, ວັນເວລາໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ, ຂໍ້ມູນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຂອງ ຄະດີ ແລະ ສິດອໍານາດສານ ໃນການພິຈາລະນາ.²¹

2. ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ພາກສະເໜີ

ພາກສະເໜີ ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ຮູບຄະດີ ຊຶ່ງກໍານົດໂຄງຮ່າງຄໍາຕັດສິນ, ຂໍ້ມູນລະອຽດ ຂອງ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີ ເຊັ່ນ ຜູ້ພິພາດສາ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ, ຈໍາສານ, ຄູ່ຄວາມ, ບຸກຄົນທີສາມ, ທະນາຍຄວາມ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າ ພ້ອມທັງແຈ້ງສິດອໍານາດ ຂອງ ສານ ແລະ ແຈ້ງສິດໃນການ ຄັດຄ້ານ ແລະ ສິດຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ຄູ່ຄວາມຮັບຮູ້. ຖ້າບໍ່ກໍານົດຂໍ້ມູນລະອຽດໃນພາກສະເໜີ ກໍອາດຈະເຮັດໃຫ້ຄໍາຕັດ ສິນບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ແລະ ບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້. ໃນນີ້ ພາກສະເໜີຍັງມີຄວາມສໍາຄັນ ເພາະໄດ້ ກໍານົດໃຫ້ເຫັນເຖິງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ.

3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກສະເໜີ

ພາກສະເໜີມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ສິດອໍານາດ ຂອງ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບດໍາເນີນຄະດີ ແລະ ຂໍ້ມູນລະອຽດ ຂອງ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການດໍາເນີນຄະດີ.

II. ວິທີການຂຽນພາກສະເໜີລົງໃນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

1. ສ່ວນເທິງໜ້າທໍາອິດ ຂອງ ພາກສະເໜີ

1.1 ເຄື່ອງໝາຍຊາດ, ຊື່ປະເທດ ແລະ ຄໍາຂວັນ

ໃນຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ ຕ້ອງໃສ່ເຄື່ອງໝາຍຊາດລາວຢູ່ເທິງສຸດ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນ, ເຄື່ອງໝາຍຊາດເປັນ ຮູບວົງມົນ ຂະໜາດເສັ້ນຜ່າໃຈກາງ 2 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຫ່າງຈາກຂອບເຈ້ຍເບື້ອງເທິງ 2 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ໃຫ້ພິມຊື່ ປະເທດ (ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ) ແລະ ຄໍາຂວັນຂອງຊາດ (ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ) ໃຫ້ຈັດຢູ່ເຄິ່ງກາງ ຂອງ ໜ້າເຈ້ຍໃບທີໜຶ່ງ ລຸ່ມເຄື່ອງໝາຍຊາດດ້ວຍ ຂະໜາດຕົວອັກສອນ 12 ເຂັ້ມ.²²

²¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 249 ວັກ 3.

²² ຄໍາແນະນຳ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດໍາລັດ ວ່າດ້ວຍ ເອກະສານທາງການ ຂອງ ກະຊວງພາຍໃນ ເລກທີ 02/ພນ, ລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2016.

ເຄື່ອງໝາຍຊາດ ຂອງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນຮູບວົງມົນ ດ້ານລຸ່ມມີຮູບເຄິ່ງກົງຈັກເປັນແຂ້ວເຝືອງ ແລະ ໂບສີແດງຂຽນອັກສອນ “ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ” ສອງຂ້າງອ້ອມດ້ວຍຮວງເຂົ້າສຸກເປັນຮູບເຝື້ອງພະຈັນ ແລະ ໂບສີແດງຂຽນອັກສອນ “ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ” ລະຫວ່າງກາງ ຂອງ ສອງປາຍຮວງເຂົ້າມີຮູບທາດຫຼວງ, ຢູ່ກາງຮູບວົງມົນ ມີຫົນທາງ, ທົ່ງນາ, ປ່າໄມ້ ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ.²³

ຕົວຢ່າງ:

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

1.2 ຊື່ຂອງສານ

ການຂຽນຊື່ ຂອງ ສານບ່ອນ ດຳເນີນການຕັດສິນຄະດີ ຢູ່ທາງຊ້າຍ ຂອງ ຄຳຕັດສິນໂດຍໃຫ້ຂຽນຊື່ ຂອງ ສານ ເປັນສາມແຖວ ດັ່ງນີ້:

ແຖວທີ 1 ຂຽນວ່າ ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ / ນະຄອນຫຼວງ ...

ແຖວທີ 2 ຂຽນວ່າ ຄະນະສານ ແພ່ງ/ແຮງງານ/ການຄ້າ/ຄອບຄົວ/ເດັກ

ແຖວທີ 3 ຂຽນວ່າ ຂັ້ນຕົ້ນ.²⁴

ຕົວຢ່າງ 1: ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ / ນະຄອນຫຼວງ ... ຕັດສິນ

ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຄະນະສານ ແພ່ງ/ແຮງງານ/ການຄ້າ/ຄອບຄົວ/ເດັກ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ໃນກໍລະນີ ສານປະຊາຊົນເຂດພິຈາລະນາຕັດສິນ ຈະເປັນສາມແຖວຄື:

ແຖວທີ 1 ໃຫ້ຂຽນວ່າ ສານປະຊາຊົນເຂດ.....(ເລກອາຣັບ) ແຂວງ / ນະຄອນຫຼວງ ...

ແຖວທີ 2 ໃຫ້ຂຽນ ວ່າ ຄະນະສານ.....

ແຖວທີ 3 ໃຫ້ຂຽນ ວ່າ ຂັ້ນຕົ້ນ

²³ ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015), ມາດຕາ 111.

²⁴ ຄຳແນະນຳສານສູງ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ຮ່າງເອກະສານທາງດ້ານວິຊາການ ເລກທີ 1478/ສປສສ, ລົງວັນທີ 20 ຕຸລາ 2011 ເລື່ອງ ບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ການຂຽນຊື່ ຂອງ ສານ ແລະ ການໃສ່ຕົວອັກສອນຫຍໍ້ ຫຼັງເລກທີຂອງຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ, ຄຳຕັດສິນ ແລະ ຄຳພິພາກສາ ແລະ ເອກະສານອື່ນໆ ແລະ ຮ່າງໝາຍຮຽກ ຂອງ ໂຈດ, ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ.

ຕົວຢ່າງ 2: ສານປະຊາຊົນເຂດຕັດສິນ

ສານປະຊາຊົນເຂດ.....ແຂວງ / ນະຄອນຫຼວງ ...

ຄະນະສານ..... (ແພ່ງ/ແຮງງານ/ຄອບຄົວ)

ຂັ້ນຕົ້ນ

1.3 ເລກທີ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນ

ເລກທີ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນໃຫ້ຂຽນຢູ່ເບື້ອງຂວາ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນ, ການຂຽນວັນທີໃຫ້ຂຽນເປັນເລກອາຣັບ, ສ່ວນການຂຽນເດືອນໃຫ້ໃສ່ເດືອນລາວ, ສ່ວນປີ ໃສ່ປີ ຄສ.

ສໍາລັບສານປະຊາຊົນ ແຂວງ ຫຼື ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃຫ້ຂຽນເປັນສອງແຖວຄື:

ແຖວທີ 1 ໃຫ້ຂຽນເລກທີ ຊື່ກັນກັບແຖວ ຂອງ ຄະນະສານ.....ຢູ່ເບື້ອງຊ້າຍມື ແລະ ຂັ້ນດ້ວຍເຄື່ອງໝາຍ (/) ແລ້ວຂຽນຄໍາສັບຫຍໍ້ ຂອງ ສານຂັ້ນການຕັດສິນ ແລ້ວໃຊ້ເຄື່ອງໝາຍຈໍາເມັດ (.) ແລ້ວຕາມດ້ວຍຕົວຫຍໍ້ຂອງປະເພດຄະດີ ເຊັ່ນ:

- ສໍາລັບສານປະຊາຊົນ ແຂວງ ຫຼື ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຄະນະສານແພ່ງ	ເລກທີ/ຂຕ.ພ
ຄະນະສານແຮງງານ	ເລກທີ/ຂຕ.ຮ
ຄະນະສານການຄ້າ	ເລກທີ/ຂຕ.ກ
ຄະນະສານຄອບຄົວ	ເລກທີ/ຂຕ.ຄ
ຄະນະສານເດັກ	ເລກທີ/ຂຕ.ດ

- ສໍາລັບສານປະຊາຊົນເຂດ

ຄະນະສານແພ່ງ	ເລກທີ/ຂຕ.ພ
ຄະນະສານແຮງງານ	ເລກທີ/ຂຕ.ຮ
ຄະນະສານຄອບຄົວ	ເລກທີ/ຂຕ.ຄ

ແຖວທີ 2 ໃຫ້ຂຽນ ລົງວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຊື່ກັນກັບຂັ້ນຕົ້ນຢູ່ເບື້ອງຊ້າຍມື ເຊັ່ນ:

ຂັ້ນຕົ້ນ

ລົງວັນທີ 20 ທັນວາ 2021²⁵

ຕົວຢ່າງ 1: ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ ... ຫຼື ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຄະນະສານແພ່ງ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ເລກທີ...../ຂຕ.ພ

ລົງວັນທີ...../...../.....

²⁵ ຄໍາແນະນຳສານສູງ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ຮ່າງເອກະສານທາງດ້ານວິຊາການ ເລກທີ 1478/ສປສສ, ລົງວັນທີ 20 ຕຸລາ 2011 ເລື່ອງ ບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ການຂຽນຊື່ ຂອງ ສານ ແລະ ການໃສ່ຕົວອັກສອນຫຍໍ້ ຫຼັງເລກທີຂອງຄໍາສັ່ງ, ຄໍາຊີ້ຂາດ, ຄໍາຕັດສິນ ແລະ ຄໍາພິພາກສາ ແລະ ເອກະສານອື່ນໆ ແລະ ຮ່າງໝາຍຮຽກ ຂອງ ໂຈດ, ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ.

ຕົວຢ່າງ 2: ສານປະຊາຊົນເຂດ

ສານປະຊາຊົນເຂດ 2 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຄະນະສານຄອບຄົວ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ເລກທີ...../ຂຕ.ຄ

ລົງວັນທີ...../...../.....

ການໃສ່ເລກທີຄໍາຕັດສິນ ໃຫ້ກຳນົດເອົາຕາມລຳດັບຈຳນວນຄະດີທີ່ສານນຳອອກມາພິຈາລະນາຕັດສິນ ບໍ່ໃຫ້ເອົາເລກທີ ຂອງ ສຳນວນຄະດີ ທີ່ສານໄດ້ຂຶ້ນຟ້ອງ.

ສ່ວນວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນໃຫ້ກຳນົດເອົາວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງ ມື້ອ່ານຄໍາຕັດສິນ ບໍ່ໃຫ້ເອົາວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ທີ່ປິດການໄຕ່ສວນ ເພາະວ່າ ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ກຳນົດເວລາການຂໍອຸທອນ.²⁶

2. ຫົວຂໍ້ຄໍາຕັດສິນ

ການກຳນົດຫົວຂໍ້ຄໍາຕັດສິນ ໃຫ້ອີງໃສ່ຄະດີແຕ່ລະປະເພດ ເຊັ່ນ ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ, ຄະດີແຮງງານ, ຄະດີການຄ້າ, ຄະດີຄອບຄົວ ແລະ ຄະດີເດັກ ຢູ່ເຄິ່ງກາງຂອງໜ້າເຈ້ຍ.

ຕົວຢ່າງ 1: ສານປະຊາຊົນ ແຂວງ..... ຫຼື ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແຮງງານ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີການຄ້າ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີຄອບຄົວ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີເດັກ

ຕົວຢ່າງ 2: ສານປະຊາຊົນເຂດ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແຮງງານ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີຄອບຄົວ

²⁶ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 43.

3. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງ ຄະນະສານ, ຈຳສານ ແລະ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ.

ການກຳນົດຊື່ ຂອງ ຄະນະສານ ກໍເພື່ອໃຫ້ຮັບຮູ້ວ່າ ການຕັດສິນ ຂອງ ສານເປັນໝູ່ຄະນະ ແລະ ຄະນະສານ ປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ພິພາກສາ ສາມ ທ່ານ ໃນນັ້ນ ທ່ານໜຶ່ງເປັນປະທານ ແລະ ອີກສອງທ່ານເປັນຄະນະ²⁷ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີດ້ວຍຜູ້ພິພາກສາຜູ້ດຽວ.

ຊື່ ຂອງ ຈຳສານ ໃຫ້ກຳນົດເອົາຕາມຂໍ້ຕົກລົງແຕ່ງຕັ້ງຄະນະສານຕັດສິນ ຂອງ ຫົວໜ້າຄະນະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຊື່ ຂອງ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ໃຫ້ກຳນົດເອົາຜູ້ທີ່ຖືກມອບໝາຍຈາກ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນຂັ້ນ ຂອງ ຕົນ.²⁸

ການແຈ້ງຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງ ຄະນະສານ, ຈຳສານ ແລະ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ມີຄວາມ ຈຳເປັນ ເພື່ອໃຫ້ຄູ່ຄວາມຮັບຮູ້ ຊື່ ແລະ ຕຳແໜ່ງ ຂອງ ຄະນະສານ, ຈຳສານ ແລະ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ທີ່ ເຂົ້າຮ່ວມ-ຕັດສິນໃນຄະດີນັ້ນ, ນອກນັ້ນ ກໍເປັນຜົນດີໃຫ້ແກ່ສານຂັ້ນເທິງໃນການກວດກາສິດອຳນາດໃນການຕັດ ສິນ ຂອງ ສານ ແລະ ເປີດໂອກາດໃຫ້ຄູ່ຄວາມຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ມີສິດສະເໜີຄຳຕົວຜູ້ໃດໜຶ່ງໃນຄະນະສານ, ຈຳ ສານ ແລະ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນໄດ້.²⁹

ຕົວຢ່າງ 1: ຄະນະສານແຂວງ / ນະຄອນຫຼວງ ...

ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຄະນະສານການຄ້າ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ເລກທີ...../ຂຕ.ກ

ລົງວັນທີ...../...../.....

ຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄະນະສານຕັດສິນ ປະກອບດ້ວຍ

ທ່ານ.....ປະທານ

ທ່ານ.....ຄະນະ

ທ່ານ.....ຄະນະ

ນັ່ງຜ້ອມດ້ວຍ ທ່ານຈຳສານ

ຊ້ອງໜ້າ ທ່ານພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ

²⁷ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 12.

²⁸ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 65 ຂໍ້ 2.

²⁹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 224.

ຕົວຢ່າງ 2: ຄະນະສານປະຊາຊົນເຂດ

ສານປະຊາຊົນເຂດ 1 ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ

ຄະນະສານແພ່ງ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ເລກທີ...../ຂຕ.ພ

ລົງວັນທີ...../...../.....

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄະນະສານຕັດສິນ ປະກອບດ້ວຍ

ທ່ານ.....ປະທານ

ທ່ານ.....ຄະນະ

ທ່ານ.....ຄະນະ

ນັ່ງຜ່ອມດ້ວຍ ທ່ານຈໍາສານ

ຊ່ອງໜ້າ ທ່ານພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ

4. ເວລາ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ເປີດປະຊຸມສານ³⁰

ການຂຽນເວລາ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ ກໍ່ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເວລາ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ ເປີດປະຊຸມສານ ແລະ ຄະດີນໍາອອກຝາລະນາຕັດສິນ.

ການຂຽນເວລາ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ແລະ ສະຖານທີ່ເປີດປະຊຸມສານ ກໍ່ເພື່ອບົ່ງບອກເຖິງມີຄະນະສານໄດ້ ນໍາເອົາຄະດີອອກມາຝາລະນາຕັດສິນ ຊຶ່ງວັນທີ, ເດືອນ ແລະ ປີ ຈະບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວັນທີ, ເດືອນ ແລະ ປີ ທີ່ສານ ຮັບເອົາຄໍາຮ້ອງ ຂອງ ໂຈດມາຝາລະນາ.

ຕົວຢ່າງ:

ໄດ້ເປີດປະຊຸມສານຂຶ້ນ ໃນວັນທີ 5 ກຸມພາ 2021 ເວລາ 8 ໂມງ 30 ນາທີ, ຢູ່ທີ່ຫ້ອງປະຊຸມສານ ຂອງ ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເພື່ອຝາລະນາຄະດີແພ່ງ ເລກທີ 62/ຂຕ.ພ, ລົງວັນທີ 11 ທັນວາ 2020.

ການກຳນົດເວລາ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ໃນການເປີດປະຊຸມສານນີ້ ບໍ່ໃຫ້ນັບເຂົ້າໃນກຳນົດເວລາໃນການຂໍອຸ ທອນສະເໝີໄປ ເນື່ອງຈາກ ບາງກໍລະນີຄະດີທີ່ຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ ອາດຈະມີການໄຕ່ສວນຫຼາຍເທື່ອ. ສະນັ້ນ, ການ ກຳນົດເວລາຂໍອຸທອນ ຈຶ່ງໃຫ້ນັບແຕ່ວັນອ່ານຄໍາຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ ຫຼື ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄໍາຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ (ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງ).

5. ເລກທີ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງຄະດີທີ່ນໍາມາຝາລະນາ³¹

ເລກທີ, ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ຂອງ ຄະດີທີ່ນໍາມາຝາລະນາ ໃຫ້ກຳນົດເອົາເລກທີຄະດີທີ່ຂຶ້ນຜ່ອງໃນສານເປັນ ເລກທີຂອງຄະດີ.

³⁰ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 44.

³¹ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 44.

ຕົວຢ່າງ:

ຄະດີ ເລກທີ 10/ຂຕ.ພ ລົງວັນທີ 14 ກຸມພາ 2021

6. ຄູ່ຄວາມ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ

ໃນຄໍາຕັດສິນ ກ່ອນການຂຽນຂໍ້ມູນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ໃຫ້ຂຽນ “ລະຫວ່າງ” ຢູ່ເຄິ່ງກາງຂອງໜ້າເຈ້ຍ.

ຂໍ້ມູນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ປະກອບດ້ວຍຂໍ້ມູນ ດັ່ງນີ້:

- ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ອາຍຸ³², ສັນຊາດ, ຊົນເຜົ່າ;
- ເລກບັດປະຈຳຕົວ ຫຼື ເລກສໍາມະໂນຄົວ ຫຼື ເລກໜັງສືຜ່ານແດນ, ອາຊີບ;
- ທີ່ຢູ່ປັດຈຸບັນ: ເຮືອນເລກທີ, ໜ່ວຍ, ບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ;
- ເບີໂທ ແລະ ອີເມວ (Email).

ການຂຽນຂໍ້ມູນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ, ຜູ້ຕາງໜ້າ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ຕ້ອງຂຽນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບ ບັດປະຈຳຕົວ, ປຶ້ມສໍາມະໂນຄົວ ຫຼື ໜັງສືຜ່ານແດນ.

ບຸກຄົນ ທີ່ເປັນຄູ່ຄວາມໃນຄະດີ ຕ້ອງເປັນບຸກຄົນທີ່ມີອາຍຸສືບແປດປີຂຶ້ນໄປ ແລະ ບໍ່ເປັນບ້າເສຍຈິດ ສໍາລັບບຸກຄົນທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າ ສືບແປດປີ ຫຼື ຜູ້ເປັນບ້າເສຍຈິດ ຕ້ອງໃຫ້ມີພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງເຂົ້າຮ່ວມເປັນຄູ່ຄວາມໃນນາມຜູ້ຕາງໜ້າຕາມກົດໝາຍໃນການດໍາເນີນຄະດີ.³³

ຖ້າພວກກ່ຽວຫາກປະກອບອາຊີບໃດ ກໍໃຫ້ຂຽນອາຊີບນັ້ນ ເຊັ່ນ ນັກທຸລະກິດ, ກໍາມະກອນ, ຄ້າຂາຍ, ຊາວນາ, ຊ່າງຕັດຜົມ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຂຽນອາຊີບປະຊາຊົນ, ຜູ້ເຖົ້າ ຫຼື ອື່ນໆ. ຖ້າຫາກບໍ່ໄດ້ປະກອບອາຊີບໃດ ໃຫ້ຂຽນ ອາຊີບ “ວ່າງງານ”.

6.1 ຄູ່ຄວາມ³⁴

ຄູ່ຄວາມໃນຄະດີ ແມ່ນໂຈດ ແລະ ຈໍາເລີຍ.

ໂຈດ ແມ່ນ ບຸກຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດທີ່ຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານວ່າ ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ຕົນໄດ້ຖືກຜູ້ອື່ນລະເມີດ ຫຼື ໂຕ້ແຍ່ງ ຫຼື ຮ້ອງຂໍໃຫ້ສານຝ່າຈາລະນາບັນຫາໃດໜຶ່ງ.

ຈໍາເລີຍ ແມ່ນ ບຸກຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດທີ່ຖືກຮ້ອງຟ້ອງວ່າ ໄດ້ລະເມີດ ຫຼື ໂຕ້ແຍ່ງສິດ ຂອງ ຜູ້ອື່ນ.

6.1.1 ບຸກຄົນ.

ບຸກຄົນ ທີ່ເປັນຄູ່ຄວາມໃນຄະດີ ຕ້ອງເປັນບຸກຄົນທີ່ມີອາຍຸ ສືບແປດປີຂຶ້ນໄປ ແລະ ບໍ່ເປັນບ້າເສຍຈິດ.³⁵ ຄວາມສາມາດທາງດ້ານກົດໝາຍ ຂອງ ບຸກຄົນ ແມ່ນຄວາມສາມາດ ຂອງ ບຸກຄົນໃນການມີສິດ ແລະ ຜົນທະຫາມ ທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.³⁶

³² ໃນການຂຽນອາຍຸ ເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ, ຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ ແມ່ນໃຫ້ກໍານົດເອົາຕາມມື້ລົງຄໍາຕັດສິນ.

³³ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 71.

³⁴ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 70.

³⁵ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 71 ວັກ 1.

³⁶ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ, ມາດຕາ 63 ວັກ 1.

ການຂຽນຊື່ຄູ່ຄວາມທີ່ເປັນບຸກຄົນ ໃນຄະດີແພ່ງ ມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍ ຊຶ່ງມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງຂຽນຊື່ຫຼັກ ຫຼື ຊື່ນ້ອຍກໍາກັບທາງຫຼັກຊື່ແທ້ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ເພື່ອຮັບປະກັນການດໍາເນີນຄະດີ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານໃຫ້ຖືກຕົວບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ໃນໄລຍະຜ່ານມາການຂຽນຊື່ບຸກຄົນທີ່ເປັນໂຈດ ແລະ ຈໍາເລີຍໃນຄໍາຕັດສິນ ຍັງຖືເປົ້າໂດຍກໍານົດຕາມທີ່ ຄູ່ຄວາມຂຽນມາ ຊຶ່ງແລ້ວແຕ່ພວກກ່ຽວຈະຂຽນ ຫຼື ເອີ້ນກັນ ເຊັ່ນ ທ້າວ ສີ ຫຼື ພໍ່ກິແດງ, ນາງ ສາ ຫຼື ແມ່ຫຼ້າມ້ອຍ ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ ຊຶ່ງສ້າງຄວາມສັບສົນພິພິດສະ. ສະນັ້ນ, ຖ້າຂຽນຊື່ບໍ່ຈະແຈ້ງກໍາພາໃຫ້ການດໍາເນີນຄະດີ ມີຄວາມ ສັບສົນກ້າວໄປເຖິງການວິນິດໄສ ກໍຈະເຂົ້າໃຈຍາກຂຶ້ນຕື່ມ ເພາະສະນັ້ນການຂຽນຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຕ້ອງຂຽນຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຕາມທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນບັດປະຈຳຕົວ ຫຼື ສໍາມະໂນຄົວ ຫຼື ໜັງສືຜ່ານແດນ.

ແຕ່ຖ້າບໍ່ຂຽນຊື່ນ້ອຍອາດຈະມີບັນຫາເກີດຂຶ້ນ ເມື່ອພະນັກງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານຊອກ ຫາເຮືອນ ເພື່ອປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ. ບາງກໍລະນີ ນາຍບ້ານບໍ່ຮູ້ຊື່ແທ້ ຮູ້ແຕ່ຊື່ນ້ອຍ ຂອງ ຜູ້ຖືກປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ສະນັ້ນ, ຖ້າໂຈດ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ມີຊື່ນ້ອຍທີ່ຖືກຮັບຮູ້ທົ່ວໄປກໍຄວນຂຽນຊື່ນ້ອຍໃນວົງເລັບນໍາຫຼັກຊື່ແທ້ ແຕ່ບໍ່ຄວນຂຽນ ຊື່ນ້ອຍໃນພາກອື່ນໆ ເຊັ່ນ ພາກເນື້ອຄະດີ, ພາກວິນິດໄສ ແລະ ພາກຕັດສິນ ໂດຍສະເພາະໃນພາກວິນິດໄສ ຖ້າເວົ້າ ຊື່ແທ້ແລ້ວ ຕໍ່ມາເວົ້າຊື່ຫຼັກ ກໍຈະພາໃຫ້ຜູ້ອ່ານມີຄວາມສັບສົນ ຫຼື ງົງ ຕໍ່ເຫດການ ຂອງ ຄະດີ ຫຼື ຈະພາໃຫ້ເຂົ້າໃຈວ່າ ມີຫຼາຍຄົນ.³⁷

ຕົວຢ່າງ: ການຂຽນຊື່ ແລະ ທີ່ຢູ່ທີ່ຖືກຕ້ອງຂອງບຸກຄົນ

ທ້າວ ພະອາທິດ (ແຫຼ້) ອາຍຸ 50 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ບັດປະຈຳຕົວເລກທີ xx-xxxxxx, ລົງ ວັນທີ 12 ທັນວາ 2020, ອາຊີບ ຄ້າຂາຍ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນ ເລກທີ xxx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ດົງນາໂຊກເໜືອ, ເມືອງ ສີໂຄດຕະບອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx, ອີເມວ (Email).....ໂຈດ

ນາງ ດວງຈັນ (ຂາວ) ອາຍຸ 46 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ໜັງສືຜ່ານແດນເລກທີ xxxxx, ລົງວັນ ທີ 5 ທັນວາ 2018, ອາຊີບ ຄ້າຂາຍ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນ ເລກທີ xx, ໜ່ວຍ x, ບ້ານ ດົງນາໂຊກເໜືອ, ເມືອງ ສີ ໂຄດຕະບອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx , ອີເມວ (Email).....ຈໍາເລີຍ

6.1.2 ນິຕິບຸກຄົນ/ການຈັດຕັ້ງ

ນິຕິບຸກຄົນ ແມ່ນການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ, ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນ ສາຍພົວພັນທາງແພ່ງ, ມີສິດ ແລະ ພັນທະ, ມີຄວາມສາມາດເປັນໂຈດ ແລະ ຈໍາເລີຍ ຄືກັນກັບບຸກຄົນຕາມທີ່ໄດ້ ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.³⁸

ນິຕິບຸກຄົນ ຕ້ອງມີອົງປະກອບພື້ນຖານ ຄື ມີກົດລະບຽບ ຂອງ ຕົນ, ໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນຖືກຕ້ອງຕາມ ກົດໝາຍ, ມີໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງທີ່ເປັນລະບົບ ເຊັ່ນ ມີຕົວແທນ, ມີການບໍລິຫານຈັດການ, ມີຊັບສົມບັດ ແລະ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ໜີ້ສິນ ແລະ ມີຄວາມເປັນເອກະລາດ ເຂົ້າຮ່ວມໃນສາຍພົວພັນທາງກົດໝາຍໃນນາມຕົນ ເອງ.³⁹

³⁷ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 44-45.

³⁸ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ, ມາດຕາ 102 ວັກ 1.

³⁹ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ, ມາດຕາ 102 ວັກ 2.

ການຈັດຕັ້ງ ສາມາດເປັນຄູ່ຄວາມໃນຄະດີໄດ້ ຕ້ອງແມ່ນການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຈົດທະບຽນເປັນນິຕິບຸກຄົນຢ່າງ ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼື ກົດໝາຍຂອງປະເທດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມ ມາດຕາ 361 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012.⁴⁰

ຄູ່ຄວາມ ທີ່ເປັນນິຕິບຸກຄົນ ຕ້ອງຂຽນຊື່ຕາມໃບທະບຽນວິສາຫະກິດທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ເຊັ່ນ ບໍລິສັດ ຈຳກັດ, ບໍລິສັດມະຫາຊົນ, ບໍລິສັດຫຸ້ນສ່ວນ. ສະນັ້ນ, ໃນກໍລະນີ ຄູ່ຄວາມໃນຄະດີຫາກແມ່ນວິສາຫະກິດຕ້ອງຂຽນ ຊື່ວິສາຫະກິດນັ້ນ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າ (ຕົວແທນ) ຂອງ ວິສາຫະກິດນັ້ນໃສ່ຜ່ອມ ເພື່ອສ້າງຄວາມສະດວກໃນການ ພົວພັນຕິດຕໍ່ວິສາຫະກິດນັ້ນເຂົ້າຮ່ວມໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ.

ໃນກໍລະນີ ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ເປັນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ອາດຈະເປັນໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນ ທີ່ສາມ. ການຂຽນຕ້ອງໃຫ້ຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບ ຊື່, ທີ່ຕັ້ງ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ ແລະ ຊື່ ຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງ ອົງ ການຈັດຕັ້ງລັດ ເພື່ອສ້າງຄວາມສະດວກ ໃນການພົວພັນຕິດຕໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ.

ຕົວຢ່າງ: ການຂຽນຊື່ ແລະ ທີ່ຢູ່ ທີ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງ ນິຕິບຸກຄົນ

ຜະແນກການເງິນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສຳນັກງານຕັ້ງຢູ່ ໜ່ວຍ x, ບ້ານ ໂພນໄຊ, ເມືອງ ໄຊເຊດຖາ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທລະສັບ 021 xxxxxx, ແຟັກ (Fax) 021 xxxxxx, ອີເມວ (Email)ໂຈດ

ກ ອາຍຸ 46 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ບັດປະຈຳຕົວເລກທີ xxxxxx, ລົງວັນທີ 12 ທັນວາ 2020, ອາຊີບ ຜະນົກງານ, ຕຳແໜ່ງ ຫົວໜ້າຫ້ອງການ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xx, ໜ່ວຍ x, ບ້ານ ໂພນໄຊ, ເມືອງ ໄຊເຊດຖາ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທລະສັບ 021 xxxxxx, ອີເມວ (Email)ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ

ບໍລິສັດ xxxx ກໍ່ສ້າງ ຈຳກັດ, ສຳນັກງານຕັ້ງຢູ່ ໜ່ວຍ x, ບ້ານ ສົມຫວັງ, ເມືອງ ຫາດຊາຍຝອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທລະສັບ 021 xxxxxx, ອີເມວ (Email)..... ຈຳເລີຍ

ຂ ອາຍຸ 55 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ໜັງສືຜ່ານແດນເລກທີ xxxxx, ລົງວັນທີ 15 ມັງກອນ 2021, ອາຊີບ ນັກທຸລະກິດ, ຕຳແໜ່ງ ຜູ້ອຳນວຍການ ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xxx, ໜ່ວຍ x, ບ້ານ ວັດຈັນ, ເມືອງ ຈັນທະບູລີ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທລະສັບ 021 xxxxxx, ອີເມວ (Email).....ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ

ຄ ອາຍຸ 50 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ xxx, ລົງວັນທີ 19 ທັນວາ 2020, ອາຊີບ ທະນາຍຄວາມ, ປັດຈຸບັນຢູ່ ເຮືອນເລກທີ xxx, ໜ່ວຍ x, ບ້ານ ຫາຍໂສກ, ເມືອງ ຈັນທະບູລີ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທລະສັບ 021 xxxxxx, ອີເມວ (Email).....ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ

6.2 ຜູ້ຕາງໜ້າ

ຜູ້ຕາງໜ້າ ແມ່ນບຸກຄົນ ທີ່ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະແທນຄູ່ຄວາມຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ຕາມການມອບ ໝາຍ.⁴¹

⁴⁰ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 71 ວັກ 2.

⁴¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 88.

6.2.1 ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມກົດໝາຍ

ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມກົດໝາຍ ແມ່ນບຸກຄົນທີ່ມີສິດຕໍ່ສູ້ຄະດີ ໂດຍບໍ່ມີການແຕ່ງຕັ້ງ ຫຼື ມອບໝາຍຈາກຜູ້ທີ່ຕົນປົກປ້ອງ. ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມກົດໝາຍ ແມ່ນຜູ້ຕາງໜ້າໃຫ້ຄູ່ຄວາມທີ່ເປັນເດັກ, ອາຍຸບໍ່ເຖິງສິບແປດປີ, ຄົນບ້າ, ເສຍຈິດ, ປັນຍາອ່ອນ, ຄົນຫູໜວກ, ຄົນປາກກົກ ຊຶ່ງແມ່ນພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງຜູ້ກ່ຽວເປັນຜູ້ຕາງໜ້າຕາມກົດໝາຍ.

ຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງ ຜູ້ຫາຍສາບສູນ ໂດຍແມ່ນຜູ້ປົກຄອງທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊັບສິ່ງຂອງຂອງ ຜູ້ຫາຍສາບສູນເປັນຜູ້ຕາງໜ້າ.

ຜູ້ຕາງໜ້າ ຂອງ ຜູ້ສືບທອດ ແມ່ນຜູ້ປົກຄອງທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງມູນມໍຣະດົກ ຂອງ ຜູ້ສືບທອດມູນມໍຣະດົກ ຊຶ່ງເຈົ້າມູນໄດ້ເສຍຊີວິດ ຫຼື ຖືກສານຕັດສິນວ່າເປັນຜູ້ເສຍຊີວິດໂດຍບໍ່ທັນເປີດການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ.

ຜິວ ຫຼື ເມຍ ເປັນຜູ້ຕາງໜ້າກັນກ່ຽວກັບສິນສົມສ້າງ ແລະ ໜີ້ສິນ. ນອກນີ້ ຜູ້ຄອບຄອງຊັບສິ່ງຂອງ ຂອງບຸກຄົນອື່ນຢ່າງຖືກຕ້ອງ ກໍ່ຖືວ່າເປັນຜູ້ຕາງໜ້າຕາມກົດໝາຍ.⁴²

ຜູ້ຕາງໜ້າທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ໂດຍບໍ່ມີການມອບສິດໃຫ້ເປັນຜູ້ຕາງໜ້າ ໃນເວລາຂຽນຄຳຕັດສິນ ຕ້ອງຂຽນຂໍ້ມູນ ຂອງ ຜູ້ກ່ຽວຕາມທີ່ໄດ້ຂຽນໄວ້ໃນ ຂໍ້ 6.1.1 ຂ້າງເທິງ.

ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມກົດໝາຍ ຈະສິ້ນສຸດລົງເມື່ອບຸກຄົນທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຫາກບັນລຸນິຕິພາວະ ຫຼື ມີອາຍຸຮອດສິບແປດປີ ຫຼື ບຸກຄົນ ທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດທາງດ້ານການປະພຶດໄດ້ກັບຄືນສູ່ສະພາບເດີມ ແລະ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີດ້ວຍຕົນເອງໄດ້.⁴³

6.2.2 ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມການມອບໝາຍ

ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມການມອບໝາຍ ແມ່ນບຸກຄົນທີ່ມີສິດຕໍ່ສູ້ຄະດີ ໂດຍມີການແຕ່ງຕັ້ງ ຫຼື ການມອບໝາຍຈາກຜູ້ທີ່ຕົນປົກປ້ອງ ຫຼື ຈາກສານປະຊາຊົນ. ໃນນັ້ນ ມີ ທະນາຍຄວາມ, ພະນັກງານ ຫຼື ກຳມະກອນ ຂອງ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດ ທີ່ຖືກມອບໝາຍໃນຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດນັ້ນ. ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກມອບໝາຍຈາກບັນດາຄູ່ຄວາມໃນຄະດີຝ່າຍດຽວກັນ, ບຸກຄົນທີ່ສານແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ເປັນຜູ້ຕາງໜ້າໃນຄະດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຍາດຝ່ຽມຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍ.⁴⁴

ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມການມອບໝາຍ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ ແມ່ນມີສິດ ແລະ ພັນທະໃນຂອບເຂດຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນເນື້ອໃນ ຂອງ ສັນຍາມອບໝາຍ.⁴⁵

ໃນກໍລະນີມີການມອບໝາຍ ໃຫ້ຜູ້ຕາງໜ້າເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ແມ່ນການມອບສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ໃຫ້ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງປະຕິບັດແທນຕົນຢູ່ສານ. ການມອບໝາຍນັ້ນຕ້ອງເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໂດຍມີການຢັ້ງຢືນຈາກອົງການຈັດຕັ້ງບ່ອນທີ່ຜູ້ມອບໝາຍສັງກັດຢູ່ ເຊັ່ນ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດ, ສຳນັກງານທະບຽນສານ ຫຼື ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ສະຖາບັນ, ໂຮງຮຽນ, ໂຮງໝໍ, ຄ້າຍຄຸມຂັງ ແລະ ບ່ອນອື່ນໆ.

⁴² ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 89.

⁴³ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 95 ວັກ 1.

⁴⁴ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 91.

⁴⁵ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 92.

ການມອບໝາຍ ທີ່ເຮັດໃນນາມນິຕິບຸກຄົນ ຕ້ອງອອກໃຫ້ໂດຍຫົວໜ້າອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ສໍາລັບ ການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຕາງໜ້າໂດຍສານນັ້ນ ຈະມີຂຶ້ນໃນກໍລະນີທີ່ຄູ່ຄວາມຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງບໍ່ມີຄວາມສາມາດມອບໝາຍໃຫ້ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງໄດ້ ເປັນຕົ້ນ ເປັນຜູ້ທຸກຍາກ, ຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ.⁴⁶

ຜູ້ຕາງໜ້າຕາມການມອບໝາຍ ຈະສິ້ນສຸດລົງ ເມື່ອຜູ້ກ່ຽວໄດ້ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ໃນການດໍາເນີນຄະດີ ຕາມເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນສັນຍາມອບໝາຍ ຫຼື ຄູ່ຄວາມໄດ້ຍົກເລີກສັນຍາໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວເປັນຜູ້ຕາງໜ້າ.

ຄູ່ຄວາມຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ສານຢ່າງເປັນລາຍລັກອັກສອນ ກ່ຽວກັບການຍົກເລີກຜູ້ຕາງໜ້າໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ.⁴⁷

ຜ່ານມາ ສານມັກຂຽນຊື່ສະເພາະແກ່ຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ທະນາຍຄວາມເປັນໂຈດ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ໂດຍບໍ່ຂຽນຊື່ ຂອງໂຈດ ແລະ ຈໍາເລີຍ ໃນຄະດີ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວຈະສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ເຊັ່ນ ການຕັດສິນໃຫ້ໂຈດມີສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແຕ່ໂຈດໃນທີ່ນີ້ ແມ່ນຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ສານຕັດສິນ ໃຫ້ຈໍາເລີຍຮັບຜິດຊອບ ໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ, ແຕ່ຈໍາເລີຍໃນທີ່ນີ້ ແມ່ນຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ທະນາຍຄວາມ ແລະ ບັນຫາອື່ນ ຊຶ່ງຈະພາໃຫ້ມີຊ່ອງວ່າງແກ່ຜູ້ສວຍໂອກາດນໍາໄປເປັນຂໍ້ອ້າງໃນພາກປະຕິບັດວ່າ ພວກກ່ຽວບໍ່ຮັບຜິດຊອບ ເພາະວ່າບໍ່ມີຊື່ພວກກ່ຽວໃນຄໍາຕັດສິນວ່າໃຫ້ຮັບຜິດຊອບ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວຈະສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ. ສະນັ້ນ, ເມື່ອມີຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ທະນາຍຄວາມ ຕ້ອງຂຽນຊື່ໂຈດ ຫຼື ຈໍາເລີຍ ເສຍກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງຂຽນຊື່ ຂອງ ຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ທະນາຍຄວາມນໍາຫຼັງ.

ບຸກຄົນອື່ນ ສາມາດເຂົ້າມາເປັນຄູ່ຄວາມໃນຄະດີ ໃນຖານະເປັນຜູ້ຕາງໜ້າ ຖ້າຫາກໄດ້ຮັບການມອບໝາຍຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.⁴⁸

ໃນກໍລະນີມີການປ່ຽນແປງຜູ້ຕາງໜ້ານັ້ນ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຄວນໃສ່ຜູ້ຕາງໜ້າທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ໃນປັດຈຸບັນ ຖ້າຜູ້ຕາງໜ້າໃນຄະດີຫາກມີຫຼາຍຄົນໃຫ້ຂຽນຊື່ ຂອງ ຜູ້ຕາງໜ້າທັງໝົດໃສ່ໃນຄໍາຕັດສິນ.⁴⁹

ຕົວຢ່າງ:

ກ ອາຍຸ 50 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ບັດປະຈຳຕົວເລກທີ xxxxxx, ລົງວັນທີ 12 ທັນວາ 2020, ອາຊີບ ກໍາມະກອນ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xxx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ເລົ່າງາມ, ເມືອງ ເລົ່າງາມ, ແຂວງສາລະວັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx, ອີເມວ (Email).....ໂຈດ

ຂ ອາຍຸ 43 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ໜັງສືຜ່ານແດນເລກທີ xxxx, ລົງວັນທີ 29 ພຶດສະພາ 2018, ອາຊີບ ລັດຖະກອນ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ນາເລົ່າ, ເມືອງສີໂຄດຕະບອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx, ອີເມວ (Email)..... ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ

⁴⁶ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 93.

⁴⁷ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 95.

⁴⁸ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 71 ວັກ 3.

⁴⁹ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 46.

6.3 ບຸກຄົນທີສາມ

ບຸກຄົນທີສາມ ແມ່ນບຸກຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ຕົນທີ່ຕິດພັນກັບຄະດີ ຊຶ່ງກຳລັງຖືກພິຈາລະນາຢູ່ສານ.

ບຸກຄົນທີສາມ ຈະບໍ່ແມ່ນໂຈດ ຫຼື ຈຳເລີຍ ໂດຍກົງໃນຄະດີ ແຕ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີໃນຖານະເປັນຝ່າຍໂຈດ ຫຼື ຝ່າຍຈຳເລີຍ.⁵⁰ (ແລະ ບໍ່ແມ່ນພະຍານ)

ບຸກຄົນທີສາມ ປະກອບດ້ວຍ ບຸກຄົນທີສາມທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມທີ່ບໍ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ.⁵¹

6.3.1 ບຸກຄົນທີສາມທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ

ບຸກຄົນທີສາມທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ນັບແຕ່ເວລາໄດ້ຍື່ນຄຳຮ້ອງຈົນເຖິງການລົງຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ, ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະດັ່ງກ່າວກັນກັບໂຈດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 73 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ດຳເນີນຄະດີແຝງ ປີ 2012 ໝາຍຄວາມວ່າ ບຸກຄົນທີສາມປະເພດນີ້ມີສິດ ແລະ ພັນທະດັ່ງກ່າວກັນ ກັບ ໂຈດ ແລະ ໃຫ້ຂຽນລົງໃສ່ຄຳຕັດສິນ ດັ່ງນີ້:

ຕົວຢ່າງ:

ລະຫວ່າງ

ກ ອາຍຸ 45 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ບັດປະຈຳຕົວເລກທີ xxxxxx, ລົງວັນທີ 12 ທັນວາ 2020, ອາຊີບ ຄ້າຂາຍ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xxx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ນາຄູນ, ເມືອງ ໄຊທານີ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx, ອີເມວ (Email).....ໂຈດ

ຂ ອາຍຸ 49 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ໜັງສືຜ່ານແດນເລກທີ xxxxxx, ລົງວັນທີ 15 ມິຖຸນາ 2019, ອາຊີບ ລັດຖະກອນ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ສ້າງເຫວີຍ, ເມືອງ ສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນ ຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx, ອີເມວ (Email).....ຈຳເລີຍ

ຄ ອາຍຸ 39 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ xxxxxx, ລົງວັນທີ 19 ທັນວາ 2020, ອາຊີບ ນັກທຸລະກິດ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ຂຸນຕາ, ເມືອງ ສີໂຄດຕະບອງ, ນະຄອນ ຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx, ອີເມວ Email).....ບຸກຄົນທີສາມ

6.3.2 ບຸກຄົນທີສາມທີ່ບໍ່ໄດ້ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ

ບຸກຄົນທີສາມທີ່ບໍ່ໄດ້ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີເປັນຝ່າຍໂຈດ ຫຼື ຈຳເລີຍ ອາດຖືກນຳມາເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີຕາມການຮ້ອງຂໍ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ, ຂອງ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ຫຼື ຕາມຄຳສະເໜີ ຂອງ ສານ, ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະດັ່ງກ່າວກັນກັບຄູ່ຄວາມ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ສິດໃນການ

⁵⁰ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແຝງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 75.

⁵¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແຝງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 76.

ປ່ຽນແປງເປົ້າໝາຍ ຂອງ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ, ສິດໃນການເພີ່ມ ຫຼື ຫຼຸດມູນຄ່າໃນຄຳຮ້ອງຟ້ອງ, ສິດໃນການຖອນຄຳຮ້ອງຟ້ອງ, ສິດໃນການຮັບຮູ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຕົກລົງໂດຍດີ ແລະ ສິດໃນການທວງໃຫ້ປະຕິບັດຄຳຕັດສິນທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ຂອງ ສານ.⁵²

ຖ້າຜູ້ກ່ຽວເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີຫາກຕິດພັນກັບຝ່າຍໂຈດ ເອີ້ນວ່າ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ແລະ ໃຫ້ຂຽນຊື່ຝ່ອມດ້ວຍຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ກ່ຽວນຳຫຼັງໂຈດ; ຖ້າຜູ້ກ່ຽວເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີຫາກຕິດພັນກັບຝ່າຍຈຳເລີຍ ກໍ່ໃຫ້ຂຽນຊື່ ຝ່ອມດ້ວຍຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ກ່ຽວນຳຫຼັງຈຳເລີຍ.⁵³

ຕົວຢ່າງ:

ງ ອາຍຸ 44 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ບັດປະຈຳຕົວເລກທີ xxxxxx, ລົງວັນທີ 12 ພະຈິກ 2020, ອາຊີບ ຄ້າຂາຍ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ພັນໝັ້ນ, ເມືອງ ສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx, ອີເມວ (Email).....ໂຈດ

ຈ ອາຍຸ 53 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ໜັງສືຜ່ານແດນເລກທີ xxxxxx, ລົງວັນທີ 5 ສິງຫາ 2019, ອາຊີບ ຄ້າຂາຍ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ສົມສະໝຸກ, ເມືອງ ຫາດຊາຍຝອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx, ອີເມວ (Email).....ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ

ສ ອາຍຸ 42 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ xxx, ລົງວັນທີ 19 ທັນວາ 2020, ອາຊີບ ຄ້າຂາຍ, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ xx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ຈັນສະຫວ່າງ, ເມືອງ ສີໂຄດຕະບອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx, ອີເມວ (Email).....ຈຳເລີຍ

ຊ ອາຍຸ 55 ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ ລາວ, ບັດປະຈຳຕົວເລກທີ xxxxxx, ລົງວັນທີ 19 ພະຈິກ 2020, ອາຊີບ ຄ້າຂາຍ, ປັດຈຸບັນ ຢູ່ເຮືອນເລກທີ xx, ໜ່ວຍ xx, ບ້ານ ນາຄູນ, ເມືອງ ນາຊາຍທອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ 020 xxxxxxxx ອີເມວ (Email).....ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍຈຳເລີຍ

7. ກ່ຽວເລື່ອງ

ກ່ຽວເລື່ອງ ແມ່ນຊື່ ຂອງ ຄະດີທີ່ຂຽນໃນຄຳຕັດສິນ ຊຶ່ງການກຳນົດຊື່ ຂອງ ຄະດີ ໃຫ້ຂຽນຕາມຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແຕ່ກໍ່ເປັນເລື່ອງທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ ພໍສົມຄວນເນື່ອງຈາກວ່າ ບາງກໍລະນີໂຈດບໍ່ສາມາດກຳນົດຊື່ ຂອງ ຄະດີຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແຕ່ກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນ ເພາະສານຕ້ອງໄດ້ເອົາເປັນບ່ອນອີງໃນການກຳນົດຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງ ຄະດີ.

ຕົວຢ່າງ:

ກ່ຽວເລື່ອງ: ສັນຍາກູ້ຢືມ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຂຽນວ່າ “ກູ້ຢືມເງິນກັນ”, “ໜີ້ສິນ” ຫຼື “ລະເມີດສັນຍາ”;

ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງເອົາການໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ຂຽນວ່າ “ຂໍຄ່າເສຍຫາຍ” ຫຼື “ຂໍຄ່າປິ່ນປົວ”;

52 ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012 ມາດຕາ 76.

53 ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄຳຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II ໜ້າ 47.

ກ່ຽວເລື່ອງ, ສັນຍາ ຕ້ອງຂຽນຊື່ເລື່ອງ ຕາມປະເພດສັນຍາທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ;

ກ່ຽວເລື່ອງ, ກຳມະສິດຈະມີຫຼາຍປະເພດເປັນຕົ້ນ ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ກຳມະສິດກ່ຽວກັບຊັບສິ່ງຂອງ, ສິດ ແລະ ອື່ນໆ. ສະນັ້ນ, ການຂຽນຊື່ເລື່ອງຕ່າງໆ ຈຶ່ງຄວນເປັນເອກະພາບກັນ ໂດຍຖືເອົາຕາມກົດໝາຍ, ຄຳຮ້ອງ ຝ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ຫຼື ປະເພນີສານເປັນບ່ອນອີງ ດັ່ງນີ້:

- ທວງໃຫ້ຍົກເລີກສັນຍາຊື້ຂາຍ;
- ທວງໃຫ້ປະຕິບັດສັນຍາກູ້ຢືມ;
- ທວງໃຫ້ໂຍກຍ້າຍອອກຈາກທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ;
- ທວງໃຫ້ແບ່ງປັນມູນມໍຣະດົກ;
- ທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ. ທວງໃຫ້ລົບທະບຽນທາດສະພາບຕາມສັນຍາ ຫຼື ນິຕິກຳ ຫຼື ທວງໃຫ້ລົບທະບຽນສິດເໝືອທີ່ດິນ.

8. ວ່າດ້ວຍສານ

ໃນປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ຂຽນ: **ວ່າດ້ວຍສານ** ແຕ່ໃນຄຳຕັດສິນ ໃຫ້ຂຽນຄຳວ່າ: **ສານ**. ຢູ່ແຖວລຸ່ມຖັດ ຈາກຄຳວ່າ ສານ ໃຫ້ຂຽນວ່າ: **ໃນນາມສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ**

ການກຳນົດ ວ່າດ້ວຍສານ ຖືເປັນສ່ວນສຳຄັນ ຂອງ ການດຳເນີນຄະດີ ເພາະຖືເປັນການກຳນົດບ່ອນອີງ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ວິທີ ຂອງ ການດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານທັງໝົດ ຄື ປະທານຄະນະສານ ເປັນຜູ້ກ່າວເປີດປະຊຸມສານຢ່າງ ເປັນທາງການ ແລະ ແຈ້ງຄະດີທີ່ຈະນຳມາພິຈາລະນາ ພ້ອມທັງແຈ້ງລາຍລະອຽດ ດັ່ງນີ້:

ອີງຕາມ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງສານ ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2017;

ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012;

ໄດ້ແຈ້ງຄະດີທີ່ນຳອອກມາພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ ໃຫ້ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມ ສານ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຄ້ານຕົວ ປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ, ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນ ທີສາມ ຊາບແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຟັງຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ, ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນທີສາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຝັງຄໍາໃຫ້ການ ຂອງ ພະຍານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຝັງຄໍາເຫັນ ຂອງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແລະ ຜູ້ຊຳນານງານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຝັງການໂຕ້ຖຽງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຝັງການໂຕ້ຖຽງ ຂອງ ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນທີສາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;(ຖ້າມີ)

ໄດ້ຝັງຄໍາເຫັນເທື່ອສຸດທ້າຍ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ(ຖ້າມີ) ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຝັງຄໍາຖະແຫຼງ ຂອງ ທະນາຍຄວາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຝັງຄໍາຖະແຫຼງ ຂອງ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ.

ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ກ່າວມານີ້ ຕ້ອງຂຽນລົງລະອຽດໃນຄໍາຕັດສິນວ່າສານໄດ້ມີຂັ້ນຕອນດໍາເນີນແນວໃດໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຖ້າຫາກສານບໍ່ໄດ້ດໍາເນີນການຕາມຂັ້ນຕອນໃດໜຶ່ງ ຍ້ອນສາເຫດໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ບໍ່ໄດ້ແຕ່ສວນພະຍານ, ບໍ່ໄດ້ຝັງການລາຍງານ ຫຼື ຝັງການມີຄໍາເຫັນ ຂອງ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແລະ ອື່ນໆ ກໍຕ້ອງຂຽນລົງໃນຄໍາຕັດສິນ (ພາກວິນິດໄສ).

ຮ່າງຕົວຢ່າງ ຂອງ ພາກສະເໜີ
ຕົວຢ່າງ 1: ສານປະຊາຊົນແຂວງ / ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສານປະຊາຊົນແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....

ຄະນະສານແພ່ງ

ເລກທີ/ຂຕ.ພ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ລົງວັນທີ

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄະນະສານຕັດສິນ ປະກອບດ້ວຍ

ທ່ານປະທານ

ທ່ານ.....ຄະນະ

ທ່ານ.....ຄະນະ

ນັ່ງຜ່ອມດ້ວຍ ທ່ານຈຳສານ

ຊ້ອງໜ້າ ທ່ານຜະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ

ໄດ້ເປີດປະຊຸມສານຂຶ້ນໃນວັນທີ.....ເດືອນ.....ປີ..... ເວລາ.....ໂມງ.....ນາທີ, ຢູ່ທີ່ຫ້ອງ

ປະຊຸມສານຂອງສານປະຊາຊົນແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....ເພື່ອພິຈາລະນາຄະດີ.....ເລກທີ...../

ຂຕ.....ລົງວັນທີ...../...../.....

ລະຫວ່າງ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງ
ສື່ຜ່ານແດນ/ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ
....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ....., ເບີໂທ.....ອີເມວ(Email).....ໂຈດ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງ
ສື່ຜ່ານແດນ/ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ
....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ....., ເບີໂທ.....
ອີເມວ (Email).....ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງ
ສື່ຜ່ານແດນ/ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ

....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ....., ເບີໂທ.....ອີເມວ (Email)..... ຈຳເລີຍ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງສືຜ່ານແດນ/ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ....., ເບີໂທ.....ອີເມວ (Email).....ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງສືຜ່ານແດນ/ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ....., ເບີໂທ.....ອີເມວ (Email).....ບຸກຄົນທີສາມ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງສືຜ່ານແດນ/ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ....., ເບີໂທ.....ອີເມວ (Email).....ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ຕາງບຸກຄົນທີສາມ

ກ່ຽວເລື່ອງ:

ສານ

ໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ອີງຕາມ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ສານ ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2017;

ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012;

ໄດ້ແຈ້ງຄະດີທີ່ນຳອອກມາພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ ໃຫ້ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມ ສານ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນໃຫ້ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຄ້ານຕົວ ປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃຫ້ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ, ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນ ທີສາມ ຊາບແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຟັງຄຳເຫັນ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄໍາເຫັນ ຂອງ ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ, ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນທີສາມ ໃນ
ທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຟັງຄໍາເຫັນ ຂອງ ພະຍານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຟັງຄໍາເຫັນ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແລະ ຜູ້ຊຳນານງານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຟັງການໂຕ້ຖຽງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງການໂຕ້ຖຽງ ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນທີສາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ
ແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຟັງຄໍາຖະແຫຼງ ຂອງ ທະນາຍຄວາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄໍາເຫັນເທື່ອສຸດທ້າຍ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄໍາເຫັນເທື່ອສຸດທ້າຍ ຂອງ ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນທີສາມ ໃນທີ່
ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຟັງຄໍາຖະແຫຼງ ຂອງ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ.

ຕົວຢ່າງ 2: ສານປະຊາຊົນເຂດ.....

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສານປະຊາຊົນເຂດ.....ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ

ຄະນະສານແພ່ງ

ເລກທີ...../ຂຕ.ພ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ລົງວັນທີ...../...../.....

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄະນະສານຕັດສິນ ປະກອບດ້ວຍ

ທ່ານ ປະທານ

ທ່ານ..... ຄະນະ

ທ່ານ..... ຄະນະ

ນັ່ງຜ່ອມດ້ວຍ ທ່ານຈໍາສານ

ຊ້ອງໜ້າ ທ່ານຜະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນເຂດ.....

ໄດ້ເປີດປະຊຸມສານຂຶ້ນໃນວັນທີ.....ເດືອນ.....ປີ.....ເວລາ.....ໂມງ.....ນາທີ, ຢູ່ທີ່ຫ້ອງປະຊຸມ

ສານ ຂອງ ສານປະຊາຊົນເຂດ.....ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....ເພື່ອພິຈາລະນາຄະດີ.....ເລກທີ
...../ຂຕ.....ລົງວັນທີ...../...../.....

ລະຫວ່າງ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ ໜັງ
ສືຜ່ານແດນ/ ສໍາມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ
....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....,
ເບີໂທ.....ອີເມວ (Email)..... ໂຈດ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ ໜັງ
ສືຜ່ານແດນ/ ສໍາມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ.....,
ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....
....., ເບີໂທ.....ອີເມວ (Email).....ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ ໜັງ
ສືຜ່ານແດນ/ ສໍາມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ
....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....,
ເບີໂທ.....ອີເມວ (Email).....ຈໍາເລີຍ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ ໜັງ
ສືຜ່ານແດນ/ ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ
....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....,
ເບີໂທ.....ອີເມວ (Email).....ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ ໜັງ
ສືຜ່ານແດນ/ ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ.....,
ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ....., ເບີ
ໂທ.....ອີເມວ (Email).....ບຸກຄົນທີສາມ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ ໜັງ
ສືຜ່ານແດນ/ ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ
....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....,
ເບີໂທ.....ອີເມວ (Email)..... ທະນາຍຄວາມ ຫຼື ຜູ້ຕາງບຸກຄົນທີສາມ

ກ່ຽວເລື່ອງ:

ສານ

ໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ອີງຕາມ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ ສະບັບປັບປຸງ ປີ
2017;

ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012;

ໄດ້ແຈ້ງຄະດີທີ່ນຳອອກມາພິຈາລະນາໃນທີ່ປະຊຸມສານ ໃຫ້ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມ
ສານ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງ ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນໃຫ້ ໂຈດ,
ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ(ຖ້າມີ) ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຄ້ານຕົວ ປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃຫ້ ໂຈດ,
ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ(ຖ້າມີ) ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ, ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນ
ທີສາມ ຊາບແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຟັງຄຳເຫັນ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄຳເຫັນ ຂອງ ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ, ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນທີສາມ ໃນ
ທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຝັງຄໍາໃຫ້ການ ຂອງ ພະຍານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຝັງຄໍາເຫັນ ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແລະ/ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຝັງການໂຕ້ຖຽງ ຂອງໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຝັງການໂຕ້ຖຽງ ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນທີສາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ
ແລ້ວ;(ຖ້າມີ)

ໄດ້ຝັງຄໍາຖະແຫຼງ ຂອງ ທະນາຍຄວາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຝັງຄໍາເຫັນເທື່ອສຸດທ້າຍ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຝັງຄໍາເຫັນເທື່ອສຸດທ້າຍ ຂອງ ຜູ້ຕາງໜ້າຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ/ຜູ້ຕາງໜ້າບຸກຄົນທີສາມ ໃນທີ່
ປະຊຸມສານແລ້ວ; (ຖ້າມີ)

ໄດ້ຝັງຄໍາຖະແຫຼງ ຂອງ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ

ບົດທີ 3

ພາກເນື້ອຄະດີ

I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກເນື້ອຄະດີ

1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ພາກເນື້ອຄະດີ

ເນື້ອຄະດີ ແມ່ນການສັງລວມໂດຍສັງເຂບເນື້ອໃນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຄໍາແກ້ຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງ ແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ລວມທັງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ຊຶ່ງກວມເອົາເຫດການທີ່ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ, ການລະເມີດ ແລະ ການສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາໃດໜຶ່ງ.⁵⁴

ເນື້ອຄະດີ ແມ່ນຄວາມເປັນມາ ຂອງ ຄະດີ ທີ່ສັງລວມຈາກການກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ເຖິງວ່າ ການກ່າວອ້າງດັ່ງກ່າວ ຂອງ ພວກກ່ຽວ ຈະມີຂໍ້ມູນ ຫຼັກຖານ ຫຼື ບໍ່ມີ ກໍຕ້ອງໄດ້ສັງລວມເອົາ ຊຶ່ງການກ່າວອ້າງຈະກຳນົດໃສ່ເນື້ອຄະດີ ຕ້ອງແມ່ນການກ່າວອ້າງ ທີ່ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍເປັນຕົ້ນ ແມ່ນການກ່າວອ້າງ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ທີ່ພົວພັນ ກັບ ຂໍ້ເທັດຈິງ ແລະ ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທາງ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍເນື້ອໃນ (ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ, ກົດໝາຍອື່ນກ່ຽວກັບທາງແພ່ງ) ແລະ ຈະແຕກຕ່າງກັບຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ຂອງ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ (ຄະດີ) ເຊັ່ນ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບ ສັນຍາ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບ ຄອບຄົວ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບ ມູນມໍຣະດົກ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບ ກຳມະສິດ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ທີ່ເກີດຈາກການກະທຳ ຂອງ ສັດ, ຊັບສິ່ງຂອງ ແລະ ອື່ນໆ.

2. ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ພາກເນື້ອຄະດີ

ເນື້ອຄະດີ ແມ່ນພາກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ຂອງ ຄຳຕັດສິນ ເພາະເປັນພາກທີ່ສັງລວມການກ່າວອ້າງທີ່ເກີດຂຶ້ນທັງໝົດ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ພິພາກສາໄດ້ເຂົ້າໃຈປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຢ່າງລະອຽດ, ຈະແຈ້ງ ແລະ ຊັດເຈນ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນພາກນີ້ຈຶ່ງປະກອບດ້ວຍການຮ້ອງຟ້ອງ, ການແກ້ຟ້ອງ ຫຼື ການຟ້ອງແຍ່ງ (ຖ້າມີ) ທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ສະເໜີຕໍ່ສານ ໂດຍສານຈະເປັນຜູ້ສະຫຼຸບຫຍໍ້ການກ່າວອ້າງທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ສະເໜີມາ.

3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກເນື້ອຄະດີ

ການກຳນົດເນື້ອຄະດີ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອໃຫ້ສານມີວິທີການສະຫຼຸບເນື້ອໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ, ການແກ້ຟ້ອງ ຫຼື ຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ໂດຍສະຫຼຸບຫຍໍ້ໃຫ້ໄດ້ປະເດັນຂັດແຍ່ງທີ່ຄູ່ຄວາມສະເໜີ ຕໍ່ ສານ ຢ່າງກະທັດຮັດ, ຈະແຈ້ງ ແລະ ກວມເອົາທຸກບັນຫາຕົ້ນຕໍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄະດີ ໝາຍຄວາມວ່າ ການສະຫຼຸບຄວນເອົາການກ່າວອ້າງທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍນຳກັນເທົ່ານັ້ນ ສ່ວນການກ່າວອ້າງໃດທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍບໍ່ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍນຳກັນ ສານກໍບໍ່ຄວນສະຫຼຸບເອົາ ເຖິງແມ່ນວ່າ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ) ຈະສະເໜີມາກໍຕາມ.

⁵⁴ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 249 ວັກ 4.

II. ວິທີການຂຽນພາກເນື້ອຄະດີລົງໃນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ການຂຽນເນື້ອຄະດີລົງໃນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ແມ່ນການສະຫຼຸບເອົາການກ່າວອ້າງຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຈາກການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ, ການແກ້ຟ້ອງ ຫຼື ການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ. ແຕ່ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການສະຫຼຸບເອົາບັນດາການກ່າວອ້າງເຫຼົ່ານັ້ນ ເປັນໜ້າທີ່ ຂອງ ຜູ້ພິພາກສາທີ່ຮັບຜິດຊອບຄະດີ. ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງມີວິທີຂຽນ, ມີເຕັກນິກ ເພື່ອສາມາດສັງລວມ ແລະ ສະຫຼຸບໃຫ້ໄດ້ປະເດັນກະທັດຮັດ, ຈະແຈ້ງ ແລະ ກວມເອົາທຸກບັນຫາຕົ້ນຕໍ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ (ຄະດີ). ດັ່ງນັ້ນ, ການຂຽນເນື້ອຄະດີລົງໃນຄໍາຕັດສິນ ສາມາດແຍກອອກ ດັ່ງນີ້:

1. ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ

ການຂຽນເນື້ອໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ແມ່ນການສະຫຼຸບຫຍໍ້ການກ່າວອ້າງ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ຢ່າງລະອຽດ, ຄົບຖ້ວນ, ຈະແຈ້ງ ແລະ ກວມເອົາທຸກປະເດັນທີ່ຄູ່ຄວາມສະເໜີມາ ເປັນຕົ້ນການກຳນົດການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ພ້ອມດ້ວຍຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນ ແລະ ເຫດຜົນອື່ນ ທີ່ສໍາຄັນ ຂອງ ການກ່າວອ້າງມາເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ຕົນ. ຈາກນັ້ນ ກໍເວົ້າເຖິງການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍວ່າ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ ຫຼື ບໍ່ຮັບຮູ້ (ປະຕິເສດ) ແນວໃດຕໍ່ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ພ້ອມດ້ວຍຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນ ແລະ ເຫດຜົນອື່ນ ທີ່ສໍາຄັນຂອງການ-ກ່າວອ້າງມາ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ຄໍາແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຕົນ.

1.1 ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ

ການຂຽນເນື້ອໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແມ່ນການສະຫຼຸບສັງລວມເຫດການ ທີ່ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ, ການລະເມີດ ແລະ ການສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາ⁵⁵.

1.1.1. ເຫດການທີ່ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຕາມການກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດ

ເຫດການທີ່ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຕາມການກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດ ແມ່ນບັນຫາທີ່ໂຈດໄດ້ກ່າວຫຼື ຂຽນລົງໃນເນື້ອໃນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ, ຄໍາໃຫ້ການ ແລະ ຄໍາສະເໜີອື່ນ ຂອງ ໂຈດ ວ່າ ໂຈດໄດ້ຮັບຄວາມເສຍຫາຍ ຫຼື ຖືກໂຕ້ແຍ່ງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຈາກບຸກຄົນອື່ນ. ບັນຫາທີ່ໂຈດໄດ້ກ່າວອ້າງມາໃນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງນັ້ນ ຕ້ອງເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທິທາງກົດໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍເນື້ອໃນ ເປັນຕົ້ນ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ, ກົດໝາຍອື່ນ ກ່ຽວກັບທາງແພ່ງ ແລະ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ຂອງ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ສະນັ້ນ, ທຸກການກ່າວອ້າງໃນການດຳເນີນຄະດີ ຕາມຫຼັກການແລ້ວ ຕ້ອງມີບ່ອນອ້າງອີງນັ້ນ ກໍຄື ຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນ ເປັນຕົ້ນ ຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ, ເອກະສານ ຫຼື ບຸກຄົນ ໝາຍຄວາມວ່າ ພາຍຫຼັງຜູ້ພິພາກສາກຳນົດການກ່າວອ້າງແລ້ວ ກໍຕ້ອງນຳເອົາຫຼັກຖານອັນໃດອັນໜຶ່ງມາຢັ້ງຢືນການກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດນັ້ນ.

ຖ້າການກ່າວອ້າງທາງກມີພື້ນຖານທາງດ້ານກົດໝາຍແລ້ວ ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງໄດ້ຈັດລຽນການກ່າວອ້າງຕ່າງໆ ທີ່ໂຈດໄດ້ສະເໜີມາວ່າ ການກ່າວອ້າງໃດທີ່ຄວນຂຽນກ່ອນ ແລະ ການກ່າວອ້າງໃດທີ່ຄວນຂຽນຕາມຫຼັງ (ກໍລະນີມີການກ່າວອ້າງຫຼາຍຢ່າງ). ການບັນທຶກການກ່າວອ້າງຂອງໂຈດ ໃຫ້ສະຫຼຸບຈາກເນື້ອໃນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ໂດຍບັນທຶກເອົາຂອບເຂດເປົ້າໝາຍຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ. ການສະຫຼຸບເນື້ອໃນຈາກຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດນັ້ນ ໂດຍພື້ນຖານ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ຂອງ ມາດຕາ 249 ວັກ 4 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ແຕ່ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງແລ້ວ ການບັນທຶກການກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດ ບໍ່ພຽງແຕ່ບັນທຶກ

⁵⁵ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 249 ວັກ 4.

ຈາກເນື້ອໃນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງເທົ່ານັ້ນ ຍັງສາມາດບັນທຶກຈາກບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການ ຂອງ ໂຈດ, ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ແລະ ຄໍາໃຫ້ການໃນເວລາໄຕ່ສ່ວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ອີກດ້ວຍ.

ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດນັ້ນ ບາງຄັ້ງກໍຈະຂຽນເລົ່າເລື່ອງທຸກບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແຕ່ບາງຄັ້ງກໍຈະຂຽນເລົ່າເຫດການໂດຍຫຍໍ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຜູ້ພິພາກສາທີ່ຮັບຜິດຊອບຄະດີ ຕ້ອງໄດ້ຄັດເລືອກເອົາປະເດັນ, ຄໍາກ່າວອ້າງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ເປັນຜົນປະໂຫຍດທີ່ສຸດຕໍ່ເຫດການຂໍ້ເທັດຈິງຂອງຄະດີ ໝາຍຄວາມວ່າ ການບັນທຶກການກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດ ໃຫ້ຄັດເລືອກບັນທຶກເອົາແຕ່ບັນຫາພື້ນຖານທີ່ຜ່ານໃຫ້ເກີດສິດທາງ ຂອງ ໂຈດ ເຊັ່ນ ສິດ ຂອງ ໂຈດແມ່ນອັນໃດ, ມີຫຼັກຖານອັນໃດແດ່ມາຢັ້ງຢືນວ່າ ໂຈດມີສິດໃນການຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ຈໍາເລີຍປະຕິບັດພັນທະຕໍ່ ໂຈດ.

1.1.2 ການລະເມີດສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ ລະຫວ່າງ ໂຈດ ແລະ ຈໍາເລີຍ

ຕາມຫຼັກການທົ່ວໄປແລ້ວ ບຸກຄົນຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງ ຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງແພ່ງ ກໍຕໍ່ເມື່ອມີຜິດຕິກຳໃດໜຶ່ງທີ່ລະເມີດຂໍ້ຫ້າມ ຫຼື ມາດຕະການທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ເປັນຕົ້ນ ການບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ, ການລະເມີດ.

ການບໍ່ປະຕິບັດສັນຍາ ແມ່ນການລະເມີດທັງໝົດຫຼື ບາງສ່ວນ ຫຼື ການປະຕິບັດສັນຍາ ໂດຍບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນ ຂອງ ຄູ່ສັນຍາຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ການປະຕິບັດສັນຍາ ບໍ່ມີຄຸນນະພາບ, ບໍ່ທັນກັບເວລາ, ບໍ່ຖືກສະຖານທີ່⁵⁶.

ການລະເມີດ ແມ່ນ ການກະທຳ ຫຼື ການເມີນເສີຍ ໂດຍເຈດຕະນາ ຫຼື ດ້ວຍຄວາມບໍ່ລະມັດລະວັງ ຂອງ ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ຊຶ່ງຜູ້ລະເມີດນັ້ນ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທີ່ຕົນໄດ້ກໍ່ຂຶ້ນ, ເວັ້ນເສຍແຕ່ ຄວາມເສຍຫາຍນັ້ນ ຫາກເນື່ອງຈາກການປ້ອງກັນຕົວ, ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ຍ້ອນຄວາມຜິດ ຂອງ ຜູ້ຖືກເສຍຫາຍເອງ.⁵⁷

ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ພິພາກສາ ຕ້ອງສະຫຼຸບໃຫ້ເຫັນເຖິງການກະທຳ ຫຼື ການປະພຶດວ່າ ມີການຂັດກັບກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ເຊັ່ນ ເມື່ອໂຈດ ແລະ ຈໍາເລີຍໄດ້ເຮັດສັນຍາກູ້ຢືມເງິນນຳກັນແລ້ວ ຈໍາເລີຍໄດ້ປະຕິບັດພັນທະ ຈ່າຍຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍນຳກັນແນວໃດ, ເປັນຫຍັງຈຶ່ງເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັນຂຶ້ນ, ເມື່ອເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັນຂຶ້ນແລ້ວໄດ້ມີການໄກ່ເກ່ຍ ຫຼື ຕົກລົງແກ້ໄຂກັນແນວໃດ ກ່ອນຈະມາຟ້ອງຕໍ່ສານ.

1.1.3 ການສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ

- ການສະເໜີໃຫ້ແກ້ໄຂ/ຢັ້ງຢືນ ຫຼື ຮັບຮູ້

ການຂຽນເນື້ອໃນການສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ ໃຫ້ກຳນົດຕາມຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ຄໍາສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ ລວມທັງ ຄໍາໃຫ້ການ, ຄໍາໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ແລະ ຄໍາໃຫ້ການເວລາໄຕ່ສ່ວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ. ບັນຫາໃດທີ່ໂຈດບໍ່ໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ສະເໜີມານັ້ນ ສານຈະນຳມາພິຈາລະນາໃຫ້ບໍ່ໄດ້ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ຄະດີທີ່ພົວພັນກັບຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ລັດ, ສັງຄົມ ແລະ ເດັກ.⁵⁸

ການສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ ແມ່ນ ການກຳນົດກ່ຽວກັບສິດທາງ, ສິດຕໍ່ຊັບ ແລະ ສິດອື່ນ ຂອງ ໂຈດ ໃນການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຈໍາເລີຍ ປະຕິບັດພັນທະ ເຊັ່ນ ທາງໃຫ້ມອບ ແລະ/ຫຼື ຮັບ, ຮັບຮູ້.

⁵⁶ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ, ມາດຕາ 391.

⁵⁷ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ, ມາດຕາ 472.

⁵⁸ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 20 ແລະ ມາດຕາ 245.

ຕົວຢ່າງ 1:

ໂຈດ ໄດ້ສະເໜີຕໍ່ສານ ເພື່ອທວງເອົາເງິນທັງໝົດ ຈຳນວນ 215.000.000 (ສອງຮ້ອຍສິບຫ້າລ້ານ) ກັບ ຄືນຈາກ ຈຳເລີຍ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ຕົວຢ່າງ 2:

ໂຈດ ໄດ້ສະເໜີຕໍ່ສານ ໃຫ້ຝາລະນາລົບລ້າງໃບຕາດິນ ທີ່ອອກຊື່ ຈຳເລີຍ ຕາມໃບຕາດິນ ເລກທີ 1003, ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020 ແລະ ສະເໜີ ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃນການໂອນຊື່ໃບຕາດິນຄືນໃຫ້ ແກ່ ໂຈດ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນການດຳເນີນຄະດີ.

ມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ໃຫ້ກຳນົດເອົາຕາມຈຳນວນມູນຄ່າການສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ ໃນກໍລະນີມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງທີ່ໂຈດສະເໜີມານັ້ນ ຫາກບໍ່ສອດຄ່ອງ ກັບ ມູນຄ່າຕົວຈິງ ຂອງ ຊັບສິ່ງຂອງ ຫຼື ໃນກໍລະນີມີ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການກຳນົດມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງນັ້ນ ສານຈະເປັນຜູ້ກຳນົດເອງ. ໃນກໍລະນີ ບໍ່ສາມາດ ກຳນົດມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງໄດ້ ການກຳນົດມູນຄ່າການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ສານນັ້ນ ສານຈະແຕ່ງຕັ້ງຄະນະ ກຳມະການຂຶ້ນ ເພື່ອຕີລາຄາມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການຕຳນິຕິຕຽນ, ການສົງໄສ, ການບໍ່ເຂົ້າໃຈ ຂອງຄູ່ຄວາມ ແລະ ເພື່ອຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມຈິງ.

ວິທີການກຳນົດມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ຕາມລັກສະນະ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ດັ່ງນີ້:

- ການຮ້ອງຟ້ອງເອົາເງິນ ໃຫ້ຖືເອົາຈຳນວນເງິນທີ່ຮ້ອງຟ້ອງເອົານັ້ນ ເປັນມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ;
- ການຮ້ອງຟ້ອງເອົາຊັບສິ່ງຂອງ ໃຫ້ຖືເອົາມູນຄ່າຂອງຊັບສິ່ງຂອງນັ້ນ ເປັນມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ;
- ການຮ້ອງຟ້ອງ ກ່ຽວກັບ ກຳມະສິດໃນການກໍ່ສ້າງ ຊຶ່ງເປັນ ຂອງ ບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ໃຫ້ຖືເອົາມູນຄ່າ ຕົວຈິງ ຂອງ ສິ່ງຂອງທີ່ກໍ່ສ້າງນັ້ນ ເປັນມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ;
- ການຮ້ອງຟ້ອງທີ່ມີໂຈດຫຼາຍຄົນ ໃຫ້ຖືເອົາຈຳນວນເງິນ ຂອງ ການຮ້ອງຂໍທັງໝົດ ເປັນມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ.

ການກຳນົດມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການກຳນົດຂອບ ເຂດສິດອຳນາດ ຂອງ ສານໃນການຝາລະນາຄະດີ⁵⁹ ແລະ ເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການກຳນົດຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຕໍ່ຄຳທຳນຽມສານ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ຕາມຄຳຕັດສິນທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ.⁶⁰

ການກຳນົດມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງລົງໃນເນື້ອຄະດີ ສາມາດຈັດແບ່ງອອກເປັນ 2 ກໍລະນີ ຄື: ການ ຮ້ອງຟ້ອງມີມູນຄ່າ ແລະ ການຮ້ອງຟ້ອງບໍ່ມີມູນຄ່າ.

- ການຮ້ອງຟ້ອງມີມູນຄ່າ: ໃນເວລາທີ່ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງນັ້ນ ໂຈດອາດກຳນົດມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງໄວ້ ເຊັ່ນ ການທວງເອົາເງິນ, ການທວງໃຫ້ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ, ການທວງເອົາຊັບ (ສັງຫາລິມະຊັບ, ອະສັງຫາລິມະ ຊັບ...).

⁵⁹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 21 ຂໍ້ 2 ຂີດໜ້າໜຶ່ງ, ມາດຕາ 22 ຂໍ້ 1.

⁶⁰ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄຳທຳນຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 37, ຂໍ້ 1.

- ການຮ້ອງຟ້ອງບໍ່ມີມູນຄ່າ: ໃນກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 29 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ຄະດີບໍ່ມີມູນຄ່າ ແມ່ນຄະດີກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນທາງແພ່ງ ທີ່ບໍ່ສາມາດກຳນົດມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ເປັນຕົ້ນ ຄະດີກ່ຽວກັບການຮັບຮູ້ຄວາມເປັນຝ່, ການຮ້ອງຂໍຍົກເລີກ ຫຼື ລົບລ້າງສັນຍາ, ການ ຍັງຢືນໃບຕາດິນເສຍຫາຍ, ການທວງໃຫ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ. ຄະດີບໍ່ມີມູນຄ່າ ຕົກຢູ່ໃນສິດອຳ ນາດ ຂອງ ສານປະຊາຊົນເຂດ ຍົກເວັ້ນຄະດີການຄ້າ ແລະ ຄະດີເດັກ”.⁶¹

ນອກຈາກ ການສະເໜີສິ່ງທີ່ຈຳເປັນໃນເຫດການຕົວຈິງແລ້ວ ໂຈດຍັງສາມາດສະເໜີໃນສ່ວນອື່ນ ຕໍ່ສານ ໄດ້ ເປັນຕົ້ນ ການສະເໜີໃຫ້ປະຕິບັດພາງ, ການສະເໜີກ່ຽວກັບຄ່າທຳນຽມສານ.

- ການສະເໜີໃຫ້ປະຕິບັດພາງ

ການປະຕິບັດພາງ ແມ່ນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ກ່ອນຄຳຕັດສິນນັ້ນໃຊ້ໄດ້ ຢ່າງເດັດຂາດ ເພື່ອຊ່ວຍບັນເທົາຄວາມເສັຍຫາຍ, ຄວາມຈຳເປັນຮີບດ່ວນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ⁶². ໝາຍຄວາມວ່າ ໂຈດ ຍັງມີສິດສະເໜີໃຫ້ສານອອກຄຳຕັດສິນປະຕິບັດພາງ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ຕົນ. ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອມີການສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດພາງແລ້ວ ສານກໍຕ້ອງນຳມາພິຈາລະນາ ໂດຍຄັດເລືອກເອົາ ບັນຫາທີ່ສຳຄັນ, ເຫດຜົນ ແລະ ຫຼັກຖານ ຂອງ ການສະເໜີປະຕິບັດພາງດັ່ງກ່າວນັ້ນ ລົງໃນເນື້ອຄະດີ. ເວັ້ນເສຍ ແຕ່ ໂຈດຫາກບໍ່ໄດ້ສະເໜີມາ ສານກໍຈະບໍ່ນຳມາພິຈາລະນາ.

- ການສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ຄ່າທຳນຽມສານ⁶³

ຄ່າທຳນຽມສານ ແມ່ນຈຳນວນເງິນທີ່ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ: ເງິນວາງ ສານ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບຜູ້ຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ, ຄ່າເອກະສານ ແລະ ຄ່າຂໍອຸທອນ, ຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ຕາມຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ⁶⁴ ໂດຍແມ່ນ ສານເອງຈະກຳນົດວ່າ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຕາມຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ. ໃນນັ້ນ ບາງ ກໍລະນີຖ້າໂຈດສະເໜີມາ ສານກໍຄວນນຳມາພິຈາລະນາໃຫ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ການສະເໜີໃຫ້ປະຕິບັດພາງ ແລະ ການສະເໜີ ກ່ຽວກັບ ຄ່າທຳນຽມສານ ບໍ່ລວມຢູ່ໃນມູນຄ່າການຮ້ອງ ຟ້ອງ.

ຕົວຢ່າງ: ການຂຽນເນື້ອໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ⁶⁵

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳຮ້ອງຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 30 ທັນວາ 2020, ຄຳໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 29 ມັງກອນ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າສະບັບລົງວັນທີ 26 ກຸມພາ 2021 ຂອງ ກ (ໂຈດ) ໄດ້ ກ່າວວ່າ: ໃນວັນ ທີ 30 ພຶດສະພາ 2020 ຂ (ຈຳເລີຍ) ໄດ້ມາຂໍກູ້ຢືມເງິນນຳສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 20.000.000

⁶¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 29.

⁶² ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 251.

⁶³ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 32.

⁶⁴ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 2.

⁶⁵ ຄຳຕັດສິນຕົວແບບ (2) ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງເອົາເງິນຄືນຈາກການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງລູກໜີ້).

(ຊາວລ້ານ) ກີບ, ດອກເບ້ຍ 2,5% ຕໍ່ເດືອນ, ກຳນົດເວລາຊຳລະ 3 ປີ ຖ້າຫາກຈຳເລີຍບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃຊ້ແທນ ໂຈດ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ຄຳປະກັນດ້ວຍບຸກຄົນ ໃນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງຈຳເລີຍ ຕາມສັນຍາສະບັບລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020 ຜ່ານການປະຕິບັດສັນຍາດັ່ງກ່າວ ຈຳເລີຍ ໄດ້ຈ່າຍດອກເບ້ຍຈຳນວນ 500,000 (ຫ້າແສນ) ກີບ ທຸກໆເດືອນ ເປັນປົກກະຕິ. ມາຮອດເດືອນ ສິງຫາ 2020 ຈຳເລີຍ ບໍ່ສາມາດຈ່າຍດອກເບ້ຍໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນວັນທີ 28 ກັນຍາ 2020 ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ຈຶ່ງໄດ້ໄລ່ລຽງໜີ້ສິນຮ່ວມກັນຢູ່ທີ່ຫ້ອງການບ້ານ ໂດຍ ຈຳເລີຍ ໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າຍັງຄ້າງຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກີບ, ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 500.000 (ຫ້າແສນ) ກີບ ລວມຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍເປັນເງິນທັງໝົດຈຳນວນ 20.500.000 (ຊາວລ້ານຫ້າແສນ) ກີບ. ຕົກມາຮອດວັນທີ 22 ຕຸລາ 2020 ຈຳເລີຍ ໄດ້ນຳເງິນໄປຊຳລະໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ມີການໄລ່ລຽງກັນອີກຕາມບົດບັນທຶກສະບັບລົງວັນທີ 28 ພະຈິກ 2020 ຈຶ່ງຍັງຄ້າງຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ ແລະ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບ ລວມເປັນເງິນທັງໝົດ ຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ. ຈາກນັ້ນສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ໄດ້ທວງໃຫ້ໂຈດ ໃຊ້ແທນໜີ້ທີ່ຍັງ ຄ້າງ. ໃນວັນທີ 1 ທັນວາ 2020 ໂຈດ ຈຶ່ງນຳເງິນຂອງຕົນໄປຊຳລະໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ທັງໝົດຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ໂຈດກໍໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຈຳເລີຍຮັບຊາບ ແລະ ໄດ້ທວງໃຫ້ຈຳເລີຍໃຊ້ແທນຄືນໃຫ້ແກ່ ໂຈດຫຼາຍຄັ້ງແລ້ວ. ແຕ່ຈຳເລີຍບໍ່ຍອມຊຳລະຄືນໃຫ້. ດັ່ງນັ້ນ, ໂຈດຈຶ່ງຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານເພື່ອທວງເອົາເງິນຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ຄືນຈາກ ຈຳເລີຍ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

1.2 ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ

ການຂຽນເນື້ອໃນການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍລົງໃນເນື້ອຄະດີນັ້ນ ກໍບໍ່ແຕກຕ່າງຫຍັງ ກັບ ການຂຽນເນື້ອ ໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດລົງໃນເນື້ອຄະດີ ດ້ວຍເຫດນີ້ ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງໄດ້ສັງລວມເຫດການ ທີ່ຈຳເລີຍສະເໜີ ມາກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງສັງລວມແຕ່ລະບັນຫາທີ່ຈຳເລີຍໂຕ້ແຍ່ງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ຄື:

1. ການຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ
2. ການບໍ່ຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ

1.2.1 ການຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ

1. ການຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດທັງໝົດ

ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຈຳເລີຍຮັບຮູ້ ຕໍ່ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດທັງໝົດ ສານບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫາ ຫຼັກຖານ ຫຼື ເຫດຜົນອື່ນມາອ້າງອີງໃສ່ ຖ້າຫາກການຮັບຮູ້ນັ້ນ ບໍ່ຂັດກັບຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ລັດ ຫຼື ສັງຄົມ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ.⁶⁶ ດັ່ງນັ້ນ, ສານຕ້ອງສັງລວມການຮັບຮູ້ ຂອງ ຈຳເລີຍ ລົງໃນເນື້ອຄະດີ ໂດຍອີງຕາມຄຳແກ້ ຟ້ອງ, ຄຳໃຫ້ການ ແລະ ຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ຂອງ ຈຳເລີຍ.

⁶⁶ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 178 ວັກ 2.

ຕົວຢ່າງ: ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ທີ່ຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດທັງໝົດ

ໂຈດອ້າງວ່າ ຈຳເລີຍ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳ ໂຈດ ຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບໃນວັນທີ 2 ມີນາ 2021 ຕາມສັນຍາກູ້ຢືມ ສະບັບເລກທີ 01, ລົງວັນທີ 2 ມີນາ 2021, ມາຮອດວັນທີ 9 ເມສາ 2021 ຈຳເລີຍໄດ້ມາຊຳລະຈຳນວນ 5.000.000 (ຫ້າລ້ານ) ກີບ ຕາມໃບມອບຮັບເງິນ ສະບັບລົງວັນທີ 9 ເມສາ 2021, ສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈຳເລີຍບໍ່ສາມາດໃຊ້ແທນຄືນໄດ້ ຈຶ່ງຮ້ອງຂໍໃຫ້ສານພິຈາລະນາ.

ຈຳເລີຍ ກ່າວວ່າ ຕໍ່ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດນັ້ນ ຈຳເລີຍໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳ ໂຈດ ຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບໃນວັນທີ 2 ມີນາ 2021 ຕາມສັນຍາກູ້ຢືມ ສະບັບເລກທີ 01, ລົງວັນທີ 2 ມີນາ 2021, ມາຮອດວັນທີ 9 ເມສາ 2021 ຈຳເລີຍໄດ້ມາຊຳລະຈຳນວນ 5.000.000 (ຫ້າລ້ານ) ກີບ ຕາມໃບມອບຮັບເງິນສະບັບລົງວັນທີ 9 ເມສາ 2021, ສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈຳເລີຍບໍ່ສາມາດໃຊ້ແທນຄືນໄດ້ແທ້ ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາ.

2. ການຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດບາງສ່ວນ

ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຈຳເລີຍຮັບຮູ້ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດບາງສ່ວນ ສານຈະກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແລະ ສອບສວນໃນສ່ວນທີ່ບໍ່ທັນຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດນັ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ສານຕ້ອງສັງລວມບັນຫາໃດທີ່ຈຳເລີຍ ຮັບຮູ້ ແລະ ບໍ່ຮັບຮູ້ ລົງໃນເນື້ອຄະດີ ໂດຍອີງຕາມຄຳແກ້ຟ້ອງ, ຄຳໃຫ້ການ ແລະ ຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ຂອງ ຈຳເລີຍ.

ຕົວຢ່າງ: ການແກ້ຟ້ອງຂອງຈຳເລີຍທີ່ຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດບາງສ່ວນ

ໂຈດອ້າງວ່າ ຈຳເລີຍ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳ ໂຈດ ຈຳນວນ 100.000.000 (ຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ດອກເບ້ຍ ຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກີບ ລວມທັງໝົດ 120.000.000 (ຮ້ອຍຊາວລ້ານ) ກີບ ກຳນົດເວລາ 12 ເດືອນ ຕາມສັນຍາກູ້ຢືມ ສະບັບເລກທີ 01, ລົງວັນທີ 2 ມີນາ 2021, ມາຮອດວັນທີ 9 ເມສາ 2022 ຈຳເລີຍໄດ້ມາຊຳລະຈຳນວນ 50.000.000 (ຫ້າສິບລ້ານ) ກີບ ຕາມໃບມອບຮັບເງິນ ສະບັບລົງວັນທີ 9 ເມສາ 2022 ດັ່ງນັ້ນ, ໂຈດຈຶ່ງໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງມາຍັງສານ ເພື່ອທວງເອົາເງິນຈາກຈຳເລີຍ ຈຳນວນທີ່ຍັງເຫຼືອ 50.000.000 (ຫ້າສິບລ້ານ) ກີບ ພ້ອມດອກເບ້ຍ ຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກີບ.

ຈຳເລີຍ ກ່າວວ່າ ຕໍ່ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດນັ້ນ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ວ່າ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳ ໂຈດ ຈຳນວນ 100.000.000 (ຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ກຳນົດເວລາ 12 ເດືອນ ຕາມສັນຍາກູ້ຢືມ ສະບັບເລກທີ 01, ລົງວັນທີ 2 ມີນາ 2021, ແຕ່ມາຮອດວັນທີ 9 ເມສາ 2022 ຈຳເລີຍໄດ້ມາຊຳລະແລ້ວ ຈຳນວນ 50.000.000 (ຫ້າສິບລ້ານ) ກີບ ແທ້ ຕາມໃບມອບຮັບເງິນສະບັບລົງວັນທີ 9 ເມສາ 2022 ສ່ວນດອກເບ້ຍ ຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກີບ ນັ້ນ ຈຳເລີຍບໍ່ຮັບຮູ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ ບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາ.

1.2.2 ການບໍ່ຮັບຮູ້ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ

ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຫາກວ່າ ຈຳເລີຍບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ປະຕິເສດຕໍ່ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດທັງໝົດ ສານຕ້ອງສັງລວມການປະຕິເສດ ແລະ ຫຼັກຖານ ຂອງ ຈຳເລີຍ ລົງໃນເນື້ອຄະດີ.

ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງແລ້ວ ການບໍ່ຮັບຮູ້ ຫຼື ການປະຕິເສດ ຂອງ ຈຳເລີຍຕໍ່ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ສາມາດປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານຂໍ້ເທັດຈິງ ຫຼື ດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ.

1. ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານຂໍ້ເທັດຈິງ

ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານຂໍ້ເທັດຈິງ ແມ່ນການບໍ່ຮັບຮູ້ ຂອງ ຈຳເລີຍ ຕໍ່ການກ່າວອ້າງ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆ ຂອງ ໂຈດ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ດ້ວຍການນຳເອົາຫຼັກຖານ ຫຼື ເຫດຜົນອື່ນ ມາສະເໜີຕໍ່ສານ ເພື່ອຢັ້ງຢືນການປະຕິເສດ ຂອງ ຈຳເລີຍ.

ຕົວຢ່າງ: ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານຂໍ້ເທັດຈິງ

ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງວ່າ ຈຳເລີຍໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳໂຈດຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ. ແຕ່ຈຳເລີຍປະຕິເສດການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ໂດຍອ້າງວ່າ ຈຳເລີຍບໍ່ເຄີຍໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳໂຈດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານຝຶຈາລະນາ.

2. ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ

ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ ແມ່ນການບໍ່ຮັບຮູ້ ຂອງ ຈຳເລີຍ ຕໍ່ການກ່າວອ້າງ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆ ຂອງ ໂຈດ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ດ້ວຍການນຳເອົາຂໍ້ກຳນົດ ຂອງ ກົດໝາຍມາສະເໜີຕໍ່ສານ ເພື່ອຢັ້ງຢືນການປະຕິເສດ ຂອງ ຈຳເລີຍ.

ຕົວຢ່າງ: ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ

ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງວ່າ ຈຳເລີຍໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳໂຈດຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ. ແຕ່ຈຳເລີຍປະຕິເສດການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ໂດຍອ້າງວ່າ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດນັ້ນໄດ້ໝົດອາຍຸຄວາມແລ້ວ ໂຈດຈຶ່ງບໍ່ມີສິດມາທວງເອົາເງິນນຳຈຳເລີຍໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານຝຶຈາລະນາ.

ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງວ່າ ໃຫ້ຈຳເລີຍສິ່ງທີ່ດິນຄືນແກ່ໂຈດ ແຕ່ຈຳເລີຍປະຕິເສດການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ໂດຍອ້າງວ່າ ຈຳເລີຍມີສິດໄດ້ຮັບມູນມໍຣະດົກຈາກ (ທີ່ດິນ) ຕອນດັ່ງກ່າວ ໂຈດຈຶ່ງບໍ່ມີສິດມາທວງເອົາທີ່ດິນຄືນໄດ້ ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານຝຶຈາລະນາ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການບໍ່ຮັບຮູ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ກໍແມ່ນປະເດັນສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ຂຽນລົງໃນເນື້ອຄະດີຢ່າງລະອຽດ ກ່ຽວກັບ ສາເຫດ ຂອງ ການປະຕິເສດນັ້ນ ມີແນວໃດ, ບັນຫາໃດ, ຍ້ອນສາເຫດໃດ, ແຕ່ຕາມທິດສະດີແລ້ວ ການປະຕິເສດການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ກໍເປັນສິດ ຂອງ ຈຳເລີຍ ແຕ່ຈຳເລີຍຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນ ຫຼື ນຳຫຼັກຖານ ມາສະເໜີ ຫຼື ຢັ້ງຢືນການປະຕິເສດ ຂອງ ຕົນ.

ຕົວຢ່າງ: ການຂຽນເນື້ອໃນການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ⁶⁷

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳແກ້ຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 7 ມັງກອນ 2021, ຄຳໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 25 ມັງກອນ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າສະບັບລົງວັນທີ 26 ກຸມພາ 2021 ຂອງ ຂ (ຈຳເລີຍ) ໄດ້ກ່າວວ່າ ຕໍ່ກັບຄຳກ່າວອ້າງ ຂອງ ກ (ໂຈດ) ນັ້ນບໍ່ຖືກກັບຕົວຈິງ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຜ່ານມາຈຳເລີຍໄດ້ມອບເງິນດອກເບ້ຍ 3 ເດືອນ ຈຳນວນ 1.500.000 (ໜຶ່ງລ້ານຫ້າແສນ) ກີບ ໃຫ້ໂຈດໄປຈ່າຍໃຫ້ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ແລ້ວ, ພ້ອມທັງບອກໃຫ້ໂຈດໄປຂໍ ນະໂຍບາຍບໍ່ຈ່າຍດອກເບ້ຍສ່ວນທີ່ເຫຼືອ. ສ່ວນການທີ່ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງເພື່ອທວງເອົາເງິນຈຳນວນ

⁶⁷ ຄຳຕັດສິນຕົວແບບ (2) ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງເອົາເງິນຄືນຈາກການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງລູກໜີ້).

11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ຄືນຈາກຈຳເລີຍ-ລວມມີ ຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ ແລະ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບນັ້ນ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ ແຕ່ບໍ່ເຫັນດີສິ່ງເງິນສ່ວນທີ່ເປັນດອກເບ້ຍຄືນໃຫ້ ແກ່ໂຈດ, ເພາະວ່າ ການທີ່ໂຈດໄປຊຳ ລະດອກເບ້ຍຄືນໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ແທນ ລວມທັງດອກເບ້ຍນັ້ນ ຈຳເລີຍບໍ່ຮັບຮູ້ ຍ້ອນວ່າບໍ່ນອນໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ໂຈດ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕາມລະບຽບ ກົດໝາຍ.

2. ການຟ້ອງແຍ່ງຂອງຈຳເລີຍ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ໂຈດ (ຖ້າມີ)

2.1 ການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ (ຖ້າມີ)

ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ແມ່ນເອກະສານຂອງຜູ້ຖືກຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຈຳເລີຍ ທີ່ຍື່ນຕໍ່ສານ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນ ປະໂຫຍດ ຂອງ ຕົນ ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ຜູ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ໂຈດ ຍັງມີຜົນທະບູນຕິບັດ ຕໍ່ ຕົນ ເພື່ອໃຫ້ສານພິຈາລະນາໄປ ພ້ອມດຽວກັນ⁶⁸

ການຂຽນເນື້ອໃນການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍໃສ່ໃນພາກເນື້ອຄະດີ ຕ້ອງແຍກເປັນປະເດັນໜຶ່ງຕ່າງຫາກ ອອກຈາກຄຳແກ້ຟ້ອງ ໝາຍຄວາມວ່າ ບໍ່ໃຫ້ຂຽນລວມກັນໃນຄຳແກ້ຟ້ອງ ຖ້າຫາກຈຳເລີຍຂຽນລວມຢູ່ໃນຄຳແກ້ ຟ້ອງຢ່າງຈະແຈ້ງ ຫຼື ບໍ່ຈະແຈ້ງ ຕ້ອງຖາມຈຳເລີຍວ່າ ເປັນການຟ້ອງແຍ່ງບໍ່ ຖ້າຫາກເປັນການຟ້ອງແຍ່ງ ກໍແນະນຳໃຫ້ ຈຳເລີຍຂຽນເປັນຄຳຟ້ອງແຍ່ງມາເປັນສະບັບໜຶ່ງຕ່າງຫາກ. ກໍລະນີຫາກມີການຟ້ອງແຍ່ງແລ້ວ ຕ້ອງມີການກຳນົດ ການແກ້ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ໂຈດໃສ່ນຳ.

ການຂຽນເນື້ອໃນການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ໂດຍຫຼັກການແລ້ວ ໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບ ການຂຽນເນື້ອ ໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ (ໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບ ຂໍ້ 1.1 ຂອງ ໂຮແມັງ II) ເນື່ອງຈາກວ່າ ການຟ້ອງແຍ່ງ ກໍ ແມ່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງປະເພດໜຶ່ງ ຊຶ່ງແມ່ນຝ່າຍຈຳເລີຍເປັນຜູ້ຟ້ອງແຍ່ງເທົ່ານັ້ນ.

ຕົວຢ່າງ: ການຂຽນການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ

ຈຳເລີຍ ໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ໂຈດທວງເອົາເງິນຄ່າຊື້ລົດທີ່ຍັງຄ້າງຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ ຄືນ ນັ້ນ ຈຳເລີຍກໍຍື່ນດີຈະຈ່າຍໃຫ້ ແຕ່ຈຳເລີຍຂໍສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາໃຫ້ໂຈດປະກອບເອກະສານລົດທີ່ຈຳເປັນ ໂດຍສະເພາະ ຂຶ້ນທະບຽນລົດ ແລະ ມອບເຄື່ອງອາໄຫຼລົດໃຫ້ຈຳເລີຍຢ່າງຄົບຖ້ວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາ ຊື້-ຂາຍນັ້ນເສຍກ່ອນ ຈຳເລີຍຈຶ່ງຈະຈ່າຍເງິນຄ່າຊື້ລົດທີ່ຍັງຄ້າງໃຫ້ແກ່ໂຈດ.

2.2 ການແກ້ຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ໂຈດ (ຖ້າມີ)

ຄຳແກ້ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ໂຈດ ແມ່ນເອກະສານ ຂອງ ໂຈດທີ່ຍື່ນຕໍ່ສານ ເພື່ອແກ້ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍວ່າ ໂຈດຮັບຮູ້ ຫຼື ບໍ່ຮັບຮູ້ການກ່າວອ້າງໃນການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍແນວໃດ ຊຶ່ງການຮັບຮູ້ບັນຫາໃດ, ການປະຕິເສດບັນຫາໃດ ຕ້ອງຂຽນລົງໃນເນື້ອຄະດີຢ່າງລະອຽດ. ໂດຍຫຼັກການແລ້ວໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບການ ຂຽນເນື້ອໃນການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ເນື່ອງຈາກວ່າ ການແກ້ຟ້ອງແຍ່ງ ກໍແມ່ນການແກ້ຟ້ອງປະເພດໜຶ່ງ ແຕ່ ຫາກແມ່ນຝ່າຍໂຈດເປັນຜູ້ຂຽນແກ້ ຕໍ່ ການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍທີ່ໄດ້ສະເໜີມາ (ໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບ ຂໍ້ 1.2 ຂອງ ໂຮແມັງ II).

⁶⁸ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 174 ວັກ 2.

ຕົວຢ່າງ: ການຂຽນການແກ້ຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ໂຈດ

ໂຈດ ກ່າວອ້າງວ່າ ໂຈດໄດ້ຕົກລົງວ່າ ຈະປະກອບເອກະສານລົດ, ຈົດທະບຽນດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ເຄື່ອງອາໄຫຼ່ລົດໃຫ້ແກ່ຈຳເລີຍແທ້. ແຕ່ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ຈຳເລີຍບໍ່ໄດ້ນຳເອົາປຶ້ມສຳມະໂນຄົວ, ໃບຄຳຮ້ອງ, ໃບຮັບປະກັນ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບການຈົດທະບຽນລົດມາໃຫ້ໂຈດ. ນອກນັ້ນ ໂຈດໄດ້ສົ່ງເອກະສານບາງຢ່າງໃຫ້ຈຳເລີຍເຊັ່ນ ຊຶ່ງມາຮອດປັດຈຸບັນຈຳເລີຍກໍຍັງບໍ່ເຊັ່ນ ແລະ ສົ່ງຄືນໃຫ້ໂຈດເທື່ອ. ສະນັ້ນ, ໂຈດ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດປະກອບເອກະສານລົດ ກ່ຽວກັບ ການດຳເນີນທຸລະກິດຢ່າງຄົບຖ້ວນ ໃຫ້ແກ່ຈຳເລີຍໄດ້. ສ່ວນເຄື່ອງອາໄຫຼ່ລົດນັ້ນ ໂຈດໄດ້ມອບໃຫ້ແກ່ຈຳເລີຍໄປໝົດແລ້ວ.

3. ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ)

ບຸກຄົນທີສາມ ແມ່ນບຸກຄົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ວິສາຫະກິດທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນຄະດີ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ຕົນ ທີ່ຕິດພັນກັບຄະດີ ຊຶ່ງກຳລັງຖືກພິຈາລະນາຢູ່ສານ. ບຸກຄົນທີສາມ ຈະບໍ່ແມ່ນໂຈດ ຫຼື ຈຳເລີຍໂດຍກົງໃນຄະດີ ແຕ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີໃນຖານະເປັນຝ່າຍໂຈດ ຫຼື ຝ່າຍຈຳເລີຍ.⁶⁹

ສະນັ້ນ, ການຂຽນເນື້ອໃນການກ່າວອ້າງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມລົງໃນເນື້ອຄະດີ ກໍໃຫ້ອີງໃສ່ຫຼັກການດຽວກັນ ກັບ ການຂຽນເນື້ອໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ/ຫຼື ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ (ໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນ ກັບ ຂໍ້ 1.1 ແລະ ຂໍ້ 1.2 ຂອງ ໂຮແມັງ II), ເນື່ອງຈາກວ່າ ການນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ ກໍຄືກັນ ກັບ ຄູ່ຄວາມ ຕ່າງແຕ່ ບຸກຄົນທີສາມເປັນຜູ້ສະເໜີເທົ່ານັ້ນ.

ຮູບແບບການຂຽນເນື້ອໃນການກ່າວອ້າງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ ລົງໃນເນື້ອຄະດີ ໃຫ້ຂຽນຕັດຈາກການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍຕາມລຳດັບ ດັ່ງນີ້:

1. ເນື້ອໃນການກ່າວອ້າງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມທີ່ບໍ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ;
2. ເນື້ອໃນການກ່າວອ້າງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການຂຽນເນື້ອໃນການກ່າວອ້າງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມລົງໃນເນື້ອຄະດີຈຶ່ງແຍກອອກເປັນ 2 ກໍລະນີຕາມແຕ່ລະປະເພດ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ ຄື ບຸກຄົນທີສາມທີ່ບໍ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ.

3.1 ບຸກຄົນທີສາມທີ່ບໍ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ

ບຸກຄົນທີສາມທີ່ບໍ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ ສາມາດກຳນົດການກ່າວອ້າງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ ຄື ຖ້າຫາກເປັນບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ກໍຕ້ອງໄດ້ກຳນົດສ່ວນທີ່ເປັນການກ່າວອ້າງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ພ້ອມດ້ວຍຫຼັກຖານ, ເຫດຜົນ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດໄດ້ສະເໜີມາ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ. ຖ້າຫາກເປັນບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍຈຳເລີຍ ກໍຕ້ອງໄດ້ກຳນົດສ່ວນທີ່ເປັນການກ່າວອ້າງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍຈຳເລີຍ ພ້ອມດ້ວຍຫຼັກຖານ, ເຫດຜົນ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍຈຳເລີຍໄດ້ສະເໜີມາ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ.

69 ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 75.

ຕົວຢ່າງ 1: ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍໂຈດ

ອີງຕາມຄໍາໃຫ້ການ ຂອງ ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍໂຈດ ໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ໃນປີ 1960 ທ້າວ ກ ໄດ້ແຕ່ງານກັບ ນາງ ຂ ມີລູກນຳກັນ 2 ຄົນ ຄື ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ. ໃນນັ້ນ ທ້າວ ກ ແລະ ນາງ ຂ ໄດ້ມີສິນສົມສ້າງຮ່ວມກັນ ຄື ດິນນາ 1 ຕອນ ມີເນື້ອທີ່ 3 ເຮັກຕາ ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ດົງໂດກ, ເມືອງໄຊທານີ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ຕໍ່ມາ ທ້າວ ກ (ຜູ້ເປັນພໍ່) ໄດ້ເສຍຊີວິດໃນປີ 2015 ແລະ ນາງ ຂ (ຜູ້ເປັນແມ່) ໄດ້ເສຍຊີວິດໃນ ເດືອນມິຖຸນາ ປີ 2020. ນັບ ແຕ່ນັ້ນມາ ຈຳເລີຍ ຜູ້ເປັນລູກຄົນທີ 2 ທີ່ຢູ່ນຳພໍ່ແມ່ ກໍໄດ້ມີການຄອບຄອງດິນນາຕອນດັ່ງກ່າວ ແລະ ຈະບໍ່ແບ່ງປັນ ໃຫ້ໂຈດແຕ່ຢ່າງໃດໂດຍໄດ້ອ້າງວ່າ ຈຳເລີຍໄດ້ເປັນຄົນຢູ່ນຳພໍ່ແມ່ ແລະ ເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູພໍ່ແມ່ຈົນເຖິງວາລະສຸດທ້າຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ທີ່ດິນນາຕອນດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງຕົກເປັນກຳມະສິດ ຂອງ ຈຳເລີຍພຽງຜູ້ດຽວ. ມາຮອດເດືອນມັງກອນ ປີ 2021 ໄດ້ມີໂຈດ ຊຶ່ງເປັນລູກຜູ້ທຳອິດກໍໄດ້ມາຮ້ອງຟ້ອງ ສະເໜີໃຫ້ຈຳເລີຍນຳເອົາທີ່ດິນນາຕອນດັ່ງກ່າວ ມາແບ່ງປັນໃຫ້ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຕາມກົດໝາຍ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໂຈດໄດ້ຕົກລົງທີ່ຈະເອົາມູນມໍຣະດົກທີ່ເປັນພູດ ຂອງ ໂຈດ ຕາມ ການເຫັນດີຂອງຜູ້ເປັນແມ່ ໃຫ້ ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍເຊົ່າ ຕາມສັນຍາສະບັບລົງວັນທີ 25 ມັງກອນ 2020. ດັ່ງນັ້ນ, ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍໂຈດ ຈຶ່ງໄດ້ສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

ຕົວຢ່າງ 2: ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍຈຳເລີຍ

ອີງຕາມຄໍາກ່າວອ້າງ ຂອງ ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍຈຳເລີຍ ໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ໃນວັນ 1 ກັນຍາ 2020 ຈຳເລີຍ ໄດ້ຊື້ລົດນຳໂຈດ ແທ້ ລາຄາ 150.000.000 (ຮ້ອຍຫ້າສິບລ້ານ) ກົບ ຕາມສັນຍາຊື້-ຂາຍ ສະບັບເລກທີ 005 ລົງ ວັນທີ 1 ກັນຍາ 2020 ໂດຍຈຳເລີຍຕົກລົງ ກັບ ໂຈດວ່າ ການຊຳລະເງິນແບ່ງເປັນ 3 ງວດ, ງວດລະ 50.000.000 (ຫ້າສິບລ້ານ) ກົບ ແຕ່ຈຳເລີຍໄດ້ຈ່າຍແລ້ວ 1 ງວດ ຕາມເອກະສານການຊຳລະເງິນສະບັບເລກທີ 007 ລົງວັນ 5 ກັນຍາ 2020. ຈາກນັ້ນ ຈຳເລີຍໄດ້ເອົາລົດມາໃຫ້ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍຈຳເລີຍເຊົ່າ ກຳນົດເວລາ 1 ປີ (1/1/2021 ຫາ 30/12/2021) ຄິດໄລ່ຄ່າເຊົ່າເດືອນລະ 2.000.000 (ສອງລ້ານ) ກົບ ຮອດເດືອນ ມີນາ 2021 ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍຈຳເລີຍ ກໍໄດ້ຊຳລະຄ່າເຊົ່າລົດໃຫ້ຈຳເລີຍທັງໝົດ 3 ເດືອນເປັນເງິນ 6.000.000 (ຫົກ ລ້ານ) ກົບ. ຕໍ່ມາໂຈດໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງ ເພື່ອທວງເອົາເງິນຄ່າເຊົ່າງວດທີ່ຍັງຄ້າງຊຳລະ ແລະ ລົດນຳຈຳເລີຍ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ ບຸກຄົນທີ່ສາມຝ່າຍຈຳເລີຍ ໄດ້ຮັບຄວາມອັບປະໂຫຍດ ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

3.2 ບຸກຄົນທີ່ສາມທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ

ບຸກຄົນທີ່ສາມທີ່ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ ໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບການຂຽນເນື້ອໃນການຮ້ອງຟ້ອງຂອງ ໂຈດ. ໝາຍຄວາມວ່າ: ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດສ່ວນທີ່ເປັນການກ່າວອ້າງຂອງບຸກຄົນທີ່ສາມ ພ້ອມດ້ວຍຫຼັກຖານ, ເຫດຜົນ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ບຸກຄົນທີ່ສາມໄດ້ສະເໜີມາ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ຄຳຮ້ອງຟ້ອງຂອງບຸກຄົນທີ່ສາມ. ດ້ວຍເຫດ ນີ້ສານຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ສະຫຼຸບເອົາການຮ້ອງຟ້ອງຂອງບຸກຄົນທີ່ສາມລົງໃນເນື້ອຄະດີ.

ຕົວຢ່າງ:

ບຸກຄົນທີ່ສາມ ໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ 3 ຊັ້ນ 1 ຫຼັງ ຕາມໃບຕາດິນສະບັບເລກທີ 008 ລົງ ວັນທີ 12 ເມສາ 2000 ນັ້ນ ຈຳເລີຍ ພ້ອມດ້ວຍຜູ້ເປັນແມ່ ໄດ້ນຳມາຄ້ຳປະກັນການກູ້ຢືມເງິນນຳບຸກຄົນທີ່ສາມ

ແລະ ຈຳເລີຍບໍ່ສາມາດໃຊ້ແທນເງິນຄືນໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນທີ່ສາມໄດ້. ສະນັ້ນ, ຈຳເລີຍຈຶ່ງໄດ້ມອບທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນທີ່ສາມ ຕາມໃບມອບໂອນທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ເລກທີ 123, ລົງວັນທີ 1 ມັງກອນ 2021. ສະນັ້ນ, ໂຈດຈະຮ້ອງຟ້ອງເອົາທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນດັ່ງກ່າວແມ່ນບໍ່ໄດ້ ແລະ ຈຳເລີຍຈະຂໍໃຫ້ສານນຳເອົາຊັບສົມບັດດັ່ງກ່າວ ແບ່ງປັນກັນກໍບໍ່ໄດ້ ເພາະວ່າໃນປັດຈຸບັນກຳມະສິດທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນດັ່ງກ່າວຖືກໂອນມາໃຫ້ບຸກຄົນທີ່ສາມແລ້ວ ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຂໍໃຫ້ສານພິຈາລະນາວ່າທີ່ດິນພ້ອມດ້ວຍເຮືອນດັ່ງກ່າວຕົກເປັນກຳມະສິດຂອງບຸກຄົນທີ່ສາມຕາມສັນຍາ ກູ້ຍົມ ແລະ ສັນຍາຄຳປະກັນແລ້ວ.

ສິ່ງທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ຕ້ອງມີການບັນທຶກຫຼັກຖານໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ

ການບັນທຶກຫຼັກຖານໃນເນື້ອຄະດີ ໃຫ້ບັນທຶກບັນດາຂໍ້ມູນ ທີ່ພົວພັນກັບຄະດີ ຊຶ່ງຄູ່ຄວາມ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມນຳມາສະເໜີ ຕໍ່ ສານ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງຜົນຖານໃຫ້ແກ່ສານພິຈາລະນາຕັດສິນ ໝາຍຄວາມວ່າ ການກຳນົດຫຼັກຖານຕ້ອງອີງຕາມເນື້ອໃນການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ໂດຍໂຈດຕ້ອງນຳເອົາຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນ ຕໍ່ ການກ່າວອ້າງຂອງ ຕົນ ແລະ ເນື້ອໃນການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ຖ້າຈຳເລີຍຫາກໂຕ້ແຍ່ງ ຫຼື ປະຕິເສດ ຈຳເລີຍ ກໍຕ້ອງນຳເອົາຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນ ຕໍ່ ການກ່າວອ້າງ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການປະຕິເສດ ຂອງ ຕົນ ໃນທີ່ນີ້ ພວກເຮົາຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ການກຳນົດຫຼັກຖານໃນເນື້ອຄະດີ ຕົກເປັນໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ພິພາກສາທີ່ຮັບຜິດຊອບຄະດີ ຈະໄດ້ຄັດເລືອກບັນທຶກເອົາຫຼັກຖານອັນໃດແດ່ ທີ່ຈຳເປັນມາຢັ້ງຢືນ ຕໍ່ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ, ການແກ້ຟ້ອງ ຫຼື ຝ່ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ເນື່ອງຈາກວ່າ ບາງຄັ້ງການສະເໜີຫຼັກຖານ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ອາດມີຫຼາຍຢ່າງ ບາງຢ່າງອາດບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄະດີ ກໍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງບັນທຶກລົງໃນເນື້ອຄະດີ.

ຫຼັກຖານມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍທີ່ສຸດແກ່ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ສາມ ໝາຍຄວາມວ່າ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ສາມ ຈະຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຝ່າຍກົງກັນຂ້າມ ປະຕິບັດພັນທະໃຫ້ແກ່ຕົນນັ້ນ ຕ້ອງມີຫຼັກຖານ ເພື່ອຢັ້ງຢືນການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ແກ້ຟ້ອງ ຫຼື ຝ່ອງແຍ່ງ ຂອງ ຕົນຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານກົດໝາຍ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດທາງກົດໝາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍເນື້ອໃນ. ສະນັ້ນ, ທຸກການກ່າວອ້າງໃນຄະດີ ຕາມຫຼັກການແລ້ວ ຕ້ອງມີສິ່ງອ້າງອີງບໍ່ວ່າຈະເປັນຫຼັກຖານທາງດ້ານວັດຖຸ ຫຼື ເອກະສານ ຈຳເປັນຕ້ອງຂຽນລົງໃນເນື້ອຄະດີ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການທີ່ຈະກຳນົດຫຼັກຖານໄດ້ນັ້ນ ຕົກເປັນພັນທະ ຂອງ ຄູ່ຄວາມແຕ່ລະຝ່າຍ ສະເໝີມາ. ສຳລັບຫຼັກຖານທີ່ບຸກຄົນທີ່ສາມສະເໜີມາ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດຄືກັນກັບຄູ່ຄວາມ. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 102 ກໍໄດ້ກຳນົດກ່ຽວກັບພັນທະໃນການສະເໜີຫຼັກຖານ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ສາມໄວ້ດັ່ງນີ້:

ຄູ່ຄວາມແຕ່ລະຝ່າຍ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ສາມ ມີພັນທະຊອກຫາຫຼັກຖານໃນຄະດີ ແລ້ວນຳມາສະເໜີ ຕໍ່ ສານປະຊາຊົນ. ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີພັນທະສະເໜີຫຼັກຖານທຸກຢ່າງ ເພື່ອຢັ້ງຢືນ ຕໍ່ ເຫດການ ຊຶ່ງເປັນຜົນຖານໃຫ້ແກ່ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຕົນ. ບຸກຄົນທີ່ສາມ ມີພັນທະສະເໜີຫຼັກຖານທຸກຢ່າງ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ຕົນ.

ສະນັ້ນ, ກ່ອນສານຈະນຳເອົາຄະດີອອກພິຈາລະນາຕັດສິນ ສານຕ້ອງກວດກາເບິ່ງບັນດາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມນັ້ນ ພຽງພໍ ຫຼື ບໍ່ ຖ້າວ່າບໍ່ພຽງພໍແລ້ວ ສານຈະແນະນຳໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມ ຊອກຫາຫຼັກຖານມາຕື່ມ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການພິຈາລະນາຕັດສິນ.

ການບັນທຶກຫຼັກຖານລົງໃນເນື້ອຄະດີ ຈະເກີດຂຶ້ນໃນເວລາໃດ. ອີງຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 103 ວັກໜຶ່ງໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ “ຄູ່ຄວາມ ສາມາດຍື່ນຫຼັກຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຮ້ອງຟ້ອງ, ການແກ້ຟ້ອງ, ການຟ້ອງແຍ່ງ ຫຼື ການຮ້ອງຂໍ ຂອງ ຕົນ ຕໍ່ ສານໄດ້ຕະຫຼອດເວລານັບແຕ່ສານໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຮ້ອງຂໍ ມາຝິຈາລະນາ ຈົນເຖິງ ການປິດການໂຕ້ຖຽງໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃໝ່” ໝາຍຄວາມວ່າ ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມສາມາດສະເໜີຫຼັກຖານ ຕໍ່ ສານໄດ້ ນັບແຕ່ມີສານຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຈົນເຖິງ ການປິດການໂຕ້ຖຽງໃນທີ່ປະຊຸມສານ.

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ການຂຽນຫຼັກຖານອ້າງອີງລົງໃນເນື້ອຄະດີ ມີຫຼາຍວິທີ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມສະດວກ, ຄວາມຊຳນິຊຳນານ, ຄວາມຊື່ນເຄີຍ ແລະ ຫຼັກຖານທີ່ມີຢູ່ໃນຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແຕ່ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງໃນປັດຈຸບັນ ການຂຽນຫຼັກຖານລົງໃນເນື້ອຄະດີ ສ່ວນຫຼາຍຈະຂຽນໄປໃນລັກສະນະຍົກເອົາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານມາອ້າງອີງໃສ່ພ້ອມກັບການກ່າວອ້າງຕ່າງໆ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມ (ຖ້າມີ) ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນເວລາຂຽນເນື້ອຄະດີ ຖ້າຫາກຄູ່ຄວາມ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມສະເໜີບັນຫາໃດ ຫຼື ກ່າວອ້າງສິ່ງໃດຂຶ້ນມາກໍໃຫ້ອ້າງອີງຫຼັກຖານໄປພ້ອມກັບບັນຫາ ຫຼື ການກ່າວອ້າງນັ້ນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ບັນຫາທີ່ສະເໜີມານັ້ນມີເຫດຜົນພຽງພໍທີ່ຈະນຳໄປຝິຈາລະນາ. ດ້ວຍເຫດນີ້ ຜູ້ຝຶກສາທີ່ຮັບຜິດຊອບຄະດີ ຄວນລະວັງ ກ່ຽວກັບການຂຽນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ມີບາງຫຼັກຖານອາດຈະບໍ່ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການກ່າວອ້າງ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມ ກໍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງບັນທຶກລົງໃນເນື້ອຄະດີ ເພາະເຮັດໃຫ້ເນື້ອຄະດີຍືດຍາວເກີນໄປ ຫຼື ເຂົ້າໃຈຍາກ.

ຕົວຢ່າງ 1: ການຂຽນຫຼັກຖານ ຂອງ ໂຈດ

ໂຈດອ້າງວ່າ ຈຳເລີຍ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳ ໂຈດ ຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບໃນວັນທີ 2 ມີນາ 2021 ຕາມສັນຍາກູ້ຢືມ ສະບັບເລກທີ 01 ລົງວັນທີ 2 ມີນາ 2021, ມາຮອດວັນທີ 9 ເມສາ 2021 ຈຳເລີຍໄດ້ມາຊຳລະຈຳນວນ 5.000.000 (ຫ້າລ້ານ) ກີບ ຕາມໃບມອບຮັບເງິນສະບັບລົງວັນທີ 9 ເມສາ 2021 ສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈຳເລີຍບໍ່ສາມາດໃຊ້ແທນຄືນໄດ້ ຈຶ່ງຮ້ອງຂໍໃຫ້ສານຝິຈາລະນາ.

ຕົວຢ່າງ 2: ການຂຽນຫຼັກຖານ ຂອງ ຈຳເລີຍ

ຈຳເລີຍ ຮັບຮູ້ວ່າ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນ ຈຳນວນ 500.000.000 (ຫ້າຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ຈາກໂຈດ ຕາມສັນຍາກູ້ຢືມສະບັບເລກທີ 005 ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020. ແຕ່ຈຳເລີຍ ໄດ້ຊຳລະແລ້ວ ຈຳນວນ 200.000.000 (ສອງຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ຕາມໃບມອບເງິນ ສະບັບເລກທີ 58625 ລົງວັນທີ 12 ພຶດສະພາ 2021. ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອ ຈຳເລີຍຈະຊຳລະໃຫ້ໂຈດ ງວດລະ 50.000.000 (ຫ້າສິບລ້ານ) ກີບ ຈົນກວ່າ ຄົບຕາມຈຳນວນ.

ຮ່າງຕົວຢ່າງ ຂອງ ພາກເນື້ອຄະດີ

ຕົວຢ່າງ 1: ການຂຽນເນື້ອຄະດີທີ່ມີການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ⁷⁰

ເນື້ອຄະດີ

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 30 ທັນວາ 2020, ຄໍາໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 29 ມັງກອນ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າສະບັບລົງວັນທີ 26 ກຸມພາ 2021 ຂອງ ກ (ໂຈດ) ໄດ້ ກ່າວວ່າ: ໃນວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020 ຂ (ຈຳເລີຍ) ໄດ້ມາຂໍກູ້ຢືມເງິນນຳສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກີບ, ດອກເບ້ຍ 2,5% ຕໍ່ເດືອນ, ກຳນົດເວລາຊຳລະ 3 ປີ ຖ້າຫາກຈຳເລີຍບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃຊ້ແທນໂຈດ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ຄຳປະກັນດ້ວຍບຸກຄົນ ໃນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງຈຳເລີຍ ຕາມສັນຍາສະບັບລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020 ຜ່ານການປະຕິບັດສັນຍາດັ່ງກ່າວ ຈຳເລີຍ ໄດ້ຈ່າຍດອກເບ້ຍຈຳນວນ 500,000 (ຫ້າແສນ) ກີບ ທຸກໆເດືອນເປັນປົກກະຕິ. ມາຮອດເດືອນ ສິງຫາ 2020 ຈຳເລີຍ ບໍ່ສາມາດຈ່າຍດອກເບ້ຍໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນວັນທີ 28 ກັນຍາ 2020 ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ຈຶ່ງໄດ້ໄລ່ລຽງໜີ້ສິນຮ່ວມກັນຢູ່ທີ່ຫ້ອງການບ້ານ ໂດຍ ຈຳເລີຍໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າຍັງຄ້າງຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກີບ, ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 500.000 (ຫ້າແສນ) ກີບ ລວມຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍເປັນເງິນທັງໝົດຈຳນວນ 20.500.000 (ຊາວລ້ານຫ້າແສນ) ກີບ. ຕົກມາຮອດວັນທີ 22 ຕຸລາ 2020 ຈຳເລີຍ ໄດ້ນຳເງິນໄປຊຳລະໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ມີການໄລ່ລຽງກັນອີກຕາມບົດບັນທຶກສະບັບລົງວັນທີ 28 ພະຈິກ 2020 ຈຶ່ງຍັງຄ້າງຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ ແລະ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບ ລວມເປັນເງິນທັງໝົດຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ. ຈາກນັ້ນສະຖາບັນການເງິນ ຄ ໄດ້ທວງໃຫ້ໂຈດ ໃຊ້ແທນໜີ້ທີ່ຍັງຄ້າງ. ໃນວັນທີ 1 ທັນວາ 2020 ໂຈດ ຈຶ່ງນຳເງິນຂອງຕົນໄປຊຳລະແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ທັງໝົດຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ໂຈດກໍໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຈຳເລີຍຮັບຊາບ ແລະ ໄດ້ທວງໃຫ້ຈຳເລີຍໃຊ້ແທນຄືນໃຫ້ແກ່ໂຈດຫຼາຍຄັ້ງແລ້ວ. ແຕ່ຈຳເລີຍບໍ່ຍອມຊຳລະຄືນໃຫ້. ດັ່ງນັ້ນ, ໂຈດຈຶ່ງຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານເພື່ອທວງເອົາເງິນຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ຄືນຈາກ ຈຳເລີຍ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄໍາແກ້ຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 7 ມັງກອນ 2021, ຄໍາໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 25 ມັງກອນ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າສະບັບລົງວັນທີ 26 ກຸມພາ 2021 ຂອງ ຂ (ຈຳເລີຍ) ໄດ້ ກ່າວວ່າ ຕໍ່ກັບຄໍາກ່າວອ້າງຂອງ ກ (ໂຈດ) ນັ້ນບໍ່ຖືກກັບຕົວຈິງ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຜ່ານມາຈຳເລີຍໄດ້ມອບເງິນດອກເບ້ຍ 3 ເດືອນຈຳນວນ 1.500.000 (ໜຶ່ງລ້ານຫ້າແສນ) ກີບ ໃຫ້ໂຈດໄປຈ່າຍໃຫ້ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ແລ້ວ, ພ້ອມທັງບອກໃຫ້ໂຈດໄປຂໍ ນະໂຍບາຍບໍ່ຈ່າຍດອກເບ້ຍສ່ວນທີ່ເຫຼືອ. ສ່ວນການທີ່ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງ ເພື່ອທວງເອົາເງິນຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ຄືນຈາກຈຳເລີຍ ລວມມີ ຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ ແລະ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບນັ້ນ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ ແຕ່ບໍ່ເຫັນດີສິ່ງເງິນສ່ວນທີ່ເປັນດອກເບ້ຍຄືນໃຫ້ແກ່ໂຈດ, ເພາະວ່າການທີ່ໂຈດໄປຊຳລະດອກເບ້ຍຄືນໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ແທນ ລວມທັງດອກເບ້ຍນັ້ນ ຈຳ

⁷⁰ ຄໍາຕັດສິນຕົວແບບ (2) ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງເອົາເງິນຄືນຈາກການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງລູກໜີ້).

ເລີຍບໍ່ຮັບຮູ້ ຍ້ອນວ່າ ບ່ອນໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ໂຈດ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ຕົວຢ່າງ 2: ການຂຽນເນື້ອຄະດີທີ່ມີການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ, ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ, ການຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ແລະ ການແກ້ຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ໂຈດ

ເນື້ອຄະດີ

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 1 ມັງກອນ 2022, ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການ ສະບັບລົງວັນທີ 13 ມັງກອນ 2022 ຂອງ ໂຈດ ໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ໃນວັນທີ 1 ເມສາ 2021 ຈຳເລີຍ ໄດ້ເຮັດສັນຍາຊື້-ຂາຍລົດຕຸກຕຸກ ຕິດໜີ້ນໍາໂຮງງານປະກອບລົດຕຸກຕຸກ ຂອງ ຕິນ, ລົດຄັນດັ່ງກ່າວ ຢື່ນ ສະກາຍແລບ, ສີຟ້າ, ໝາຍເລກຈັກ 1234567, ເລກຖັງ SKL999666 ປະເພດລົດໂດຍສານ ແລະ ໄດ້ຕົກລົງລາຄາ 45.000.000 (ສີ່ສິບຫ້າລ້ານ) ກີບ ຈຳເລີຍຈ່າຍກ່ອນແລ້ວ ຈຳນວນ 30,000,000 (ສາມສິບລ້ານ) ກີບ ສ່ວນຍັງຄ້າງຈຳນວນ 15.000.000 (ສິບຫ້າລ້ານ) ກີບ ຕົກລົງຈ່າຍພາຍໃນກຳນົດ 6 ເດືອນ ພາຍຫຼັງຮອດກຳນົດແລ້ວ ຜູ້ກ່ຽວບໍ່ນຳເງິນທີ່ຍັງຄ້າງມາຈ່າຍ ແລະ ແກ່ຍາວເວລາໄປຫຼາຍເດືອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ໂຈດຈຶ່ງຮ້ອງຟ້ອງເພື່ອທວງເອົາເງິນທີ່ຍັງຄ້າງຈຳນວນ 15.000.000 (ສິບຫ້າລ້ານ) ກີບ ຈາກຈຳເລີຍ.

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄໍາແກ້ຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 5 ມັງກອນ 2022, ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການລົງວັນທີ 20 ມັງກອນ 2022 ຂອງ ຈຳເລີຍ ໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ຈຳເລີຍໄດ້ຊື້ລົດຕຸກຕຸກ ນຳໂຮງງານປະກອບລົດ ຂອງ ໂຈດແທ້ ໃນມູນຄ່າ 45.000.000 (ສີ່ສິບຫ້າລ້ານ) ກີບ ຊຶ່ງເບື້ອງຕົ້ນຈຳເລີຍໄດ້ຈ່າຍເງິນຄ່າຊື້ລົດຈຳນວນ 25.000.000 (ຊາວຫ້າລ້ານ) ກີບ ແລ້ວທາງໂຮງງານຈຶ່ງໄດ້ມອບລົດໃຫ້ອອກໄປແລ້ວ ໂດຍຈະປະກອບເອກະສານດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ຈົດທະບຽນຕ່າງໆ ໃຫ້ພາຍຫຼັງ, ສ່ວນເງິນທີ່ເຫຼືອນັ້ນ ຈຳເລີຍຂໍຈ່າຍເປັນແຕ່ລະເດືອນ ກຳນົດ 12 ເດືອນ, ພາຍຫຼັງນຳລົດອອກຈາກໂຮງງານແລ້ວລົດຄັນດັ່ງກ່າວລົດຄັນດັ່ງກ່າວຍັງບໍ່ໄດ້ເສຍຜົນທະອາກອນຊື້-ຂາຍໃຫ້ແກ່ລັດ ຈຳເລີຍຈຶ່ງໄດ້ນຳເງິນມາຈ່າຍໃຫ້ໂຈດອີກ 5.000.000 (ຫ້າລ້ານ) ກີບ ເພື່ອນຳໄປຊຳລະອາກອນແກ່ລັດ ແຕ່ໂຈດກໍບໍ່ຍອມໄປຈ່າຍຄ່າອາກອນດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງເປັນສາເຫດໃຫ້ຈຳເລີຍບໍ່ສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດໄດ້, ຈຳເລີຍຈຶ່ງບໍ່ມີລາຍຮັບອັນເປັນເຫດໃຫ້ຈຳເລີຍບໍ່ສາມາດຈ່າຍເງິນທີ່ຍັງຄ້າງຈຳນວນ 15.000.000 (ສິບຫ້າລ້ານ) ກີບແກ່ໂຈດໄດ້.

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ ສະບັບລົງວັນທີ 1 ກຸມພາ 2022, ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 5 ກຸມພາ 2022 ຂອງ ຈຳເລີຍ ໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ໂຈດທວງເອົາເງິນຄ່າຊື້ລົດທີ່ຍັງຄ້າງຈຳນວນ 15.000.000 (ສິບຫ້າລ້ານ) ກີບ ນັ້ນ ຈຳເລີຍກໍຍິນດີຈະຈ່າຍໃຫ້ ແຕ່ຈຳເລີຍຂໍສະເໜີສານພິຈາລະນາໃຫ້ໂຈດປະກອບເອກະສານລົດທີ່ຈຳເປັນ ໂດຍສະເພາະ ຂຶ້ນທະບຽນການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ມອບເຄື່ອງອາໄຫຼ່ລົດທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມອບໃຫ້ຈຳເລີຍຢ່າງຄົບຖ້ວນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາຊື້-ຂາຍເບື້ອງຕົ້ນນັ້ນເສຍກ່ອນ ຈຳເລີຍຈຶ່ງຈະຈ່າຍເງິນຄ່າຊື້ລົດທີ່ຍັງຄ້າງໃຫ້ແກ່ໂຈດ.

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄໍາແກ້ຟ້ອງແຍ່ງ ສະບັບລົງວັນທີ 10 ກຸມພາ 2022, ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການ ສະບັບລົງວັນທີ 15 ກຸມພາ 2022 ຂອງ ໂຈດ ໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ໂຈດໄດ້ຕົກລົງວ່າຈະປະກອບເອກະສານລົດ, ຈົດທະບຽນດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ເຄື່ອງອາໄຫຼ່ລົດໃຫ້ແກ່ຈຳເລີຍແທ້ ແຕ່ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ຈຳເລີຍບໍ່ໄດ້ນຳເອົາປຶ້ມ

ສຳມະໂນຄົວ, ໃບຄຳຮ້ອງ, ໃບຮັບປະກັນ ແລະ ເອກະສານອື່ນ ທີ່ພົວພັນກັບການຈົດທະບຽນລົດມາໃຫ້ໂຈດ. ນອກນັ້ນ ໂຈດໄດ້ສົ່ງເອກະສານບາງຢ່າງໃຫ້ຈຳເລີຍເຊັ່ນ ຊຶ່ງມາຮອດປັດຈຸບັນຈຳເລີຍກໍຍັງບໍ່ເຊັ່ນ ແລະ ສົ່ງຄືນໃຫ້ໂຈດເທື່ອ. ສະນັ້ນ, ໂຈດຈຶ່ງບໍ່ສາມາດປະກອບເອກະສານລົດ ກ່ຽວກັບ ການດຳເນີນທຸລະກິດຢ່າງຄົບຖ້ວນໃຫ້ແກ່ຈຳເລີຍໄດ້, ສ່ວນເຄື່ອງອາໄຫຼ່ລົດນັ້ນ ໂຈດໄດ້ມອບໃຫ້ແກ່ຈຳເລີຍໄປໝົດແລ້ວ.

ຕົວຢ່າງ 3: ການຂຽນເນື້ອຄະດີທີ່ມີການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ, ການແກ້ຟ້ອງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ

ເນື້ອຄະດີ

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 25 ກຸມພາ 2022, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ສະບັບລົງວັນທີ 30 ມີນາ 2022 ຂອງ ໂຈດໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ໂຈດເປັນລູກ ຂອງ ທ້າວ ກ ແລະ ນາງ ຂ ທັງສອງມີລູກຮ່ວມກັນສອງ ຄົນຄື ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ. ທ້າວ ກ ແລະ ນາງ ຂ ໄດ້ມີສິນສົມສ້າງຮ່ວມກັນ ຄື ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ 3 ຊັ້ນ 1 ຫຼັງ ຕາມໃບຕາດິນເລກທີ 008 ລົງວັນທີ 12 ເມສາ 2000 ອອກຊື່ ທ້າວ ກ ແລະ ນາງ ຂ. ໃນປີ 2020 ທ້າວ ກ ໄດ້ເສຍຊີວິດ, ຈຳເລີຍ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງຊັບສົມບັດດັ່ງກ່າວ ຮອດປີ 2021 ຈຳເລີຍໄດ້ເອົາທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນໄປຄ້ຳປະກັນການກູ້ຢືມເງິນນຳ ບຸກຄົນທີສາມ ຕາມສັນຍາກູ້ຢືມເງິນສະບັບລົງວັນທີ 12 ກຸມພາ 2021 ແລະ ສັນຍາຄ້ຳປະກັນສະບັບລົງວັນທີ 12 ກຸມພາ 2021, ເມື່ອໝົດກຳນົດສັນຍາແລ້ວ ຈຳເລີຍບໍ່ມີເງິນໄປໃຊ້ແທນໜີ້ສິນນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ມອບໂອນທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນທີ່ເອົາໄປຄ້ຳປະກັນໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນທີສາມ ຕາມໃບມອບໂອນທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນສະບັບເລກທີ 123, ລົງວັນທີ 1 ມັງກອນ 2022 ແຕ່ອີງຕາມກົດໝາຍແລ້ວ ຈຳເລີຍບໍ່ມີສິດນຳເອົາທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນດັ່ງກ່າວ ໄປມອບໂອນໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມທັງໝົດ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຊັບສົມບັດດັ່ງກ່າວ ເປັນສິນສົມສ້າງ ຂອງ ທ້າວ ກ (ຜູ້ເປັນຜູ້) ເຄິ່ງໜຶ່ງ. ດັ່ງນັ້ນ, ໂຈດຈຶ່ງໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງເພື່ອຂໍລົບລ້າງໃບມອບໂອນທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນສະບັບເລກທີ 123, ລົງວັນທີ 1 ມັງກອນ 2022 ໃນສ່ວນທີ່ຈຳເລີຍນຳເອົາທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນທີ່ເປັນພູດ ຂອງ ທ້າວ ກ ໄປມອບໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຂໍແບ່ງປັນເອົາທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນດັ່ງກ່າວ ທີ່ເປັນພູດຂອງພໍ່ (ມູນມໍຣະດົກ) ຕາມໃບຕາດິນສະບັບເລກທີ 008 ລົງວັນທີ 12 ເມສາ 2000.

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳແກ້ຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 25 ມີນາ 2022, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 5 ເມສາ 2022 ຂອງ ຈຳເລີຍ ໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນປ່ອນຂັດແຍ່ງກັນນີ້ ເປັນສິນສົມສ້າງລະຫວ່າງ ທ້າວ ກ ແລະ ນາງ ຂ (ຜູ້ເປັນຜູ້ ແລະ ແມ່) ແລະ ມີລູກນຳກັນ ສອງ ຄົນຄື ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຕາມການກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດແທ້. ໃນປີ 2021 ຈຳເລີຍ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳ ບຸກຄົນທີສາມ ຈຳນວນ 200.000.000 (ສອງຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ໂດຍໄດ້ເອົາໃບຕາດິນ ແລະ ເຮືອນ ຕາມໃບຕາດິນສະບັບເລກທີ 008 ລົງວັນທີ 12 ເມສາ 2000 ໄປຄ້ຳປະກັນຕາມສັນຍາກູ້ຢືມສະບັບລົງວັນທີ 12 ກຸມພາ 2021 ແລະ ສັນຍາຄ້ຳປະກັນສະບັບລົງວັນທີ 12 ກຸມພາ 2021 ຕໍ່ມາ ຈຳເລີຍ ບໍ່ສາມາດໃຊ້ແທນໜີ້ສິນໄດ້ ຈຳເລີຍຈຶ່ງຕົກລົງເອົາທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນດັ່ງກ່າວ ມອບໂອນໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນທີສາມ ຕາມໃບມອບໂອນທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ສະບັບເລກທີ 123, ລົງວັນທີ 1 ມັງກອນ 2022 ແທ້. ແຕ່ຢ່າງໃດກໍຕາມ ຈຳເລີຍ ຂໍໃຫ້ສານແບ່ງປັນມູນມໍຣະດົກທີ່ເປັນພູດ ຂອງ ພໍ່ໃຫ້ແກ່ ໂຈດ ຕາມກົດໝາຍ.

ເຫັນຕາມ ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 10 ເມສາ 2022, ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 18 ເມສາ 2022 ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມໄດ້ກ່າວອ້າງວ່າ ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ 3 ຊັ້ນ 1 ຫຼັງ ຕາມໃບຕາດິນສະບັບເລກທີ 008 ລົງວັນທີ 12 ເມສາ 2000 ນັ້ນ ຈໍາເລີຍ ພ້ອມດ້ວຍ ນາງ ຂ (ຜູ້ເປັນແມ່) ໄດ້ນໍາມາຄໍ້າປະກັນການກູ້ຢືມ ເງິນນໍາບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຈໍາເລີຍບໍ່ສາມາດໃຊ້ແທນເງິນຄືນໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນທີສາມໄດ້. ສະນັ້ນ, ຈໍາເລີຍ ຈຶ່ງໄດ້ ມອບທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນທີສາມ ຕາມໃບມອບໂອນທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ 123, ລົງວັນທີ 1 ມັງກອນ 2022. ການທີ່ໂຈດຈະຮ້ອງຟ້ອງເອົາຊັບສົມບັດດັ່ງກ່າວແມ່ນບໍ່ໄດ້ ແລະ ຈໍາເລີຍຈະຂໍໃຫ້ສານນໍາເອົາຊັບສົມບັດ ດັ່ງກ່າວແບ່ງປັນເປັນມູນມໍຣະດົກແມ່ນບໍ່ໄດ້ ເພາະວ່າໃນປັດຈຸບັນກໍາມະສິດທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນດັ່ງກ່າວຖືກໂອນມາ ໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມແລ້ວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຂໍໃຫ້ສານພິຈາລະນາວ່າ ທີ່ດິນພ້ອມດ້ວຍເຮືອນດັ່ງກ່າວ ຕົກເປັນກໍາມະສິດ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມຕາມສັນຍາກູ້ຢືມ ແລະ ສັນຍາຄໍ້າປະກັນແລ້ວ.

ບົດທີ 4

ພາກວິນິດໄສ

I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກວິນິດໄສ

1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ພາກວິນິດໄສ

ພາກວິນິດໄສ ແມ່ນພາກລົງຄໍາເຫັນ ຂອງ ສານ ຕໍ່ ແຕ່ລະປະເດັນ ທີ່ເປັນການສະເໜີ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ. ສະນັ້ນ, ການວິນິດໄສຕ້ອງກໍານົດເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ ຢ່າງລະອຽດ ແລະ ໃຫ້ເຫດຜົນ ຢ່າງຈະແຈ້ງ ໃນແຕ່ລະບັນຫາທີ່ໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມຍົກຂຶ້ນມາ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ວາງມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃສ່.⁷¹ ການວິນິດໄສຕ້ອງຍົກໃຫ້ເຫັນໄດ້ ຢ່າງລະອຽດຈະແຈ້ງ ກ່ຽວກັບ ຂໍ້ເທັດຈິງ ບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນ ຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ ແລະ ການກ່າວອ້າງ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ມີເຫດຜົນ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນ, ນີ້ກໍໝາຍຄວາມວ່າ ການວິນິດໄສ ຂອງ ສານຕ້ອງອີງໃສ່ເຫດຜົນສອງດ້ານ ຄື ເຫດຜົນດ້ານຫຼັກຖານ ແລະ ເຫດຜົນດ້ານກົດໝາຍ, ຫຼັກລຽງການວິນິດໄສແບບລວມໆ ບໍ່ໃຫ້ເຫດຜົນເປັນບ່ອນອີງໃນການວິນິດໄສ ຫຼື ວິນິດໄສຕາມອັດຕະວິໄສ ໂດຍບໍ່ອ້າງອີງເຖິງຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ.

2. ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ພາກວິນິດໄສ

ພາກວິນິດໄສມີຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍ ເພາະເປັນໝາກຫົວໃຈ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນ ແລະ ເປັນພາກທີ່ສານຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດໃນການອະທິບາຍ, ວິເຄາະ, ຊີ້ແຈງ, ໃຫ້ເຫດຜົນຕໍ່ບັນຫາຕ່າງໆທີ່ໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາ ໂດຍເລັ່ງໃສ່ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ, ເຫດການຕົວຈິງ ຂອງ ຄະດີ ແລະ ກົດໝາຍ ເປັນບ່ອນອ້າງອີງວ່າ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມມີເຫດຜົນ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນ ຍ້ອນຫຼັກຖານອັນໃດ, ອີງຕາມກົດໝາຍມາດຕາໃດ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການດໍາເນີນຄະດີ ຂອງ ສານຮອບດ້ານ, ຄົບຖ້ວນ ແລະ ພາວະວິໄສ ແລະ ກໍານົດກົດໝາຍເນື້ອໃນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາໃຫ້ຖືກປະເດັນ.

3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກວິນິດໄສ

ພາກວິນິດໄສ ມີຈຸດປະສົງ ດັ່ງນີ້:

- ເພື່ອສາມາດກໍານົດປະເດັນຂັດແຍ່ງໃຫ້ໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ;
- ເພື່ອສາມາດກໍານົດເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງ ຄະດີ ບົນພື້ນຖານຫຼັກຖານ ແລະ ກົດໝາຍ;
- ເພື່ອໃຫ້ເຫດຜົນ ແລະ ວາງມາດຕາຂອງກົດໝາຍ ຕໍ່ ການສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ;
- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ເຂົ້າໃຈເຖິງສິດ ແລະ ຜົນທະ ຂອງ ຕົນຕາມກົດໝາຍ;
- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການພິຈາລະນາຄະດີ ຂອງ ສານ ມີຄວາມແຈ້ງຂາວ, ຊັດເຈນ ຮັບປະກັນໃຫ້ການຕັດສິນມີຄວາມຖືກຕ້ອງ ແລະ ຍຸຕິທໍາ.

⁷¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 249 ວັກ 5.

II. ວິທີການຂຽນພາກວິນິດໄສລົງໃນຄໍາຕັດສິນຄະດີແບ່ງ

ວິທີການຂຽນພາກວິນິດໄສລົງໃນຄໍາຕັດສິນຄະດີແບ່ງ ມີ ຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

- ປະໂຫຍກນຳ;
- ການກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ;
- ການກຳນົດເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງ ຄະດີ;
- ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດພາງ; (ຖ້າມີ)
- ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ລັບຫຼັງ;
- ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳທຳນຽມສານທາງແພ່ງ;
- ການກຳນົດບັນດາມາດຕາກົດໝາຍ ທີ່ເປັນບ່ອນອ້າງອີງ.

1. ປະໂຫຍກນຳ

ໃນພາກວິນິດໄສ ຕ້ອງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການຂຽນປະໂຫຍກນຳດັ່ງນີ້: “ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າບັນດາເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຕ່າງໆ ທີ່ມີຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ ພ້ອມທັງຜົນການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຢ່າງລະອຽດຖີ່ຖ້ວນ ແລ້ວ”.

2. ການກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ

ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ແມ່ນປະເດັນທີ່ໄດ້ມາຈາກສາຍພົວພັນທາງດ້ານຂໍ້ເທັດຈິງ ຫຼື ບັນຫາທາງກົດໝາຍ ຂອງ ຄະດີທີ່ຄູ່ຄວາມໄດ້ຂັດແຍ່ງກັນ ຊຶ່ງຜູ້ຝັກສາດ້ອງໄດ້ກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຂອງ ຄະດີຢ່າງຊັດເຈນ ບົນພື້ນຖານ ການສັງລວມຈາກຄຳຮ້ອງຟ້ອງ, ຄຳແກ້ຟ້ອງ, ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຫຼື ຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ໂດຍວາງມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃສ່ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການພິຈາລະນາ ຂອງ ສານ.

ສຳລັບ ປະເດັນທີ່ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຂຽນປະເດັນໄວ້ ເພື່ອ ເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ສານໄດ້ວິນິດໄສ.

ຕົວຢ່າງ 1: ການກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ໃນຄະດີການທວງເອົາເງິນຄືນ ຈາກການໃຊ້ ແທນໜີ້ສິນ ຕາງລູກໜີ້ ⁷²

ເຫັນວ່າ ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຂອງ ຄະດີນີ້ ແມ່ນບັນຫາດອກເບ້ຍ ທີ່ນອນຢູ່ໃນຂອບເຂດສັນຍາຄ້າປະກັນຕາມ ມາດຕາ 558, ວັກ 1 ແລະ ວັກ 4 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ຫຼື ບໍ່, ໂຈດຈຶ່ງໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານພິຈາລະນາ.

ຕົວຢ່າງ 2: ການກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ ໃນຄະດີການທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນ ທີ່ດິນ ທີ່ອອກຊື່ຈຳເລີຍ⁷³

⁷² ຄຳຕັດສິນຕົວແບບ (2) ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງເອົາເງິນຄືນຈາກການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງລູກໜີ້)

⁷³ ຄຳຕັດສິນຕົວແບບ (1) ກໍລະນີມີບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ)

ເຫັນວ່າ ປະເດັນຂັດແຍ່ງຂອງຄະດີນີ້ ແມ່ນທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ຊຶ່ງເປັນເປົ້າໝາຍ ຂອງ ການຄ້າປະກັນ ຕາມມາດຕາ 520 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແຜ່ງ ຫຼື ເປັນເປົ້າໝາຍ ຂອງ ການຊື້ຂາຍ ຕາມມາດຕາ 406 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແຜ່ງ ຊຶ່ງໂຈດໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານພິຈາລະນາ.

ຕົວຢ່າງ 3: ການກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນຄະດີຢ່າຮ້າງ ກ່ຽວກັບ ເລື່ອງສິນສົມສ້າງ ຕາມ ການວິນິດໄສໃນກໍລະນີທີ່ມີການຮັບຮູ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ (ໂຮແມງ II ຂໍ້ 3.2)

ເຫັນວ່າ ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຂອງ ຄະດີນີ້ ແມ່ນ ທີ່ດິນ ວ່າເປັນ ຊັບເດີມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 167 ຫຼື ສິນສົມສ້າງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 168 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແຜ່ງ ຊຶ່ງໂຈດໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ ສານພິຈາລະນາ.

ຕົວຢ່າງ 4: ການກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງໃນຄະດີການແບ່ງປັນມູນມໍຣະດົກ ຕາມການວິນິດ ໄສ ຕໍ່ ການປະຕິເສດດ້ວຍເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ (ໂຮແມງ II ຂໍ້ 3.3)

ເຫັນວ່າ ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຂອງ ຄະດີນີ້ ແມ່ນ ທີ່ດິນ ທີ່ເປັນຊັບເດີມ ຂອງ ຜົວທີ່ເສຍຊີວິດນັ້ນ ເມຍທີ່ມີ ຊີວິດຢູ່ຈະສາມາດສືບທອດມູນມໍຣະດົກດັ່ງກ່າວ ຕາມປະມວນກົດໝາຍແຜ່ງ ມາດຕາ 578 ຂໍ້ 1 ໄດ້ ຫຼື ບໍ່ ຊຶ່ງ ໂຈດໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານພິຈາລະນາ.

3. ການກຳນົດເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງ ຄະດີ

ການກຳນົດເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງ ຄະດີ ຕ້ອງກຳນົດໃຫ້ເຫັນຂໍ້ເທັດຈິງແຕ່ລະປະເດັນ ວ່າ ຖືກຕ້ອງ ສອດຄ່ອງກັບການສະເໜີ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ໂດຍຍົກໃຫ້ເຫັນ ບັນຫາຕົ້ນຕໍ ຄື:

1. ການວິນິດໄສໃຫ້ຮັບຮູ້ເຫດການທີ່ມີສາຍພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດສິດ ແລະ ພັນທະ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ;
2. ສານຕ້ອງວິນິດໄສໃຫ້ເຫດຜົນວ່າ ມີຫຼັກຖານໃດແດ່ທີ່ມີເຫດຜົນ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນ ເພື່ອມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ກັບ ຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງ ຄະດີ;
3. ສານຕ້ອງວິນິດໄສໃຫ້ຮັບຮູ້ໄດ້ເຖິງມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍ.

ເນື່ອງຈາກວ່າ ຫຼັກຖານມີບົດບາດສຳຄັນໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ຂອງ ສານ ແລະ ສານຕ້ອງອີງໃສ່ຫຼັກ ຖານ ເພື່ອກຳນົດເຫດການ ຂອງ ຄະດີໃຫ້ແຈ້ງຂາວ, ການນຳໃຊ້ຫຼັກຖານ ເພື່ອພິຈາລະນາຄະດີໂດຍຜ່ານຂະບວນ ການຊຶ່ງຊາຕິລາຄາຫຼັກຖານ ຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ.

ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຫຼັກການໃນການຊຶ່ງຊາຕິລາຄາຫຼັກຖານແຕ່ລະປະເພດ ໂດຍສະເພາະ ຫຼັກ ຖານທາງດ້ານບຸກຄົນ, ທາງດ້ານເອກະສານ ແລະ ທາງດ້ານວັດຖຸ ລວມເຖິງ ການປະກອບຄວາມເປັນຈິງ ຂອງ ເຫດການ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ອົງປະກອບຫຼັກທີ່ສຳຄັນ, ອົງປະກອບທາງອ້ອມ ແລະ ອົງປະກອບເພີ່ມເຕີມ.⁷⁴ ເນື່ອງ

⁷⁴ ຄະນະຄົ້ນຄວ້າກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແຜ່ງ ໂຄງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳ (2014) ປຶ້ມຄູ່ມື ໃນການດຳເນີນຄະດີແຜ່ງຂັ້ນຕົ້ນ ແລະ ຂັ້ນຮີ້ຟັນຄະດີ ປີ 2014, ໜ້າ 128.

ຈາກຫຼັກຖານໃນແຕ່ລະປະເພດນັ້ນ ມີລັກສະນະສະເພາະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການໄຈ້ແຍກ, ຄັດຈ້ອນຫຼັກຖານ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ, ກວດກາຊັງຊາຕິລາຄາຫຼັກຖານ ເພື່ອສາມາດວາງມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍໃຫ້ ຖືກຕ້ອງ.

ການນຳໃຊ້ຫຼັກຖານ ແມ່ນຂຶ້ນຕອນສຸດທ້າຍ ຂອງ ສານ ກ່ອນການລົງຄຳຕັດສິນ ຊຶ່ງບັນດາຫຼັກຖານທີ່ ສານ ນຳໃຊ້ນັ້ນ ໄດ້ຜ່ານການຊັງຊາໂດຍສານແລ້ວ ວ່າເປັນຫຼັກຖານທີ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ບັນດາຫຼັກຖານນັ້ນກໍຈະຖືກນຳໃຊ້ໃນການພິຈາລະນາຄະດີ ແລະ ເປັນບ່ອນອີງໃນການລົງຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ, ນັ້ນກໍໝາຍຄວາມວ່າທຸກຫຼັກຖານທີ່ສານເຊື່ອວ່າ ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ສານຕ້ອງນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການພິຈາລະນາຕັດສິນ, ຫຼັກຖານຂອງ ຄູ່ຄວາມທີ່ສານເຫັນວ່າມີເຫດຜົນ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນ ກໍໃຫ້ວິນິດໄສລົງໃນຄຳຕັດສິນ.⁷⁵

3.1 ການວິນິດໄສໃນກໍລະນີທີ່ມີການຮັບຮູ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງທັງໝົດ

ໃນການດຳເນີນຄະດີ ຖ້າຄູ່ຄວາມຫາກຮັບຮູ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງທັງໝົດ ສານບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກ ຫາຫຼັກຖານມາພິສູດຂໍ້ເທັດຈິງຕື່ມອີກ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ການຮັບຮູ້ນັ້ນ ຫາກຂັດກັບຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ ຫຼື ສັງຄົມ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ⁷⁶ ສານຕ້ອງວິນິດໄສດ້ວຍການວາງມາດຕາກົດໝາຍເນື້ອໃນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນໃສ່ເຫດການຂໍ້ ເທັດຈິງຂອງຄະດີ ເພື່ອປົ່ງບອກເຖິງສິດ ແລະ ຜົນທະຂອງຄູ່ຄວາມຕາມກົດໝາຍເນື້ອໃນນັ້ນ.

ຖ້າຄູ່ຄວາມຫາກຮັບຮູ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ກໍຖືວ່າເປັນສິ່ງທີ່ສະດວກ ເພາະທັງສອງຝ່າຍແມ່ນມີ ຄວາມເຂົ້າໃຈ, ຮັບຮູ້ຕໍ່ບັນຫາ, ຂໍ້ເທັດຈິງ ແລະ ບໍ່ເປັນປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຊຶ່ງການວິນິດໄສຕໍ່ເຫດການດັ່ງກ່າວນີ້ກໍຈະ ບໍ່ຍາວ ໂດຍອີງໃສ່ການຮັບຮູ້ນັ້ນ ເຊັ່ນ ຄະດີ ກ່ຽວກັບ ສັນຍາກູ້ຢືມທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ທັງໝົດ.

ຕົວຢ່າງ 1: ຄະດີການຄ້າ ກ່ຽວກັບ ສັນຍາກູ້ຢືມ

ການວິນິດໄສ:⁷⁷

ເຫັນວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງຂອງ ໂຈດ ທີ່ທວງເອົາເງິນຄືນຕາມສັນຍາກູ້ຢືມ ມີເຫດຜົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ອີງ ຕາມຄຳແກ້ຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 15 ມິຖຸນາ 2021 ຂອງ ຈຳເລີຍ ແລະ ຄຳໃຫ້ການໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຈຳເລີຍ ຮັບ ຮູ້ວ່າ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນຈາກໂຈດ ຕາມສັນຍາກູ້ຢືມ ສະບັບເລກທີ 001, ລົງວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020 ນັ້ນແທ້ ພ້ອມທັງ ຍິນດີໃຊ້ແທນເງິນກູ້ຢືມຄືນໃຫ້ແກ່ ໂຈດ ທັງຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍຕາມການຮ້ອງຟ້ອງຂອງໂຈດ ເຫັນວ່າ ໂຈດ

⁷⁵ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 119.

⁷⁶ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 178, ວັກ 2.

⁷⁷ ເນື້ອຄະດີ ຂອງ ຄະດີການຄ້າ ກ່ຽວກັບ ສັນຍາກູ້ຢືມ:

ເຫັນຕາມ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 5 ມິຖຸນາ 2021 ທະນາຄານທຸລະກິດ ກ (ໂຈດ) ແລະ ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ຜູ້ ຕາງໜ້າໂຈດສະບັບລົງວັນທີ 1 ສິງຫາ 2021 ໄດ້ກ່າວວ່າ ໃນວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020 ຂ (ຈຳເລີຍ) ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນທະນາຄານຕາມສັນຍາກູ້ ຢືມສະບັບເລກທີ 001, ລົງວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020 ໂດຍເງິນກູ້ຢືມຕົ້ນທຶນ ຈຳນວນ 2.000.000.000 (ສອງຕື້) ກີບ, ດອກເບ້ຍ 13% ຕໍ່ປີ, ໄລຍະເວລາການກູ້ຢືມແມ່ນ 12 ເດືອນ, ມີຫຼັກຊັບຄຳປະກັນຄືດິນ 2 ຕອນທີ່ອອກຊື່ ຂ, ຜ່ານມາ ຈຳເລີຍ ໄດ້ຊຳລະແຕ່ດອກ ເບ້ຍໃຫ້ໂຈດຮອດວັນທີ 1 ມັງກອນ 2021, ສ່ວນຕົ້ນທຶນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຊຳລະ, ດັ່ງນັ້ນທາງທະນາຄານ ຈຶ່ງໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງ ຈຳເລີຍ ໃຫ້ຊຳລະ ຕົ້ນທຶນທີ່ຍັງຄ້າງ ແລະ ດອກເບ້ຍປົກກະຕິ ພ້ອມດ້ວຍຄ່າປັບໃໝຕາມສັນຍາໃນອັດຕາ 5% ຕໍ່ປີ.

ເຫັນຕາມ ຄຳແກ້ຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 15 ມິຖຸນາ 2021 ຂອງ ຂ (ຈຳເລີຍ) ແມ່ນຮັບຮູ້ຕາມການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ວ່າ ຈຳ ເລີຍຍັງຄ້າງຊຳລະຕົ້ນທຶນໃຫ້ແກ່ ໂຈດ ຕາມສັນຍາ ແທ້. ດັ່ງນັ້ນ ຈຳເລີຍເຫັນດີໃຊ້ແທນທັງຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ, ແຕ່ຢາກຂໍເວລາໃນ ການຊຳລະໜີ້ສິນ ເພາະທຸລະກິດ ຂອງ ຈຳເລີຍມີບັນຫາຈຶ່ງໝູນເງິນບໍ່ທັນ.

ແລະ ຈຳເລີຍ ມີຂໍ້ຜູກພັນຮ່ວມກັນຕາມ ມາດຕາ 430 ວັກ 1 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດວ່າ: “ສັນຍາກູ້ຢືມ ແມ່ນການຕົກລົງ ຂອງ ຄູ່ສັນຍາ ຊຶ່ງຜູ້ໃຫ້ຢືມ ໄດ້ເອົາເງິນ ຫຼື ຊັບສິ່ງຂອງ ຂອງ ຕົນ ໃຫ້ເປັນກຳມະສິດ ແກ່ຜູ້ກູ້ຢືມ ແລະ ຜູ້ກູ້ຢືມຕ້ອງສົ່ງຈຳນວນເງິນ ຫຼື ຊັບສິ່ງຂອງປະເພດທີ່ກູ້ຢືມນັ້ນ ຕາມຈຳນວນເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ຄຸນນະພາບດຽວກັນຄືນ ແກ່ຜູ້ໃຫ້ຢືມ ຕາມເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນສັນຍາ”. ສະນັ້ນ, ອີງຕາມມາດຕາ 178 ວັກທີ 2 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ໄດ້ກຳນົດວ່າ “ບັນຫາທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫາຫຼັກຖານ ...” ຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ຈຳເລີຍໃຊ້ແທນຕົ້ນທຶນຈຳນວນ..... ກີບ ແລະ ດອກເບ້ຍຈຳນວນກີບ ຊຶ່ງເປັນການຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງຕາມກົດໝາຍ.

3.2 ການວິນິດໄສໃນກໍລະນີທີ່ມີການຮັບຮູ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ບາງສ່ວນ

ການຮັບຮູ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງບາງສ່ວນ ນັ້ນ ໝາຍຄວາມວ່າ ມີສ່ວນໜຶ່ງທີ່ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ເອກະພາບກັນ ແລະ ຍັງມີອີກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ບໍ່ເປັນເອກະພາບກັນ. ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ມີການປະຕິເສດບໍ່ຮັບຮູ້ ຕໍ່ ການຮ້ອງຟ້ອງເປັນສ່ວນຫຼາຍ ສະນັ້ນ ການວິນິດໄສໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ໃນກໍລະນີ ມີການຮັບຮູ້ຄຳຮ້ອງຟ້ອງສ່ວນໜຶ່ງນັ້ນ ໃນສ່ວນນີ້ ໃຫ້ວິນິດໄສ ອີງຕາມ ວິທີການທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 3.1 ຂອງ ບົດນີ້;
2. ໃນກໍລະນີ ຈຳເລີຍປະຕິເສດສ່ວນໃດໜຶ່ງ ການວິນິດໄສໃນສ່ວນນີ້ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມວິທີການທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນຂໍ້ 3.3 ຂອງ ບົດນີ້.

ຕົວຢ່າງ: ຄະດີຢ່າຮ້າງ ກ່ຽວກັບ ສິນສົມສ້າງ

ການວິນິດໄສ:⁷⁸

⁷⁸ ເນື້ອຄະດີ ຂອງ ຄະດີຢ່າຮ້າງ ທີ່ຂັດແຍ່ງເລື່ອງສິນສົມສ້າງ:

ເຫັນຕາມ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງສະບັບ ລົງວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ສະບັບລົງວັນທີ 1 ກໍລະກົດ 2021 ຂອງ ກ (ໂຈດ) ອ້າງວ່າ ໂຈດ ໄດ້ແຕ່ງດອງ ກັບ ຂ (ຈຳເລີຍ) ໃນວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020 ໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ຜ່ານການໃຊ້ຊີວິດຮ່ວມກັນ ມີລູກຮ່ວມກັນ 01 ຄົນ ຊື່ ຄ ອາຍຸ 2 ເດືອນ, ມີສິນສົມສ້າງຮ່ວມກັນ ຄື ທີ່ດິນ 1 ຕອນ ເນື້ອທີ່ 800 ຕາແມັດ, ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ສີຫອມ, ເມືອງ ຈັນທະບູລີ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ລົດເກັງ ຍີ່ຫໍ້ ໂຮລສະຣອຍ 1 ຄັນ ໝາຍເລກທະບຽນ ອອ xxxx, ລົດກະບະຍີ່ຫໍ້ ຟອດແຮັບເຕີ້ 1 ຄັນ ໝາຍເລກທະບຽນ ຂຂ xxxx, ທີ່ດິນພ້ອມເຮືອນຫ້ອງແຖວ 5 ຫ້ອງ 3 ຊັ້ນ ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ດົງປາລານ, ເມືອງ ສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ທີ່ດິນພ້ອມເຮືອນ ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ທາດຫຼວງ, ເມືອງ ໄຊເສດຖາ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ໜີ້ຕ້ອງຮັບ, ໜີ້ຕ້ອງສົ່ງບໍ່ມີ, ຊັບເດີມບໍ່ມີ. ຕົກມາຮອດຕົ້ນປີ 2021 ເກີດມີຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ມີການຜິດຖຽງກັນຕະຫຼອດ, ຜ່ານມາພໍ່ແມ່ ພ້ອມດ້ວຍຜົ້ນອຸ່ງທັງສອງຝ່າຍ ແມ່ນໂອ້ລົມໄກ່ເກ່ຍຫຼາຍຄັ້ງ ແຕ່ບໍ່ສາມາດທີ່ຈະຢູ່ຮ່ວມກັນໄດ້, ຕົກມາຮອດວັນທີ 1 ກຸມພາ 2021 ກໍໄດ້ໄປໄກ່ເກ່ຍ ທີ່ຫ້ອງການບ້ານ ບ້ານທາດຫຼວງແຕ່ບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ໂຈດ ຈຶ່ງໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງມາຍັງສານ ເພື່ອຂໍຢ່າງຮ້າງຈາກສາຍຜົວ-ເມຍ ແລະ ຂໍແບ່ງບັນສິນສົມສ້າງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ .

ເຫັນຕາມ ແກ້ຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 15 ມິຖຸນາ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ສະບັບລົງວັນທີ 1 ກໍລະກົດ 2021 ຂອງ ຂ (ຈຳເລີຍ) ອ້າງວ່າ ຈຳເລີຍ ໄດ້ແຕ່ງງານ ກັບ ກ (ໂຈດ) ໃນວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2020 ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ຜ່ານການໃຊ້ຊີວິດຮ່ວມກັນ ມີລູກຮ່ວມກັນ 01 ຄົນ ຊື່ ຄ ອາຍຸ 2 ເດືອນ, ມີສິນສົມສ້າງຮ່ວມກັນ ຄື ລົດເກັງ ຍີ່ຫໍ້ ໂຮລສະຣອຍ 1 ຄັນ ໝາຍເລກທະບຽນ ອອ xxxx, ລົດກະບະ ຍີ່ຫໍ້ ຟອດແຮັບເຕີ້ 1 ຄັນ ໝາຍເລກທະບຽນ ຂຂ xxxx, ທີ່ດິນພ້ອມເຮືອນຫ້ອງແຖວ 5 ຫ້ອງ 3 ຊັ້ນ ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ດົງປາລານ, ເມືອງ ສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ທີ່ດິນພ້ອມເຮືອນ ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ທາດຫຼວງ, ເມືອງ ໄຊເສດຖາ,

ເຫັນວ່າ ທ້າວ ກ (ໂຈດ) ຮ້ອງຟ້ອງ ຂໍຢ່າຮ້າງກັບ ນາງ ຂ (ຈຳເລີຍ) ໂດຍໃຫ້ເຫດຜົນວ່າ ເມຍ ໃຊ້ຄວາມ ຮຸນແຮງ ແລະ ປ້ອຍດ້ວຍຄວາມຫຍາບຊ້າ ຕໍ່ ໂຈດ ແລະ ພໍ່ແມ່ ຂອງ ໂຈດ ຊຶ່ງ ຈຳເລີຍ ກໍຮັບຮູ້ຕາມທີ່ໂຈດຮ້ອງ ຟ້ອງມານັ້ນ ແລະ ຍິນດີຢ່າຮ້າງ ກັບໂຈດ ຕາມຄໍາແກ້ຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 15 ມິຖຸນາ 2021 ແລະ ຄໍາໃຫ້ການໃນ ທີ່ປະຊຸມສານ ຂອງ ຈຳເລີຍ ສະນັ້ນ ສານຈຶ່ງຖືວ່າ ເປັນຄວາມສະໝັກໃຈຢ່າຮ້າງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຈຶ່ງເຫັນ ຄວນໃຫ້ ຈຳເລີຍຂາດຈາກສາຍຜົວເມຍກັນ.

ເຫັນວ່າ ກ່ຽວກັບ ລົດເກັງ ຍີ່ຫໍ້ ໂຣລສະຣອຍ ໝາຍເລກທະບຽນ ອອ xxxx, ລົດກະບະ ຍີ່ຫໍ້ ຟອດແຮັບເຕີ້ ໝາຍເລກທະບຽນ ຂຂ xxxx, ທີ່ດິນພ້ອມເຮືອນຫ້ອງແຖວ 5 ຫ້ອງ 3 ຊັ້ນ ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ດົງປ່າລານ ເມືອງ ສີສັດຕະ ນາກ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ທີ່ດິນພ້ອມເຮືອນຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ທາດຫຼວງ, ເມືອງໄຊເສດຖາ ສານເຫັນວ່າ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ມີຄວາມເອກະພາບກັນ ວ່າ ເປັນສິນສົມສ້າງ ຕາມການຮັບຮູ້ໃນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 1 ມິຖຸນາ 2021 ແລະ ຄໍາແກ້ຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 15 ມິຖຸນາ 2021 ຈຶ່ງຖືວ່າ ເປັນສິນສົມສ້າງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 181 ຂໍ້ 2 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ທີ່ກຳນົດວ່າ: “ສິນສົມສ້າງຄູ່ຜົວ ເມຍໃຫ້ແບ່ງກັນຄົນລະເຄິ່ງ”. ສະນັ້ນ, ສານຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ແບ່ງປັນສິນສົມສ້າງດັ່ງກ່າວຄົນລະເຄິ່ງ.

ເຫັນວ່າ ທີ່ດິນ 1 ຕອນ ເນື້ອທີ່ 800 ຕາແມັດ ຕັ້ງຢູ່ ບ້ານ ສີຫອມ ເມືອງ ຈັນທະບູລີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ທີ່ ຈຳເລີຍ ອ້າງວ່າ ເປັນຊັບເດີມ ຂອງ ຈຳເລີຍ ແຕ່ໂຈດ ອ້າງວ່າ ເປັນສິນສົມສ້າງນັ້ນ ເມື່ອສານໄດ້ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຝຶຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ອີງຕາມໃບມອບສິດກຳມະສິດ ສະບັບລົງວັນທີ 1 ກັນຍາ 2020 ອອກຊື່ ຈຳເລີຍ, ອີງຕາມບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ສະບັບລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2021 ໂຈດ ແມ່ນໄດ້ ໃຫ້ການຮັບຮູ້ວ່າທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ຊື້ຝາຍຫຼັງການແຕ່ງດອງ ແຕ່ພໍ່ແມ່ ຂອງ ຈຳເລີຍ ເປັນຜູ້ຊື້ໃຫ້ຈຳເລີຍ ສະເພາະ. ນີ້ກໍສະແດງວ່າ ດິນຕອນດັ່ງກ່າວ ເປັນຊັບເດີມ ຂອງ ຈຳເລີຍ ຕາມປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ມາດຕາ 167 ວັກ 1 ທີ່ໄດ້ກຳນົດວ່າ: “ຊັບເດີມ ແມ່ນ ຊັບສົມບັດທີ່ຜົວ ຫຼື ເມຍ ໄດ້ມາກ່ອນການແຕ່ງດອງ ຫຼື ແມ່ນຊັບສົມບັດ ທີ່ໄດ້ມາຈາກການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ ຫຼື ຈາກການມອບ ຫຼື ການຍົກຊັບໃຫ້ຜົວ ຫຼື ເມຍສະເພາະ ພາຍຫຼັງການ ແຕ່ງດອງທີ່ຍັງຄົງຢູ່ ຫຼື ປ່ຽນສະພາບໄປເປັນຊັບສິ່ງຂອງໃໝ່ ແລ້ວ”. ອີງຕາມ ມາດຕາ 181 ຂໍ້ 1 ຂອງ ປະມວນ ກົດໝາຍແພ່ງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດວ່າ: “1) ຊັບເດີມ ຂອງ ຝ່າຍໃດ ກໍໃຫ້ເປັນກຳມະສິດ ຂອງ ຝ່າຍນັ້ນ”. ສະນັ້ນ, ສານ ຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ ຈຳເລີຍ ມີກຳມະສິດໃນທີ່ດິນ 1 ຕອນ ເນື້ອທີ່ 800 ຕາແມັດ ຕັ້ງຢູ່ ບ້ານ ສີຫອມ, ເມືອງ ຈັນທະ ບູລີ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

3.3 ການວິນິດໄສໃນກໍລະນີທີ່ມີການບໍ່ຮັບຮູ້ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ

ການບໍ່ຮັບຮູ້ ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງທັງໝົດ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ແມ່ນການປະຕິ ເສດຕໍ່ການກ່າວອ້າງ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີຕ່າງໆທັງໝົດ ຂອງ ຝ່າຍກົງກັນຂ້າມ. ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງແລ້ວ ການບໍ່ຮັບ ຮູ້ ຫຼື ການປະຕິເສດ ຕໍ່ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການຟ້ອງແຍ່ງ ສາມາດປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານຂໍ້ເທັດ ຈິງ ຫຼື ປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຊຶ່ງວິທີຂຽນວິນິດໄສກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ມີຄື:

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ໜີ້ຕ້ອງຮັບ, ໜີ້ຕ້ອງສົ່ງບໍ່ມີ, ມີຊັບເດີມ ທີ່ດິນ 1 ຕອນ ເນື້ອທີ່ 800 ຕາແມັດ, ຕັ້ງຢູ່ ບ້ານ ສີຫອມ, ເມືອງ ຈັນທະ ບູລີ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຕໍ່ກັບການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ເພື່ອຂໍຢ່າຮ້າງຈາກສາຍຜົວ-ເມຍ ຈຳເລີຍ ແມ່ນເຫັນດີຢ່າຮ້າງ, ສ່ວນສິນສົມ ສ້າງ ແລະ ຊັບເດີມ ແມ່ນໃຫ້ສານຝຶຈາລະນາ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

- ການວິນິດໄສ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານຂໍ້ເທັດຈິງ

ການວິນິດໄສ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານຂໍ້ເທັດຈິງນີ້ ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງໄດ້ກຳນົດຂໍ້ເທັດຈິງ ຈາກຂໍ້ກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຄະດີ ຊຶ່ງໂຈດ ຫຼື ຈຳເລີຍໄດ້ປະກອບມາ ຫຼື ໄດ້ຈາກການເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຂອງສານ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນແຈ້ງເຖິງຂໍ້ເທັດຈິງຂອງຄະດີ.

ຕົວຢ່າງ: ຄະດີ ກ່ຽວກັບ ການທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ⁷⁹

ເຫັນວ່າ ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນອອກຊື່ຈຳເລີຍ ເປັນການຮ້ອງຟ້ອງທີ່ ມີເຫດຜົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍໄດ້ເຮັດສັນຍາຊື້-ຂາຍ ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນມອບກຳມະສິດ ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ລະຫວ່າງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍແທ້ ຕາມສັນຍາຊື້-ຂາຍ ສະບັບລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນມອບກຳມະສິດ ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ສະບັບເລກທີ 198, ລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020, ໂດຍ ຈຳເລີຍໄດ້ຈ່າຍເງິນໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມເປັນ ສາມງວດ, ງວດທີໜຶ່ງຈ່າຍໃນວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ຈຳນວນ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ, ງວດທີສອງ ຈ່າຍໃນວັນທີ 28 ມິຖຸນາ 2020 ຈຳນວນ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ງວດທີ 3 ຈ່າຍໃນວັນທີ 28 ກໍລະກົດ 2020 ຈຳນວນ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ລວມທັງໝົດຈຳນວນ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແລ້ວຈຳເລີຍຈຶ່ງໄດ້ໂອນໃບຕາດິນໄປເປັນຊື່ ຂອງ ຈຳເລີຍ ຕາມໃບຕາດິນເລກທີ 1003, ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020. ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ໄດ້ເປັນເອກະພາບກັນແລ້ວ ຈຶ່ງເຫັນວ່າ ສານບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫຼັກຖານມາພິສູດ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 178 ວັກ 2 ທີ່ກຳນົດວ່າ: “ບັນຫາທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫຼັກຖານ ຖ້າຫາກການຮັບຮູ້ນັ້ນບໍ່ຂັດກັບຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ລັດ ຫຼື ສັງຄົມ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ”.

ເຫັນວ່າ ອີງຕາມບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ, ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ຈນາຍບ້ານ ດອນນິກຊຸມ ສະບັບລົງວັນທີ 17 ພະຈິກ 2020 ຍັງຢືນໄດ້ວ່າ ບຸກຄົນທີສາມມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ເງິນປະມານ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ເພື່ອຂະຫຍາຍຮ້ານຄ້າຂາຍສິ່ງຈິ່ງໄດ້ຊອກຫາກູ້ຢືມເງິນມາຂະຫຍາຍຮ້ານ, ແຕ່ຍ້ອນບຸກຄົນທີສາມ ບໍ່ມີຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນຈຶ່ງຂໍໃຫ້ໂຈດນຳເອົາເຮືອນ ແລະ ທີ່ດິນ ຂອງ ໂຈດມາເປັນຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນການກູ້ຢືມ ລະຫວ່າງ ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຈຳເລີຍ. ເຫັນວ່າ ເຮືອນ ແລະ ດິນທີ່ອອກຊື່ໂຈດຕາມໃບຕາດິນ ເລກທີ 1003 ສະບັບລົງວັນທີ 16 ມິຖຸນາ 2009 ທີ່ເປັນຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນນັ້ນ ແມ່ນຢູ່ເຂດທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ ມີມູນຄ່າຫຼາຍກວ່າ 70.000 (ເຈັດໝື່ນ) ໂດລາສະຫະລັດ. ນອກຈາກນີ້ ມູນຄ່າຂອງ ທີ່ດິນຕອນນີ້ ຈຳເລີຍອ້າງວ່າ ໄດ້ຊື້ພຽງແຕ່ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ຖ້າສືບທວນຕາມໃບປະເມີນລາຄາ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ສະບັບລົງວັນທີ 11 ພະຈິກ 2020 ເຫັນວ່າ ເປັນມູນຄ່າທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ນັບແຕ່ເຮັດສັນຍາເປັນຕົ້ນມາ ໂຈດກໍຍັງສືບຕໍ່ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ. ອີກປະການໜຶ່ງ ເຫັນຕາມ ຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ສ ຜູ້ເປັນເມຍ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຈາກປຶ້ມບັນຊີ ຂອງ ບຸກຄົນ

⁷⁹ ຄຳຕັດສິນຕົວແບບ (1) ກໍລະນີມີບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ)

ທິສາມ ກໍ່ໄດ້ຢັ້ງຢືນວ່າ ຈາກເດືອນພຶດສະພາເຖິງ ເດືອນກໍລະກົດ 2020 ໃນແຕ່ລະທ້າຍເດືອນ ໄດ້ມີການຈ່າຍ ດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຈຳເລີຍ ເດືອນລະ 660 (ຫົກຮ້ອຍຫົກສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ ລວມເປັນຈຳນວນ 1.980 (ໜຶ່ງ ພັນເກົ້າຮ້ອຍແປດສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ ຕາມໃບມອບເງິນເລກທີ1486893B , ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020, ເລກທີ 1486894B , ລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2020 ແລະ ເລກທີ 1486895B , ລົງວັນທີ 30 ກໍລະກົດ 2020 ຊຶ່ງຈຳນວນເງິນ 1.980 (ໜຶ່ງພັນເກົ້າຮ້ອຍແປດສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ ແມ່ນພໍດີ ເທົ່າກັບ 2% ຂອງ ຈຳນວນຕົ້ນ ທຶນທີ່ກູ້ຢືມທັງໝົດ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ບຸກຄົນທິສາມກໍ່ໄດ້ຈ່າຍຕົ້ນທຶນຄືນທັງ ໝົດ ຈຳນວນ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ໃຫ້ ຈຳເລີຍແລ້ວຕາມໃບມອບເງິນເລກທີ 1486896B ລົງວັນທີ 28 ສິງຫາ 2020 ຂອງ ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວມະຫາຊືນ ຊຶ່ງຈຳນວນເງິນ ທີ່ຈຳເລີຍໄດ້ຮັບຈາກບຸກຄົນທິສາມທັງໝົດລວມທັງຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ ແມ່ນ 34.980 (ສາມໝື່ນສີ່ພັນເກົ້າ ຮ້ອຍແປດສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ. ສະນັ້ນ, ເມື່ອສານພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ສັນຍາສະບັບລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ລະຫວ່າງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍນັ້ນ ບໍ່ແມ່ນສັນຍາຊື້ຂາຍ ແຕ່ເປັນການຕົກລົງກັນໂດຍເອົາທີ່ດິນ ຂອງ ໂຈດ ໄປຄ້ຳປະກັນ ໃຫ້ແກ່ການກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ບຸກຄົນທິສາມ ແລະ ຈຳເລີຍ ຕາມມາດຕາ 520 ວັກ 1 ແລະ ວັກ 3 “ການຄ້ຳປະກັນຕາມສັນຍາ ແມ່ນ ການຕົກລົງຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ການປະຕິບັດພັນທະລະຫວ່າງ ເຈົ້າ ໜີ້ ກັບ ລູກໜີ້ ຫຼື ການຕົກລົງການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ການປະຕິບັດພັນທະແທນລູກໜີ້ ໂດຍບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນ ໃດໜຶ່ງ. ການຄ້ຳປະກັນຕາມສັນຍາດ້ວຍຊັບ ແມ່ນ ການຕົກລົງ ລະຫວ່າງ ເຈົ້າໜີ້ ກັບ ລູກໜີ້ ຫຼື ບຸກຄົນທິສາມ ຕາມຮູບການຈຳນຳ ຫຼື ຈຳນອງ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍສະບັບນີ້” ແລະ ມາດຕາ 548 “ການຈຳນອງ ດ້ວຍອະສັງຫາລິມະຊັບ ແມ່ນການຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ການປະຕິບັດພັນທະອື່ນ ແກ່ເຈົ້າໜີ້ດ້ວຍການ ຈົດທະບຽນອະສັງຫາລິມະຊັບທີ່ນຳໄປຈຳນອງ ໂດຍບໍ່ໄດ້ມອບອະສັງຫາລິມະຊັບດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຢູ່ໃນການຄອບຄອງ ຂອງ ຜູ້ຮັບຈຳນອງ”.

ເຫັນວ່າ ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ເອົາໄປເປັນຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນເງິນກູ້ ບໍ່ແມ່ນເປັນການຊື້-ຂາຍ ຍ້ອນວ່າ ເງິນຈຳນວນ 33.000 ໂດລາສະຫະລັດ ທີ່ຈຳເລີຍໄດ້ຈ່າຍໃຫ້ບຸກຄົນທິສາມ ຕາມສັນຍາຊື້ຂາຍ ສະບັບລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ຈຳເລີຍກໍ່ໄດ້ຮັບຄືນ ລວມທັງດອກເບ້ຍ ດັ່ງວິນິດໄສຂ້າງເທິງນັ້ນ ພ້ອມນັ້ນ ຈຳເລີຍ ກໍ່ບໍ່ໄດ້ ປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃດ ເພື່ອອ້າງອີງວ່າ ເງິນທີ່ຈຳເລີຍໄດ້ຮັບໄປນັ້ນ ແມ່ນເງິນກ່ຽວກັບບັນຫາໃດ ສານຈຶ່ງຖືວ່າ ເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເງິນທີ່ບຸກຄົນທິສາມໄດ້ກູ້ຢືມຈາກຈຳເລີຍ ພ້ອມກັນນັ້ນ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 1.980 ໂດ ລາສະຫະລັດ ເມື່ອຄິດໄລ່ແຕ່ມື້ກູ້ຢືມຮອດມື້ໃຊ້ແທນເປັນເວລາສາມເດືອນ ດ້ວຍອັດຕາດອກເບ້ຍ 2% ກໍ່ເຫັນວ່າ ເປັນດອກເບ້ຍກົງກັບເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ. ອີກປະການໜຶ່ງ, ພາຍຫຼັງເຮັດສັນຍາຊື້ຂາຍ ໂຈດ ຍັງສືບຕໍ່ຄຸ້ມຄອງນຳ ໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນດັ່ງກ່າວ ຈົນຮອດປັດຈຸບັນ ໂດຍທີ່ຈຳເລີຍບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ຄ່າຕອບແທນແຕ່ ຢ່າງໃດ. ການທີ່ຈຳເລີຍໄປໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເປັນຊື່ ຂອງ ຈຳເລີຍນັ້ນ ເຫັນວ່າ ເປັນການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ສານຈຶ່ງເຫັນສົມຄວນລົບລ້າງໃບຕາດິນເລກທີ 1003 ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020 ອອກຊື່ຈຳເລີຍນັ້ນຖິ້ມ ແລະ ໃຫ້ຈຳເລີຍຮັບຜິດຊອບໃນການຈົດທະບຽນທີ່ດິນຄືນໃໝ່ ໃຫ້ເປັນຊື່ໂຈດ ພ້ອມທັງຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ.

ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍໄດ້ອ້າງວ່າ ເງິນທີ່ບຸກຄົນທິສາມໄດ້ມອບໃຫ້ ຕາມໃບມອບເງິນເລກທີ 1486896B, ລົງ ວັນທີ 28 ສິງຫາ 2020 ຂອງ ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວມະຫາຊືນ ທີ່ບຸກຄົນທິສາມເອົາໃຫ້ຈຳເລີຍນັ້ນ

ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຈດ ເມື່ອພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍບໍ່ໄດ້ມີຫຼັກຖານອັນໃດມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ການກ່າວອ້າງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ສານຈຶ່ງບໍ່ສາມາດພິຈາລະນາຕາມຄຳສະເໜີ ຂອງ ຈຳເລີຍໄດ້. ເຫັນວ່າ ການທີ່ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງທວງໃຫ້ລົບ ລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນທີ່ອອກຊື່ຈຳເລີຍ ເປັນຄຳຮ້ອງຟ້ອງທີ່ ມີເຫດຜົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ອີງຕາມສັນຍາສະບັບລົງ ວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນມອບກຳມະສິດສະບັບເລກທີ 198, ລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ໄດ້ເຮັດຂຶ້ນ ລະຫວ່າງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ, ຈຳເລີຍໄດ້ຈ່າຍເງິນໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມເປັນ ສາມງວດ, ງວດທີໜຶ່ງຈ່າຍ ໃນວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ຈຳນວນ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ, ງວດທີສອງ ຈ່າຍໃນວັນ ທີ 28 ມິຖຸນາ 2020 ຈຳນວນ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ງວດທີ 3 ຈ່າຍໃນວັນທີ 28 ກໍລະກົດ 2020 ຈຳນວນ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ລວມທັງໝົດເປັນຈຳນວນ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແລ້ວຈຳເລີຍຈຶ່ງໄດ້ໂອນໃບຕາດິນໄປເປັນຊື່ ຂອງ ຈຳເລີຍ ຕາມໃບຕາດິນ ເລກທີ 1003, ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020 ຈຶ່ງເຫັນວ່າຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແຝງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 178 ວັກ 2 ທີ່ກຳນົດວ່າ: “ບັນຫາທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫາຫຼັກຖານ ຖ້າຫາກການຮັບຮູ້ນັ້ນບໍ່ຂັດກັບຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ລັດ ຫຼື ສັງຄົມ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ”. ພ້ອມກັນນີ້, ອີງຕາມບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ, ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ຈ ນາຍບ້ານ ດອນນິກຊຸ້ມ ຍັງຢືນໄດ້ວ່າ ບຸກຄົນທີສາມມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ເງິນ ປະມານ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ເພື່ອຂະຫຍາຍຮ້ານຄ້າຂາຍສິ່ງຈຶ່ງໄດ້ຊອກຫາກູ້ຢືມເງິນມາ ຂະຫຍາຍຮ້ານ, ແຕ່ຍ້ອນບຸກຄົນທີສາມ ບໍ່ມີຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນຈຶ່ງຂໍໃຫ້ໂຈດນຳເອົາເຮືອນ ແລະ ທີ່ດິນ ຂອງ ໂຈດມາ ເປັນຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນການກູ້ຢືມ ລະຫວ່າງ ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຈຳເລີຍ. ເຫັນວ່າເຮືອນ ແລະ ດິນທີ່ອອກຊື່ໂຈດ ຕາມໃບຕາດິນ ເລກທີ 1003 ສະບັບລົງວັນທີ 16 ມິຖຸນາ 2009 ທີ່ເປັນຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນນັ້ນ ແມ່ນຢູ່ເຂດທີ່ມີ ການພັດທະນາແລ້ວ ມີມູນຄ່າຫຼາຍກວ່າ 70.000 (ເຈັດໝື່ນ) ໂດລາສະຫະລັດ ນອກຈາກນີ້ ມູນຄ່າ ຂອງ ທີ່ດິນ ຕອນນີ້ ຈຳເລີຍອ້າງວ່າໄດ້ຊື້ພຽງແຕ່ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມຜັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ຖ້າສືບທຽບຕາມໃບປະເມີນ ລາຄາຂອງຄະນະກຳມະການ ສະບັບລົງວັນທີ 11 ພະຈິກ 2020 ເຫັນວ່າ ເປັນມູນຄ່າທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວຕ່ຳກວ່າ ຕົວຈິງ ພ້ອມກັນນັ້ນ ນັບແຕ່ເຮັດສັນຍາເປັນຕົ້ນມາ ໂຈດກໍຍັງສືບຕໍ່ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວຈົນເຖິງ ປັດຈຸບັນ. ຈາກເຫດຜົນທີ່ວິນິດໄສມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ເມື່ອສານໄດ້ພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ສັນຍາສະບັບລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ບໍ່ແມ່ນສັນຍາຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ໂຈດກັບຈຳເລີຍ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ຈຳເລີຍໄດ້ຈ່າຍເງິນໃຫ້ ບຸກຄົນທີສາມ, ບຸກຄົນທີສາມ ໄດ້ຈ່າຍດອກເບ້ຍໃຫ້ຈຳເລີຍ. ອີກປະການໜຶ່ງ ເຫັນຕາມຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ພະຍານ ສ ຜູ້ເປັນເມຍ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຈາກປຶ້ມບັນຊີ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ ກໍໄດ້ຢັ້ງຢືນ ວ່າ ຈາກເດືອນພຶດສະພາ ເຖິງ ເດືອນກໍລະກົດ 2020 ໃນແຕ່ລະທ້າຍເດືອນ ໄດ້ມີການຈ່າຍດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຈຳເລີຍ ເດືອນລະ 660 (ຫົກ ຮ້ອຍຫົກສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ ລວມເປັນຈຳນວນ 1.980 (ໜຶ່ງຜັນເກົ້າຮ້ອຍແປດສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ ຕາມໃບ ມອບເງິນເລກທີ 1486893B, ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020, ເລກທີ 1486894B, ລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2020 ແລະ ເລກທີ 1486895B, ລົງວັນທີ 30 ກໍລະກົດ 2020 ຊຶ່ງຈຳນວນເງິນ 1.980 (ໜຶ່ງຜັນເກົ້າຮ້ອຍ ແປດສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ ແມ່ນພໍດີ ເທົ່າກັບ 2% ຂອງ ຈຳນວນຕົ້ນທຶນທີ່ກູ້ຢືມທັງໝົດ 33.000 (ສາມໝື່ນ

ສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ສາມກໍໄດ້ຈ່າຍຕົ້ນທຶນຄົນທັງໝົດ ຈຳນວນ 33.000 (ສາມຫຼ້ອນສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ໃຫ້ ຈຳເລີຍແລ້ວຕາມໃບມອບເງິນເລກທີ 1486896B, ລົງວັນທີລົງວັນທີ 28 ສິງຫາ 2020 ຂອງ ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວມະຫາຊຸນ. ສະນັ້ນ, ເມື່ອສານພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ສັນຍາສະບັບລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ລະຫວ່າງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍນັ້ນ ບໍ່ແມ່ນສັນຍາຊື້ຂາຍ ແຕ່ເປັນການຕົກລົງກັນໂດຍເອົາທີ່ດິນ ຂອງ ໂຈດໄປຄ້ຳປະກັນ ໃຫ້ແກ່ການກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ບຸກຄົນທີ່ສາມ ແລະ ຈຳເລີຍ ຕາມມາດຕາ 520 ວັກ 1 ແລະ ວັກ 3 “ການຄ້ຳປະກັນຕາມສັນຍາ ແມ່ນ ການຕົກລົງຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ການປະຕິບັດພັນທະລະຫວ່າງ ເຈົ້າໜີ້ກັບລູກໜີ້ ຫຼື ການຕົກລົງການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ການປະຕິບັດພັນທະ ແທນລູກໜີ້ ໂດຍບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ. ການຄ້ຳປະກັນຕາມສັນຍາດ້ວຍຊັບ ແມ່ນ ການຕົກລົງລະຫວ່າງເຈົ້າໜີ້ກັບລູກໜີ້ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມ ຕາມຮູບການຈຳນຳ ຫຼື ຈຳນອງ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ປະມວນກົດໝາຍສະບັບນີ້” ແລະ ມາດຕາ 548 “ການຈຳນອງດ້ວຍອະສັງຫາລິມະຊັບ ແມ່ນການຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ການປະຕິບັດພັນທະອື່ນ ແກ່ເຈົ້າໜີ້ດ້ວຍການຈົດທະບຽນອະສັງຫາລິມະຊັບທີ່ນຳໄປຈຳນອງ ໂດຍບໍ່ໄດ້ມອບອະສັງຫາລິມະຊັບດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຢູ່ໃນການຄອບຄອງ ຂອງ ຜູ້ຮັບຈຳນອງ”.

ເຫັນວ່າ ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ເອົາໄປເປັນຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນເງິນກູ້ ບໍ່ແມ່ນເປັນການຊື້-ຂາຍ ການທີ່ ຈຳເລີຍໄປໂອນເປັນຊື່ ຂອງ ຈຳເລີຍນັ້ນ ເຫັນວ່າ ເປັນການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ສານຈຶ່ງເຫັນສົມຄວນລົບລ້າງໃບຕາດິນເລກທີ1003 ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020 ອອກຊື່ຈຳເລີຍນັ້ນຖິ້ມ ແລະ ໃຫ້ຈຳເລີຍຮັບຜິດຊອບໃນການຈົດທະບຽນທີ່ດິນຄືນໃໝ່ ໃຫ້ເປັນຊື່ໂຈດ ພ້ອມທັງຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ.

ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍໄດ້ອ້າງວ່າ ເງິນທີ່ບຸກຄົນທີ່ສາມໄດ້ມອບໃຫ້ ຕາມໃບມອບເງິນເລກທີ 1486896B, ລົງວັນທີ 28 ສິງຫາ 2020 ຂອງ ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວມະຫາຊຸນ ທີ່ບຸກຄົນທີ່ສາມເອົາໃຫ້ຈຳເລີຍນັ້ນ ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຈດ ເມື່ອພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍບໍ່ໄດ້ມີຫຼັກຖານອັນໃດມາຢັ້ງຢືນຕໍ່ການກ່າວອ້າງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ສານຈຶ່ງບໍ່ສາມາດພິຈາລະນາຕາມຄຳສະເໜີ ຂອງ ຈຳເລີຍໄດ້.

- ການວິນິດໄສ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ

ການວິນິດໄສ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິເສດດ້ວຍການອ້າງເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍນີ້ ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງໄດ້ກຳນົດໃຫ້ເຫັນວ່າ ຂໍ້ກຳນົດ ຂອງ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມ ກ່າວອ້າງມານັ້ນ ມີເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ ເພື່ອຢັ້ງຢືນວ່າ ການກ່າວອ້າງນັ້ນເປັນການກ່າວອ້າງທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຕົວຢ່າງ: ການຂໍແບ່ງປັນມູນມໍຣະດົກ⁸⁰

⁸⁰ ເນື້ອຄະດີ ຂອງ ຄະດີການຂໍແບ່ງປັນມູນມໍຣະດົກ

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳຮອ້ງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 11 ມິຖຸນາ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ສະບັບລົງວັນທີ 20 ມິຖຸນາ 2021 ຂອງ ນາງໝ້າຍ ກ (ໂຈດ) ໄດ້ອ້າງວ່າ ຂ (ຈຳເລີຍ) ໄດ້ສ້າງຄອບຄົວກັບ ຄ ທີ່ເປັນລູກຊາຍ ຂອງ ໂຈດ ໃນວັນທີ 2 ມິຖຸນາ 2020, ພວກກ່ຽວບໍ່ມີລູກຮ່ວມກັນ, ບໍ່ມີສິນສົມສ້າງ, ສ່ວນລູກຊາຍ ຂອງ ໂຈດແມ່ນມີທີ່ດິນໜຶ່ງຕອນທີ່ເປັນຊັບເດີມ ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ສົມຫວັງໃຕ້, ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ມີເນື້ອທີ່ 900 ຕາແມັດ, ມາຮອດວັນທີ 15 ມີນາ 2021 ລູກຊາຍ ຂອງ ໂຈດກໍ

ເຫັນວ່າ ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງວ່າ ທີ່ດິນເນື້ອທີ່ 900 ຕາແມັດ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ສົມຫວັງໃຕ້ ເມືອງ ຫາຍຊາຍຟອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເປັນຊັບເດີມ ຂອງ ລູກຊາຍໂຈດ (ເສຍຊີວິດ) ນັ້ນ ເມື່ອພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ມີເຫດຜົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ອີງຕາມ ໃບມອບກຳມະສິດ ສະບັບລົງວັນທີ 3 ກຸມພາ 2019 ແລະ ໃບຕາດິນເລກທີ 002 ລົງວັນ ທີ 15 ພຶດສະພາ 2019 ອອກຊື່ ທ້າວ ຄ ລູກ ຂອງ ໂຈດ ທີ່ໄດ້ແຕ່ງຕ້ອງ ກັບ ຈຳເລີຍ ໃນວັນທີ 2 ມິຖຸນາ 2020 ຈຶ່ງຖືວ່າ ທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວ ເປັນຊັບເດີມ ຂອງ ທ້າວ ຄ ໃນເມື່ອ ຄ ເສຍຊີວິດ ຊັບເດີມຂອງ ຄ ຈຶ່ງນຳມາແບ່ງປັນ ໃຫ້ແກ່ ເມຍ ທີ່ມີຊີວິດຢູ່ ແລະ ຍາດສາຍຕັ້ງ ຂອງ ຄ ຕາມມາດຕາ 578 ຂໍ້ 1 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ໃນກໍລະນີທີ່ຜົວ ຫຼື ເມຍ ຊຶ່ງບໍ່ມີລູກ ຫາກໄດ້ເສຍຊີວິດໄປຍັງເຫຼືອແຕ່ເມຍ ຫຼື ຜົວ ແລະ ຍາດສາຍ ຕັ້ງ”. ສະນັ້ນ, ສານຈຶ່ງເຫັນຄວນ ນຳເອົາທີ່ດິນທີ່ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວ ມາແບ່ງເປັນສາມພຸດສະເໝີກັນ ໃຫ້ ໂຈດ ໄດ້ຮັບ ສອງພຸດ ແລະ ຈຳເລີຍໄດ້ຮັບໜຶ່ງພຸດ.

4. ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດພາງ

ຖ້າໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ຫາກສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາການປະຕິບັດພາງ⁸¹ ນອກຈາກ ບັນຫາ ພື້ນຖານ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ການຟ້ອງແຍ່ງນັ້ນ ຜູ້ພິພາກສາຍັງຕ້ອງໄດ້ລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການສະເໜີດັ່ງກ່າວ ດ້ວຍການໃຫ້ເຫດຜົນທາງດ້ານກົດໝາຍ ຢ່າງລະອຽດ.

ຕົວຢ່າງ 1: ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດພາງ ທີ່ມີເຫດຜົນ

ເຫັນວ່າ ການທີ່ໂຈດໄດ້ສະເໜີໃຫ້ຈຳເລີຍປະຕິບັດພາງໃຫ້ໂຈດກ່ອນນັ້ນ ເມື່ອສານໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາ ແລ້ວ ເຫັນວ່າ ເປັນການສະເໜີທີ່ມີເຫດຜົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຈຳເລີຍເອງກໍຮັບຮູ້ວ່າໄດ້ກູ້ຢືມເງິນຈາກໂຈດແທ້ຕາມ ສັນຍາ ສະບັບເລກທີ 321, ລົງວັນທີ 1 ກໍລະກົດ 2020 ຈຳນວນ 800.000.000 (ແປດຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ແລະ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ໂຈດມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ເງິນ ຈຳນວນ 300.000.000 (ສາມຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ເພື່ອ

ໄດ້ເສຍຊີວິດ ແລ້ວ ຈຳເລີຍກໍເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວ ແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວຈົນຮອດປັດຈຸບັນ. ສະນັ້ນ, ໂຈດຈຶ່ງທວງໃຫ້ຈຳເລີຍສິ່ງທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວນີ້ ຄືນໃຫ້ເປັນກຳມະສິດ ຂອງ ໂຈດຄືເກົ່າ. ເຖິງວ່າ ໃນລະບຽບກົດໝາຍຈະກຳນົດໃຫ້ ຈຳເລີຍ ມີສິດໄດ້ຮັບ ການສືບທອດມູນມໍຣະດົກ ກໍຕາມ, ຈຳເລີຍ ຈຶ່ງບໍ່ຄວນໄດ້ຮັບສິດໄດ້ຮັບການສືບທອດມູນມໍຣະດົກນີ້ ເນື່ອງຈາກວ່າ ເວລາລູກຊາຍ ເຈັບເປັນ ຈຳເລີຍ ກໍບໍ່ໄດ້ເບິ່ງແຍງດູແລ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕັດສິນສິ່ງດິນຕອນດັ່ງກ່າວໃຫ້ໂຈດ.

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳແກ່ຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 26 ມິຖຸນາ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ສະບັບລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2021 ຂອງ ຂ (ຈຳເລີຍ) ໄດ້ອ້າງວ່າ ຈຳເລີຍ ໄດ້ສ້າງຄອບຄົວກັບ ຄ ໂດຍຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ໃນວັນທີ 2 ມິຖຸນາ 2020, ພາຍຫຼັງ ສ້າງຄອບຄົວນຳກັນແລ້ວ ຈຳເລີຍ ແລະ ຄ ໄດ້ມາຢູ່ນຳໂຈດ, ຜ່ານການໃຊ້ຊື່ວິດຢູ່ຮ່ວມກັນ ບໍ່ມີລູກຮ່ວມກັນຈັກຄົນ, ບໍ່ມີສິນສົມສ້າງຮ່ວມ ກັນ, ຈຳເລີຍບໍ່ມີຊັບເດີມຫຍັງ. ສ່ວນ ຄ ແມ່ນມີຊັບເດີມຄື ທີ່ດິນໜຶ່ງຕອນ ມີເນື້ອທີ່ 900 ຕາແມັດ ຕັ້ງຢູ່ ບ້ານ ສົມຫວັງໃຕ້, ເມືອງຫາດ ຊາຍຟອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ມາຮອດວັນທີ 15 ມີນາ 2021 ຄ ໄດ້ເສຍຊີວິດ, ທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ຢູ່ໃນການຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ຂອງ ຈຳເລີຍ, ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໂຈດເຄີຍໄດ້ໂອ້ລົມ ເພື່ອຂໍແບ່ງປັນທີ່ດິນຕອນນີ້ກັບ ຈຳເລີຍ ແລະ ໄດ້ຜ່ານການໄກ່ເກ່ຍກັນຢູ່ຂັ້ນບ້ານມາ ແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ຕາມບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ່ຍ ຂອງ ນາຍບ້ານສົມຫວັງໃຕ້ ສະບັບເລກທີ 001/ນບ, ລົງວັນທີ 11 ພຶດສະພາ 2021 ເນື່ອງຈາກວ່າ ທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວແມ່ນເປັນຊັບເດີມ ຂອງ ຄ ຜົວ ແລະ ອົກປະການໜຶ່ງ ໂຈດ ກໍໄດ້ມອບໃຫ້ ຄ ຢ່າງ ຂາດຕົວແລ້ວ. ສະນັ້ນ, ດິນຕອນດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງເປັນ ຂອງ ຈຳເລີຍ ພຽງຜູ້ດຽວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕາມກົດໝາຍ.

⁸¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 251.

ເປັນຄຳຜຳຕັດ ຕາມໃບຢັ້ງຢືນໂຮງໝໍ ສະບັບເລກທີ 234, ລົງວັນທີ 23 ພະຈິກ 2020. ສະນັ້ນ, ເມື່ອເຫັນຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງປີ 2012 ມາດຕາ 251 ວັກ 1 ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ການ ປະຕິບັດພາງ ແມ່ນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ກ່ອນການຕັດສິນນັ້ນໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ເພື່ອຊ່ວຍບັນເທົາຄວາມເສຍຫາຍ, ຄວາມຈຳເປັນຮີບດ່ວນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ” ສານຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ປະຕິບັດພາງ ຕາມການຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວ.

ຕົວຢ່າງ 2: ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການສະເໜີປະຕິບັດພາງ ທີ່ບໍ່ມີເຫດຜົນ

ເຫັນວ່າ ການທີ່ໂຈດໄດ້ສະເໜີໃຫ້ຈຳເລີຍປະຕິບັດພາງໃຫ້ໂຈດກ່ອນນັ້ນ ເມື່ອສານໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ເປັນການສະເໜີທີ່ບໍ່ມີເຫດຜົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ບໍ່ມີຄວາມເປັນເອກະພາບກັນ ກ່ຽວກັບ ການກູ້ຢືມເງິນ ຕາມສັນຍາ ສະບັບເລກທີ 456, ລົງວັນທີ 3 ມັງກອນ 2021 ໃນເງິນຈຳນວນ 800,000,000 (ແປດຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ແລະ ນອກຈາກນັ້ນ ກໍເຫັນວ່າ ໂຈດ ເອງບໍ່ມີຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃດມາຢັ້ງຢືນໃຫ້ສານເຊື່ອຖືໄດ້ ວ່າ ໂຈດມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ເງິນ ຈຳນວນ 300.000.000 (ສາມຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ເພື່ອເປັນຄ່າປິ່ນປົວ ແລະ ນຳໄປໃຊ້ໜີ້ທະນາຄານ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຖືກອາຍັດຊັບ(ເຮືອນ). ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເຫັນວ່າ ການຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວບໍ່ສອດຄ່ອງ ກັບກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 251 ວັກ 1 ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ການປະຕິບັດພາງ ແມ່ນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ກ່ອນການຕັດສິນນັ້ນໃຊ້ໄດ້ຢ່າງ ເດັດຂາດ ເພື່ອຊ່ວຍບັນເທົາຄວາມເສຍຫາຍ, ຄວາມຈຳເປັນຮີບດ່ວນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ” ສານຈຶ່ງບໍ່ສາມາດພິຈາລະນາ ໃຫ້ໄດ້ຕາມການຮ້ອງຂໍດັ່ງກ່າວ.

5. ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ລັບຫຼັງ

ເພື່ອຮັບປະກັນສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຢູ່ສານ, ການປະຕິບັດຄວາມ ສະເໝີພາບ ຂອງ ຄູ່ຄວາມຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ ແລະ ສານ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ແລະ ທັງເປັນການສະກັດກັ້ນຫາງສຽງຈຶ່ມວ່າຕໍ່ ສານວ່າ ຄູ່ຄວາມບໍ່ໄດ້ໃຊ້ສິດ ຫຼື ບໍ່ມີສິດສະເໝີພາບໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີຢູ່ສານ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 8 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012. ສະນັ້ນ, ຜູ້ພິພາກສາ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນຢ່າງ ລະອຽດຢູ່ໃນຄຳຕັດສິນວ່າ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານ ຫຼື ບໍ່ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 217 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012. ໃນຄຳຕັດສິນໃດໜຶ່ງນັ້ນ ຖ້າມີການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ລັບຫຼັງ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນ ດັ່ງນີ້:

5.1 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ

ການລົງຄຳເຫັນວ່າ ເປັນການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ອາດເກີດຂຶ້ນ ໃນ 2 ກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ກໍລະນີທີໜຶ່ງ: ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ

ຖ້າໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຕາມທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ໃນ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 217 ວັກທີ 1 ບໍ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນໃນຄຳຕັດສິນ ພຽງແຕ່ຂຽນໄວ້ໃນພາກຕັດສິນວ່າ ເປັນການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າເທົ່ານັ້ນ.

ຕົວຢ່າງ: ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ

ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນຄະດີນີ້ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ.

ບອກວ່າ.....

2. ກໍລະນີທີສອງ: ການຕັດສິນ ທີ່ຖືວ່າເປັນການຊ້ອງໜ້າ

ຖ້າໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກເຂົ້າມາຮ່ວມປະຊຸມສານແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າມາຮ່ວມ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ຫຼື ຜູ້ກ່ຽວໄດ້ສະເໜີໃຫ້ພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີນັ້ນໂລດ, ການພິຈາລະນາຄະດີດັ່ງກ່າວ ຖືວ່າເປັນການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ. ໃນກໍລະນີນີ້ ຜູ້ກ່ຽວບໍ່ມີສິດຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ພຽງແຕ່ມີສິດຂໍອຸທອນເທົ່ານັ້ນ.⁸² ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວນີ້ ກໍເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີມີຄວາມວ່ອງໄວ, ປົກປ້ອງສິດ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ, ແຕ່ການພິຈາລະນາຕັດສິນ ຂອງ ສານ ຕ້ອງໄດ້ອ້າງອີງໃສ່ຫຼັກຖານມາຢັ້ງຢືນ ຈຶ່ງເປັນການຖືກຕ້ອງ.

ຕົວຢ່າງ: ກໍລະນີ ຕັດສິນທີ່ຖືວ່າເປັນການຊ້ອງໜ້າ

ເຫັນວ່າ ສານໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແລະ ພຽງພໍ ຊຶ່ງຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີດັ່ງກ່າວ ແລະ ສານກໍໄດ້ອອກໝາຍຮຽກໃຫ້ຈຳເລີຍແລ້ວ ຕາມໝາຍຮຽກ ສະບັບເລກທີ 123/ສປຊ.ນວ, ລົງວັນທີ 29 ຕຸລາ 2020, ຕາມໝາຍຮຽກສະບັບເດີມທີ່ສົ່ງຄືນມາເກັບໄວ້ໃນສຳນວນຄະດີນັ້ນ ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍ ໄດ້ເຊັນຮັບແລ້ວ ແລະ ອີງຕາມການຢັ້ງຢືນ ຂອງ ນາຍບ້ານ ສະບັບເລກທີ 234/ນບ, ລົງວັນທີ 07 ພະຈິກ 2020 ວ່າ ໄດ້ສົ່ງໝາຍຮຽກໃຫ້ຈຳເລີຍແລ້ວ ແຕ່ຮອດມື້ປະຊຸມສານ ຈຳເລີຍບໍ່ເຂົ້າມາຕາມໝາຍຮຽກດັ່ງກ່າວໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ຫຼື ສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີດັ່ງກ່າວເລີຍ. ສະນັ້ນ, ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີມີຄວາມວ່ອງໄວ, ປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 217 ວັກ 2 ຂອງ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012, ສານຈຶ່ງເຫັນຄວນນຳເອົາຄະດີດັ່ງກ່າວອອກມາພິຈາລະນາ ໂດຍຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ ແຕ່ຖືວ່າເປັນການຊ້ອງໜ້າ.

5.2 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນລັບຫຼັງ

ຜູ້ພິພາກສາ ຈະລົງຄຳເຫັນວ່າ ເປັນການຕັດສິນລັບຫຼັງໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຄົບຖ້ວນແລ້ວ ແລະ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຕັດສິນຄະດີດັ່ງກ່າວ ແຕ່ຈຳເລີຍຫຼືບຸກຄົນທີ່ດຳເນີນຄະດີ ແລະ ສານໄດ້ອອກໝາຍຮຽກໃຫ້ຈຳເລີຍ ເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມສານ ເຖິງ 3 ຄັ້ງແລ້ວ ແຕ່ຈຳເລີຍບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມ ໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ຫຼື ບໍ່ເຂົ້າມາສານ ຍ້ອນວ່າຜູ້ກ່ຽວຍ້າຍໜີຈາກບ່ອນຢູ່ເດີມໄປ ໂດຍບໍ່ໄດ້ແຈ້ງບ່ອນຢູ່ໃໝ່ໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານຮູ້ນຳ.⁸³ ສານຈະຕັດສິນລັບຫຼັງໄດ້ ຖ້າການພິຈາລະນາຕັດສິນ ຂອງ ສານນັ້ນ ສາມາດຮັບປະກັນການດຳເນີນຄະດີ ໃຫ້ມີຄວາມ

⁸² ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 217 ວັກ 2.

⁸³ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 153, ວັກ 3.

ວ່ອງໄວ, ຮັບປະກັນສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ. ໃນການຕັດສິນລັບຫຼັງນັ້ນ ຜູ້ພິພາກສາ ຕ້ອງໄດ້ລົງຄຳເຫັນລະອຽດ, ຈະແຈ້ງຢູ່ໃນຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ບົນພື້ນຖານເຫດຜົນ ແລະ ມີຫຼັກຖານອ້າງອີງ. ການ ຕັດສິນລັບຫຼັງໃນກໍລະນີນີ້ ຄູ່ຄວາມ ມີສິດຂໍຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ສືບທຳວັນ ນັບແຕ່ ວັນໄດ້ຮັບຊາບຄຳຕັດສິນເປັນຕົ້ນໄປ ຄະນະສານເກົ່າຕ້ອງໄດ້ຕັດສິນຄະດີນັ້ນຄືນໃໝ່ ໂດຍຊ້ອງໜ້າຜູ້ກ່ຽວ ຕາມ ລະບຽບການພິຈາລະນາຄະດີຢູ່ສານ.⁸⁴

ຕົວຢ່າງ: ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນລັບຫຼັງ

ເຫັນວ່າ ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ພຽງພໍ ທີ່ສາມາດພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີໄດ້ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ຍຸຕິທຳ ແລະ ສານກໍໄດ້ອອກໝາຍຮຽກ ສະບັບເລກ ທີ 123/ສປຊ.ນວ, ລົງວັນທີ 4 ຕຸລາ 2021, ສະບັບເລກທີ 124/ສປຊ.ນວ, ລົງວັນທີ 18 ຕຸລາ 2021 ແລະ ສະບັບເລກທີ 125/ສປຊ.ນວ, ລົງວັນທີ 1 ພະຈິກ 2021 ໃຫ້ຈຳເລີຍແລ້ວ ແຕ່ຈຳເລີຍກໍບໍ່ເຂົ້າມາສານຕາມໝາຍ ຮຽກ, ອີງຕາມໜັງສືຢັ້ງຢືນ ຂອງ ນາຍບ້ານ ສະບັບເລກທີ 234/ນບ ລົງວັນທີ 15 ພະຈິກ 2021 ວ່າ ຈຳເລີຍໄດ້ ເອົາຕົວຫຼົບຫຼີກ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດສົ່ງໝາຍຮຽກເຖິງມືຈຳເລີຍໄດ້. ສະນັ້ນ, ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການດຳເນີນຄະດີ ມີ ຄວາມວ່ອງໄວ, ປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ສານຈຶ່ງເຫັນຄວນນຳເອົາຄະດີດັ່ງກ່າວ ມາພິຈາລະນາຕັດສິນລັບຫຼັງ ຈຳເລີຍ ຕາມມາດຕາ 217 ວັກ 3 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ໃນກໍລະນີ ມີຂໍ້ມູນ ຫຼັກຖານຄົບຖ້ວນ, ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຕັດ ສິນຄະດີ ແຕ່ຈຳເລີຍຫຼົບຫຼີກການດຳເນີນຄະດີ, ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມ ຍ້ອນ ສາເຫດໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ໝາຍຮຽກສົ່ງບໍ່ເຖິງມືຜູ້ກ່ຽວ ກໍຈະຕັດສິນລັບຫຼັງ ຊຶ່ງຜູ້ກ່ຽວມີສິດຂໍຄັດຄ້ານໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ເວລາສືບທຳວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຊາບຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

6. ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳທຳນຽມສານທາງແພ່ງ

ຄຳທຳນຽມສານທາງແພ່ງ ແມ່ນຄຳໃຊ້ຈ່າຍ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມເຂົ້າໃນການດຳເນີນຄະດີ ຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ:⁸⁵

- ເງິນວາງສານ;
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີທາງແພ່ງ;
- ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບຜູ້ຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ;
- ຄ່າທຳນຽມເອກະສານ;
- ຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ.

ຄຳທຳນຽມສານ ໃຫ້ລົງຄຳເຫັນໃນຄຳຕັດສິນຢ່າງຄົບຖ້ວນ, ລະອຽດ, ຈະແຈ້ງ ແລະ ມີເຫດຜົນຕາມຂັ້ນ ຕອນດັ່ງນີ້:

⁸⁴ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 217, ວັກ 3.

⁸⁵ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄຳທຳນຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 32.

6.1 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ເງິນວາງສານ

ຜູ້ພິພາກສາ ຕ້ອງລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຈຳນວນເງິນທີ່ຄູ່ຄວາມ ໄດ້ນຳມາວາງສານ, ສານໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການດຳເນີນຄະດີແນວໃດ, ໄດ້ຈ່າຍຄ່າຫຍັງແດ່, ຈ່າຍແລ້ວຈຳນວນເທົ່າໃດ ແລະ ຍັງເຫຼືອຈຳນວນເທົ່າໃດ, ການໃຊ້ ຈ່າຍຕ້ອງສົມເຫດສົມຜົນໂດຍມີບັນຊີຕິດຕາມ ແລະ ສະຫຼຸບ ກ່ອນນຳເອົາຄະດີຂຶ້ນໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ. ໃນ ກໍລະນີເງິນວາງສານ ຫາກເຫຼືອຈາກການໃຊ້ຈ່າຍແລ້ວ ຕ້ອງສົ່ງຄືນໃຫ້ແກ່ຄູ່ຄວາມ.⁸⁶

ຕົວຢ່າງ: ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ເງິນວາງສານ

ເຫັນວ່າ ໃນການດຳເນີນຄະດີເລື່ອງນີ້ ໂຈດໄດ້ນຳເງິນມາວາງສານຈຳນວນ 300.000 (ສາມແສນ) ກີບ ເພື່ອເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການສົ່ງໝາຍຮຽກ, ສົ່ງເອກະສານ ແລະ ສຳນວນຄະດີ, ຜ່ານການດຳເນີນຄະດີ ສານໄດ້ນຳ ໃຊ້ເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ໃນການສົ່ງໝາຍຮຽກໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ພະຍານທັງໝົດຈຳນວນ 200.000 (ສອງ ແສນ) ກີບ ຕາມບົດສະຫຼຸບການໃຊ້ຈ່າຍ ສະບັບລົງວັນທີ 2 ຕຸລາ 2021, ສະນັ້ນ ເມື່ອຈຳເລີຍເປັນຜູ້ເສຍຄະດີ ສານຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ຈຳເລີຍທົດແທນເງິນ ຈຳນວນ 200.000 (ສອງແສນ) ກີບຄືນໃຫ້ແກ່ໂຈດ, ສ່ວນເງິນທີ່ຍັງ ເຫຼືອຈຳນວນ 100.000 (ໜຶ່ງແສນ) ກີບ ນັ້ນໃຫ້ສົ່ງຄືນແກ່ໂຈດ ຈຶ່ງເປັນການຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບ ມາດຕາ 38 ແລະ ມາດຕາ 43 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019.

6.2 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ

ໃນກໍລະນີ-ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີ ເປັນຕົ້ນ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຫຼັກຖານ, ຊັ້ນນະສຸດສະຖານທີ່ເກີດເຫດ, ພິສູດຫຼັກຖານ, ຮັກສາຂອງກາງ ລວມທັງ ຄ່າເດີນທາງ, ຄ່າກິນຢູ່ພັກເຊົາ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດຳເນີນຄະດີ.⁸⁷ ຜູ້ພິພາກສາ ຕ້ອງໄດ້ລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ ຢ່າງ ລະອຽດວ່າ ມີການໃຊ້ຈ່າຍຫຍັງແດ່, ໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍເທົ່າໃດ, ຍັງເຫຼືອເທົ່າໃດ ບົນພື້ນຖານ—ໃບບິນຮັບເງິນທີ່ເປັນຂໍ້ມູນ ຫຼັກຖານອ້າງອີງຢ່າງລະອຽດ, ຈະແຈ້ງ ຕາມການສະຫຼຸບ ຂອງ ຈຳສານ ໂດຍຖືເອົາລະບຽບການນຳໃຊ້ງົບປະມານ ແຫ່ງລັດທີ່ກະຊວງການເງິນວາງອອກເປັນພື້ນຖານໃນການຄິດໄລ່, ສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈາກການໃຊ້ຈ່າຍຕົວຈິງນັ້ນ ຕ້ອງ ສົ່ງຄືນໃຫ້ຄູ່ຄວາມ.

ຕົວຢ່າງ: ການລົງຄຳເຫັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ

ເຫັນວ່າ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີ ສານໄດ້ລົງກວດກາທີ່ດິນປ່ອນຂັດແຍ່ງກັນນີ້ ຕາມການຮ້ອງຂໍ ຂອງ ໂຈດ ຊຶ່ງໄດ້ນຳເງິນຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບ ມາມອບໃຫ້ສານ ເພື່ອເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການລົງກວດກາທີ່ ດິນດັ່ງກ່າວ ຕາມການຄິດໄລ່ ຂອງ ສານຕາມລະບຽບການ ໂດຍຄະນະສານໄດ້ສົມທົບ ກັບ ຫ້ອງການ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອົງການປົກຄອງບ້ານ, ເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນ ການລົງກວດກາບັນຫາທີ່ຂັດແຍ່ງ ຄື ຈ່າຍຄ່ານໍ້າມັນລົດ, ອັດຕາ ຂອງ ຄະນະກຳມະການລົງກວດກາທັງໝົດ ຈຳນວນ 800.000 (ແປດແສນ) ກີບ ຕາມບົດສະຫຼຸບການໃຊ້ຈ່າຍສະບັບລົງວັນທີ 3 ຕຸລາ 2021, ສະນັ້ນ, ເມື່ອ ໂຈດເປັນຜູ້ເສຍຄະດີ ຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ໂຈດເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ

⁸⁶ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 38, ວັກ 3.

⁸⁷ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 10.

160 ວັກ 4 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012, ສ່ວນເງິນທີ່ຍັງເຫຼືອຈຳນວນ 200.000 (ສອງແສນ) ກີບ ນັ້ນໃຫ້ສົ່ງຄືນແກ່ໂຈດ ຈຶ່ງເປັນການຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບມາດຕາ 38 ວັກ 4 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄຳທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019.

6.3 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບຜູ້ຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ແພ່ງ

ພະຍານທີ່ຖືກຮຽກ, ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ຫຼື ຜູ້ຊຳນານງານ, ຜູ້ແປພາສາ ທີ່ຖືກເຊີນເຂົ້າມາສານ ຫຼື ພະນັກງານທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນໄລຍະລົງເຮັດວຽກນັ້ນ ຈະໄດ້ຮັບຄຳໃຊ້ຈ່າຍໃນການເດີນທາງ, ກິນຢູ່ພັກເຊົາຕາມລະບຽບການທີ່ ກະຊວງການເງິນວາງອອກ. ໃນກໍລະນີບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຈ່າຍຄ່າເດີນທາງ, ຄ່າກິນຢູ່ພັກເຊົາກ່ອນແລ້ວ ກໍຈະໄດ້ ຮັບການທົດແທນຄືນ.⁸⁸ ໃນກໍລະນີດັ່ງກ່າວ ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງໄດ້ລົງຄຳເຫັນ ຢ່າງລະອຽດວ່າ ເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໂຈດ ຫຼື ຈຳເລີຍເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ພ້ອມດ້ວຍເຫດຜົນ.

ຕົວຢ່າງ: ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳໃຊ້ຈ່າຍໃນການຮຽກພະຍານເຂົ້າມາສານ

ເຫັນວ່າ ໃນການດຳເນີນຄະດີ ໂຈດໄດ້ສະເໜີໃຫ້ສານນຳເອົາພະຍານມາໃຫ້ການຕໍ່ສານ ຈຳນວນ 6 ຄົນ ພ້ອມທັງໄດ້ນຳເອົາເງິນມາມອບໃຫ້ສານ ເພື່ອເປັນຄຳໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ພະຍານດັ່ງກ່າວ ຈຳນວນ 200.000 (ສອງແສນ) ກີບ ແລະ ຈຳເລີຍໄດ້ສະເໜີໃຫ້ສານນຳເອົາພະຍານມາໃຫ້ການຕໍ່ສານ ຈຳນວນ 4 ຄົນ ພ້ອມທັງນຳເອົາເງິນມາມອບໃຫ້ສານ ເພື່ອເປັນຄຳໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງ ພະຍານຈຳນວນ 150.000 (ຫນຶ່ງແສນຫ້າໝື່ນ) ກີບ ຕາມການຄິດໄລ່ ຂອງ ສານ ແລະ ຕາມໃບຮັບເງິນ ສະບັບລົງວັນທີ 6 ກັນຍາ 2021 ຊຶ່ງ ສານໄດ້ຮຽກພະຍານດັ່ງກ່າວມາໃຫ້ການ ແລະ ມອບເງິນ ເພື່ອເປັນຄຳໃຊ້ຈ່າຍຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 11 ແລະ 35 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄຳທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019 ຢ່າງຄົບຖ້ວນ ຕາມບົດສະຫຼຸບການ ມອບເງິນໃຫ້ແກ່ພະຍານສະບັບລົງວັນທີ 4 ຕຸລາ 2021. ດັ່ງນັ້ນ, ຜ່ານການພິຈາລະນາຄະດີ ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍເປັນ ຜູ້ເສຍຄະດີ ຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ ຈຳເລີຍທົດແທນເງິນຈຳນວນ 200.000 (ສອງແສນ) ກີບ ທີ່ໂຈດນຳມາມອບໃຫ້ ສານນີ້ ເພື່ອເປັນຄຳໃຊ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ພະຍານຄືນແກ່ໂຈດ ຕາມມາດຕາ 43 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄຳທຳນຽມ ສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019, ສ່ວນເງິນຈຳນວນ 150.000 (ຫນຶ່ງແສນຫ້າໝື່ນ) ກີບ ທີ່ຈຳເລີຍນຳມາມອບໃຫ້ ສານ ເພື່ອເປັນຄຳໃຊ້ຈ່າຍ ຂອງ ພະຍານທີ່ຈຳເລີຍສະເໜີນັ້ນ ເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຈຳເລີຍເອງ ຈຶ່ງເປັນ ການຖືກຕ້ອງ ແລະ ສອດຄ່ອງ ກັບ ມາດຕາ 43 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄຳທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019.

6.4. ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳທຳນຽມເອກະສານ

ເມື່ອມີການໃຊ້ຈ່າຍຄຳທຳນຽມເອກະສານຕ່າງໆ ສານຕ້ອງໄດ້ລົງຄຳເຫັນໃຫ້ຜູ້ເສຍຄະດີທົດແທນຄືນໃຫ້ ແກ່ຜູ້ຊະນະຄະດີ ຢ່າງລະອຽດ ຕາມການໃຊ້ຈ່າຍຕົວຈິງ ໂດຍສະເພາະ ຄ່າເສື້ອປົກສຳນວນຄະດີ ຈຳນວນ 35.000 (ສາມໝື່ນຫ້າພັນ) ກີບ, ຄ່າສຳເນົາເອກະສານຕ່າງໆ ໃນສຳນວນຄະດີ ຄັ້ງລະ 5.000 (ຫ້າພັນ) ກີບ, ຄ່າສັ່ງຕ່າງໆ ຂອງ ສານຊຸດລະ 20.000 (ສອງໝື່ນ) ກີບ.⁸⁹

⁸⁸ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍຄຳທຳນຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 11, ວັກ 1.

⁸⁹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄຳທຳນຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 36.

ຕົວຢ່າງ: ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າທຳນຽມເອກະສານ

ເຫັນວ່າ ໃນການດຳເນີນຄະດີ ໂຈດໄດ້ນຳເອົາເງິນມາໃຊ້ຈ່າຍ ເພື່ອເປັນຄ່າເສື່ອປົກສຳນວນຄະດີ ຈຳນວນ 35.000 (ສາມໝື່ນຫ້າພັນ) ກີບ, ຄ່າທຳນຽມອອກຄຳສັ່ງອາຍັດຊັບ ຈຳນວນ 20.000 (ສອງໝື່ນ) ກີບ ແລະ ຄ່າສຳເນົາເອກະສານ ຈຳນວນ 50.000 (ຫ້າໝື່ນ) ກີບ ລວມທັງໝົດເປັນເງິນ ຈຳນວນ 105.000 (ໜຶ່ງແສນຫ້າພັນ) ກີບ⁹⁰ ຕາມບົດສະຫຼຸບການໃຊ້ຈ່າຍຄ່າທຳນຽມເອກະສານ ສະບັບລົງວັນທີ 4 ພະຈິກ 2021, ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍເປັນຜູ້ເສຍຄະດີຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ຈຳເລີຍທົດແທນເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວຄືນແກ່ໂຈດ, ສ່ວນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຂອງ ຈຳເລີຍນັ້ນເຫັນຄວນໃຫ້ ຈຳເລີຍຮັບຜິດຊອບເອງ ຈຶ່ງເປັນການຖືກຕ້ອງ ສອດຄ່ອງ ກັບ ມາດຕາ 43 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019.

6.5 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ

ຜູ້ພິພາກສາ ຕ້ອງໄດ້ລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ລົງໃນຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ດັ່ງນີ້:⁹¹

1. ໃຫ້ເສຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ມູນຄ່າການຮ້ອງຟ້ອງ;
2. ໃຫ້ເສຍ 100.000 (ໜຶ່ງແສນ) ກີບ ກ່ຽວກັບ ຄະດີສາຍຜົວ ເມຍ;
3. ໃຫ້ເສຍ 80.000 (ແປດໝື່ນ) ກີບ ກ່ຽວກັບ ການຂໍຢ່າຮ້າງ ກັບ ບຸກຄົນ ທີ່ຖືກຮັບຮູ້ວ່າ ເປັນຜູ້ຫາຍສາບສູນ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ບໍ່ມີຄວາມສາມາດທາງດ້ານການປະພຶດ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຕັດອິດສະລະພາບແຕ່ ຫ້າປີ ຂຶ້ນໄປ;
4. ໃຫ້ເສຍ 100.000 (ໜຶ່ງແສນ) ກີບ ກ່ຽວກັບ ການຮ້ອງຟ້ອງ ເພື່ອຂໍປ່ຽນແປງ ຫຼື ຍົກເລີກສັນຍາ ແລະ ການຮ້ອງຟ້ອງອື່ນ ທີ່ບໍ່ສາມາດຕິມູນຄ່າໄດ້.

ໃນກໍລະນີ ມູນຄ່າ ຂອງ ການຮ້ອງຟ້ອງເປັນເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ກໍ່ໃຫ້ເສຍຄ່າທຳນຽມ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ມູນຄ່າການຮ້ອງຟ້ອງ ແຕ່ຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງໄດ້ລົງຄຳເຫັນຕື່ມວ່າ ໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດນັ້ນ ໃຫ້ຄິດໄລ່ເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ເປັນເງິນກີບ ຕາມອັດຕາແລກປ່ຽນ ຂອງ ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວ ມະຫາຊົນ (ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ) ແລ້ວຈຶ່ງເກັບຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ.

ຕົວຢ່າງ 1: ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ

ເຫັນວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ບໍ່ມີເຫດຜົນ ຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ໂຈດຮັບຜິດຊອບເສຍເງິນຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ມູນຄ່າທີ່ດຶກເນື້ອທີ່ 1.200 ຕາແມັດ, ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ດອນນິກຊຸ້ມ, ເມືອງ ສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຕາມມາດຕາ 37 ວັກ 1 ຂໍ້ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019.

⁹⁰ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນ ໂຈດໄດ້ຈ່າຍໄວ້ກ່ອນແລ້ວ ໂຈດ ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາ ເພື່ອແທນຄືນໃຫ້ໂຈດ.

⁹¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 37.

ຕົວຢ່າງ 2: ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ທີ່ເປັນເງິນຕາ ຕ່າງປະເທດ

ເຫັນວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ບໍ່ມີເຫດຜົນ ຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ໂຈດຮັບຜິດຊອບເສຍເງິນຄຳທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ຈຳນວນ 20.000 (ສອງໝື່ນ) ໂດລາສະຫະລັດ ທີ່ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງເອົາ ເທົ່າ ກັບ 400 (ສີ່ຮ້ອຍ) ໂດລາສະຫະລັດ ຕາມມາດຕາ 37 ວັກ 1 ຂໍ້ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄຳທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019, ໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ໃຫ້ພະນັກງານປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານຄິດໄລ່ ແລະ ເກັບເປັນເງິນກີບ ຕາມອັດຕາແລກປ່ຽນ ຂອງ ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວ ມະຫາຊົນ (ທະນາຄານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ).

ນອກຈາກ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ໄດ້ກ່າວມານັ້ນແລ້ວ ຍັງມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ທີ່ໃຊ້ ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ ຊຶ່ງຜູ້ພິພາກສາຕ້ອງໄດ້ລົງຄຳເຫັນ ຕາມຕົວຈິງ.

ສະຫຼຸບແລ້ວ ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳທຳນຽມສານ ມີ 5 ຈຸດຕົ້ນຕໍ ເປັນແຕ່ລະປະເດັນ ຄື ຈຸດທີ 1 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ເງິນວາງສານ; ຈຸດທີ 2 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີແຝງ (ຖ້າມີ); ຈຸດທີ 3 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ສຳລັບຜູ້ຖືກເຊີນເຂົ້າມາຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີແຝງ (ຖ້າມີ); ຈຸດທີ 4 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳທຳນຽມເອກະສານ; ຈຸດທີ 5 ການລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄຳ ທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ໃນບາງຄະດີອາດຈະບໍ່ໄດ້ລົງຄຳເຫັນທັງໝົດ 5 ຈຸດ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາເທິງນີ້ ອາດຈະໄດ້ ລົງຄຳເຫັນ ພຽງແຕ່ໃນ 2 ຈຸດ ຫຼື 3 ຈຸດ ເທົ່ານັ້ນ ເພາະວ່າ ໃນບາງຄະດີ ກໍບໍ່ໄດ້ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ຈຶ່ງບໍ່ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນສ່ວນນີ້ ສະນັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ຕ້ອງໄດ້ລົງຄຳເຫັນ ຫຼື ບາງຄະດີ ກໍບໍ່ໄດ້ເຊີນຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການດຳເນີນຄະດີ ເປັນຕົ້ນ ພະຍານ, ຜູ້ແປພາສາ, ກໍບໍ່ໄດ້ລົງຄຳເຫັນໃນຈຸດດັ່ງກ່າວ, ລວມຄວາມແລ້ວ ບໍ່ໃຫ້ລົງຄຳເຫັນຮ່ວມກັນແບບ ກວມລວມ ໂດຍບໍ່ແຍກເປັນແຕ່ລະຈຸດແຕ່ລະປະເດັນ ຢ່າງລະອຽດ.

7. ການກຳນົດບັນດາມາດຕາກົດໝາຍ ທີ່ເປັນບ່ອນອ້າງອີງ

ການກຳນົດບັນດາມາດຕາກົດໝາຍ ທີ່ເປັນບ່ອນອ້າງອີງ ແມ່ນການສັງລວມການອ້າງອີງເຖິງມາດຕາ, ວັກ ຫຼື ຂໍ້ ຂອງ ກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງສານໄດ້ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆໃນຄະດີ. ການສັງລວມບັນດາ ມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍ ໃຫ້ສັງລວມມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍເນື້ອໃນກ່ອນ, ຈາກນັ້ນ ຈຶ່ງສັງລວມມາດຕາ ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແຝງ ແລະ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄຳທຳນຽມສານ ຕາມລຳດັບ.

ຕົວຢ່າງ: ການກຳນົດບັນດາມາດຕາກົດໝາຍ ທີ່ເປັນບ່ອນອ້າງອີງ

ຄຳຕັດສິນຕົວແບບ (2) ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງເອົາເງິນຄົນຈາກ ການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງລູກໜີ້)

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 558 ວັກ 1 ແລະ ວັກ 4 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແຝງ;

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 21, 160, 178, 208, 217, 250 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແຝງ ສະບັບ ປັບປຸງ ປີ 2012;

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 37 ຂໍ້ 1 ແລະ ມາດຕາ 43 ວັກ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ
ປີ 2019

**ຄໍາຕັດສິນຕົວແບບ (1) ກໍລະນີມີບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໃຈດ (ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງໃຫ້ລົບລ້າງ
ການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ)**

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 520 ວັກ 1 ແລະ ວັກ 3 ແລະ ມາດຕາ 548 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ;

ເຫັນຕາມມາດຕາ 22, 178 ວັກ 2 ແລະ ມາດຕາ 250 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ
ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012;

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 37 ຂໍ້ 4, ມາດຕາ 43 ວັກ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ
ປີ 2019

ບົດທີ 5

ພາກຕັດສິນ

I. ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກຕັດສິນ

1. ຄວາມໝາຍ ຂອງ ພາກຕັດສິນ

ພາກຕັດສິນ ແມ່ນການສັງລວມເອົາຄໍາຕົກລົງ ຂອງ ຄະນະສານ ໃນແຕ່ລະປະເດັນ ຂອງ ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ, ຄໍາແກ້ຟ້ອງ ແລະ ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ ວ່າ ມີເຫດຜົນ, ມີເຫດຜົນບາງສ່ວນ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນ, ຄໍາທຳນຽມສານ ແລະ ສິດ ໃນການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ໂດຍຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ລັບຫຼັງໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບ ການລົງຄໍາເຫັນ.⁹²

ພາກຕັດສິນ ເປັນພາກສຸດທ້າຍ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນ ແລະ ເປັນພາກຊື່ຂາດ ຂອງ ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີຂອງ ສານ. ພາກຕັດສິນ ເລີ່ມຈາກ ຄໍາວ່າ “ດ້ວຍເຫດນີ້”.

2. ຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ພາກຕັດສິນ

ພາກຕັດສິນ ມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດ ເພາະເປັນພາກທີ່ຄະນະສານໄດ້ລົງຄໍາເຫັນຊື່ຂາດ ກ່ຽວກັບ ຄະດີ ຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດເມື່ອຄໍາຕັດສິນນັ້ນ ຫາກໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ⁹³. ທຸກອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງພັກ, ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ສະຫະພັນນັກຮົບເກົ່າ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ, ອົງການຈັດຕັ້ງວິສາຫະກິດ ແລະ ຝືນລະເມືອງທຸກຄົນ ຕ້ອງເຄົາລົບ, ບຸກຄົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຄໍາເຫັນຊື່ຂາດດັ່ງກ່າວ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.⁹⁴

3. ຈຸດປະສົງ ຂອງ ພາກຕັດສິນ

ພາກຕັດສິນມີຈຸດປະສົງ ດັ່ງນີ້:

- ກຳນົດໃຫ້ຮູ້ວ່າ ໂຈດ, ຈໍາເລີຍ (ກໍລະນີມີການຟ້ອງແຍ່ງ) ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ (ກໍລະນີຍື່ນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງດ້ວຍຕົນເອງ) ມີສິດທິ ຕາມກົດໝາຍເນື້ອໃນ ຫຼື ບໍ່. ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ບາງຄໍາຕັດສິນຍັງໄດ້ກຳນົດກ່ຽວກັບວິທີການປະຕິບັດ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມສະດວກໃນການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ;

- ກຳນົດໃຫ້ຮູ້ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ກ່ຽວກັບ ຄໍາທຳນຽມ ຕາມກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

- ກຳນົດໃຫ້ ຄູ່ຄວາມ, ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ຮູ້ສິດໃນການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ.

⁹² ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012 ມາດຕາ 249 ແລະ ມາດຕາ 250.

⁹³ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ຝົມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 67, ວັກ 1.

⁹⁴ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 309; ລັດຖະທຳມະນູນ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ (ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2015), ມາດຕາ 98, ວັກ 1; ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ (ສະບັບປັບປຸງ) 2017, ມາດຕາ 16, ວັກ 2; ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2021, ມາດຕາ 10 ວັກ 2.

II. ວິທີການຂຽນພາກຕັດສິນລົງໃນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ການຂຽນຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ຄະນະສານໃສ່ໃນພາກຕັດສິນ ຕ້ອງໃຫ້ສັ້ນ, ຈະແຈ້ງ, ຊັດເຈນ⁹⁵ ແລະ ຄົບຖ້ວນ ໝາຍຄວາມວ່າ ຕ້ອງເອົາແຕ່ສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນ ສໍາຄັນ ແລະ ຜົນໄດ້ຜົນເສຍ ເຊັ່ນ ໂຈດບໍ່ຊະນະຄະດີ ຫຼື ຈໍາເລີຍບໍ່ຊະນະຄະດີ ແລ້ວຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ຜູ້ໃດຈະເປັນຜູ້ໃຊ້ແທນ ຫຼື ບໍ່ໃຊ້ແທນ ແລະ ຜູ້ບໍ່ຊະນະຄະດີ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ເງິນວາງສານ ແລະ ຄ່າທໍານຽມສານ, ແຕ່ຖ້າໂຈດຫາກເປັນຜູ້ຊະນະຄະດີ ຈໍາເລີຍຜູ້ເສຍຄະດີ ຕ້ອງໄດ້ທົດແທນຄືນໃຫ້ຝ່າຍໂຈດທີ່ໄດ້ຈ່າຍໄປກ່ອນ ໂດຍກໍານົດໄວ້ໃນຄໍາຕັດສິນ, ໃນນີ້ ຄະນະສານມີຈຸດປະສົງໃຫ້ມີການປະຕິບັດ ຄໍາເຫັນຊື່ຂາດ ຂອງ ຕົນ. ໃນພາກນີ້ບໍ່ຈໍາເປັນໃຫ້ເຫດຜົນ ຄືກັນກັບໃນພາກວິນິດໄສ⁹⁶.

ການຂຽນພາກຕັດສິນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

- ປະໂຫຍກນໍາ;
- ປະເພດ ແລະ ເນື້ອໃນ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນ;
- ຄ່າທໍານຽມສານ ແລະ ຄ່າສິ້ນເບື້ອງຕ່າງໆ ໃນການດໍາເນີນຄະດີ;
- ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍອຸທອນ⁹⁷ ຫຼື ຂໍສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ໃນກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງ ແລະ ການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ;
- ການລົງລາຍເຊັນ.

1. ປະໂຫຍກນໍາ

ກ່ອນການຂຽນປະໂຫຍກນໍາ ໃຫ້ຂຽນຄໍາວ່າ: **“ດ້ວຍເຫດນີ້”** ຢູ່ເຄິ່ງກາງໜ້າເຈ້ຍ.

ຄະນະສານ ຕ້ອງນໍາເອົາຄໍາຕັດສິນອອກມາອ່ານໃນທີ່ປະຊຸມສານຢ່າງເປີດເຜີຍ⁹⁸ ຕາມມາດຕາ 247 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012.⁹⁹ ດັ່ງນັ້ນ, ໃນຄໍາຕັດສິນ ກໍຕ້ອງຂຽນວ່າ: “ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງສານປະຊາຊົນ.....ຈຶ່ງຕັດສິນຕໍ່ໜ້າປະຊາຊົນ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ລັບຫຼັງ ໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ/ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ”

ດັ່ງນັ້ນ, ປະໂຫຍກນໍາ ສາມາດຂຽນໄດ້ຫຼາຍກໍລະນີ ຕາມການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ລັບຫຼັງ ດັ່ງນີ້:

ຕົວຢ່າງ:

1) ກໍລະນີຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການພິຈາລະນາຄະດີ

⁹⁵ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 67, ວັກ 4.

⁹⁶ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 67, ວັກ 4.

⁹⁷ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 67, ວັກ 5.

⁹⁸ ປຶ້ມຄູ່ມືການຂຽນຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນສູງສຸດ, ປີ 2006, ພິມຄັ້ງທີ II, ໜ້າ 67, ວັກ 1, ຂໍ້ 1.

⁹⁹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 247 ໄດ້ກໍານົດໄວ້ວ່າ: “ພາຍຫຼັງ ທີ່ໄດ້ພິຈາລະນາຄະດີ ໃນຫ້ອງປະຊຸມລັບແລ້ວ ຄະນະສານຕ້ອງນໍາເອົາຄໍາຕັດສິນອອກມາປະກາດ ຫຼື ອ່ານໃນທີ່ປະຊຸມສານຢ່າງເປີດເຜີຍ.

ກ່ອນອ່ານຄໍາຕັດສິນ ຕ້ອງໃຫ້ຄູ່ຄວາມໃນຄະດີ ອອກມາຍືນຕໍ່ໜ້າຄະນະສານ ເພື່ອຟັງຄໍາຕັດສິນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ຜູ້ມີສຸຂະພາບບໍ່ແຂງແຮງ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບອໍານາດຈາກຄະນະສານເທົ່ານັ້ນ.

ປະທານຄະນະສານເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບອ່ານຄໍາຕັດສິນ ໂດຍເລີ່ມຈາກພາກວິນິດໄສເປັນຕົ້ນໄປ”.

ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ.....ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນຄະດີເລື່ອງນີ້ ຕໍ່ໜ້າ
ປະຊາຊົນ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ/ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ

2) ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ/ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ

ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ.....ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນຄະດີເລື່ອງນີ້ ຕໍ່ໜ້າ
ປະຊາຊົນ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍລັບຫຼັງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ/ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ

2. ປະເພດ ແລະ ເນື້ອໃນ ຂອງ ຄຳຕັດສິນ

ຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານຂັ້ນຕົ້ນ ແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ສານຕ້ອງ
ຕັດສິນຢຶກເລີກຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ;

2. ຖ້າຫາກເຫັນວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ສານຕ້ອງ
ລົງຄຳຕັດສິນ:

- ໃຫ້ຈຳເລີຍໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍ ຫຼື ຄ່າປັບໃໝ ຫຼື ຄ່າປ່ວຍການຊັບແກ່ໂຈດ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ຫຼື ກົງ
ກັນຂ້າມ ຖ້າຫາກແມ່ນ ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ;

- ໃຫ້ຈຳເລີຍ ສົ່ງຊັບສິ່ງຂອງ ເຊັ່ນ ພາຫະນະ, ສັດ ຄົນແກ່ໂຈດ ໃນກໍລະນີທີ່ແມ່ນການຢືມໄປໃຊ້ ຫຼື
ກົງກັນຂ້າມ ຖ້າຫາກແມ່ນຄຳຟ້ອງແຍ່ງ;

- ໃຫ້ຈຳເລີຍ ສົ່ງເງິນຕົ້ນທຶນພ້ອມດ້ວຍດອກເບ້ຍ (ຖ້າມີ) ຄົນແກ່ໂຈດ ໃນກໍລະນີທີ່ແມ່ນການກູ້ຢືມ ຫຼື
ກົງກັນຂ້າມ ຖ້າຫາກແມ່ນຄຳຟ້ອງແຍ່ງ;

- ໃຫ້ຈຳເລີຍຢຶກຍ້າຍອອກຈາກທີ່ດິນ ຫຼື ເຮືອນ ຂອງ ໂຈດ ໃນກໍລະນີທີ່ແມ່ນການ ເຊົ່າ ຫຼື ການຕົກລົງອື່ນ
ຫຼື ກົງກັນຂ້າມ ຖ້າຫາກແມ່ນຄຳຟ້ອງແຍ່ງ;

- ໃຫ້ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຂາດຈາກສາຍຜົວເມຍ;

- ໃຫ້ຈຳເລີຍ ຈ່າຍຄ່າລ້ຽງດູລູກ, ຄ່າປົວແປງຈິດໃຈ;

- ໃຫ້ຄູ່ຄວາມຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງປະຕິບັດພາງ ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງກ່ອນ;

- ແລະ ອື່ນໆ.¹⁰⁰

2.1 ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ມີເຫດຜົນ

ການພິຈາລະນາລົງຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານນັ້ນ ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າບັນດາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ເອກະສານ
ຕ່າງໆ ທີ່ມີຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ ແລະ ພິຈາລະນາຜົນການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານທັງໝົດແລ້ວ ຖ້າຄະນະສານ
ຫາກເຫັນວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ມີເຫດຜົນ ຫຼື ມີເຫດຜົນບາງສ່ວນ ຄະນະ
ສານກໍຈະລົງຄຳຕັດສິນໃຫ້ໂຈດ ຫຼື ຈຳເລີຍຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍຕ່າງໆ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີໃນຂໍ້ຂັດແຍ່ງ
ທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ລວມທັງ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ ເຊັ່ນ ໃຫ້ຈຳເລີຍໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍແກ່ໂຈດ ຫຼື
ໃຫ້ໂຈດໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍແກ່ຈຳເລີຍ (ກໍລະນີມີການຟ້ອງແຍ່ງ); ໃຫ້ຈຳເລີຍສົ່ງຊັບຄົນແກ່ໂຈດ ຫຼື ໃຫ້ໂຈດສົ່ງ
ຊັບຄົນແກ່ຈຳເລີຍ (ກໍລະນີມີການຟ້ອງແຍ່ງ); ໃຫ້ຈຳເລີຍສົ່ງເງິນຕົ້ນທຶນ ພ້ອມດ້ວຍດອກເບ້ຍແກ່ໂຈດ ຫຼື ໃຫ້ໂຈດ
ສົ່ງເງິນຕົ້ນທຶນ ພ້ອມດ້ວຍດອກເບ້ຍແກ່ຈຳເລີຍ (ກໍລະນີມີການຟ້ອງແຍ່ງ); ໃຫ້ຈຳເລີຍຢຶກຍ້າຍອອກ ຈາກທີ່ດິນ

¹⁰⁰ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 250.

ແລະ ເຮືອນ ຂອງ ໂຈດ ຫຼື ໃຫ້ໂຈດຍົກຍ້າຍອອກຈາກທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ຂອງ ຈຳເລີຍ (ກໍລະນີມີການຝ່ອງແຍ່ງ); ໃຫ້ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຂາດຈາກສາຍພົວພັນ; ໃຫ້ຈຳເລີຍ ຈ່າຍຄ່າລ້ຽງດູລູກ, ຄ່າປົວແປງຈິດໃຈ; ໃຫ້ຄູ່ຄວາມ ຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງປະຕິບັດພາງ ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງກ່ອນ ແລະ ອື່ນໆ.

ຕົວຢ່າງ 1: ກໍລະນີ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ມີເຫດຜົນທັງໝົດ

ບອກວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 5 ພຶດສະພາ 2020 ຂອງ ໂຈດ ມີເຫດຜົນທັງໝົດ ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ໃຊ້ແທນຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 48.880.000 (ສິບສິບແປດລ້ານແປດແສນແປດໝື່ນ) ກົບ ພ້ອມ ທັງດອກເບ້ຍ ຈຳນວນ 16.130.400 (ສິບຫົກລ້ານໜຶ່ງແສນສາມໝື່ນສີ່ຮ້ອຍ) ກົບ ຄືນແກ່ໂຈດ.

ຖ້າຫາກ ຈຳເລີຍ ບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃຊ້ແທນຄືນແກ່ໂຈດ ໃຫ້ເອົາຫຼັກຊັບທີ່ຈຳເລີຍນຳມາຄຳປະກັນ ມາ ປະກາດຂາຍ ເພື່ອໃຊ້ແທນໜີ້ສິນແກ່ໂຈດ, ຖ້າຫາກເຫຼືອກໍໃຫ້ສິ່ງເງິນຄືນແກ່ເຈົ້າ ຂອງ ຫຼັກຊັບຄຳປະກັນ, ຖ້າບໍ່ພໍກໍ ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຊອກຫາເງິນມາໃຊ້ແທນຕື່ມ ແກ່ໂຈດ ຈົນຄົບຕາມຈຳນວນ.¹⁰¹

ຕົວຢ່າງ 2: ກໍລະນີ ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ມີເຫດຜົນທັງໝົດ

ບອກວ່າ ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ສະບັບລົງວັນທີ 15 ພຶດສະພາ 2020 ຂອງ ຈຳເລີຍ ມີເຫດຜົນທັງໝົດ ໃຫ້ ໂຈດ ສົ່ງຊັບທີ່ເປັນຫຼັກຊັບຄຳປະກັນຄືນແກ່ຈຳເລີຍ.

ຕົວຢ່າງ 3: ກໍລະນີ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ມີເຫດຜົນບາງສ່ວນ

ບອກວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 22 ມີນາ 2021 ຂອງ ໂຈດ ມີເຫດຜົນບາງສ່ວນ ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ໃຊ້ແທນເງິນຄືນແກ່ ໂຈດ ຈຳນວນ 80.000.000 (ແປດສິບລ້ານ) ກົບ.

(ເນື້ອເລື່ອງ: ໂຈດ ໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງ ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ໃຊ້ແທນເງິນຄືນ ຈຳນວນ 100.000.000 (ໜຶ່ງຮ້ອຍລ້ານ) ກົບ ແຕ່ຜ່ານການພິຈາລະນາ ຂອງ ສານ ຈຶ່ງບອກວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ມີເຫດຜົນບາງສ່ວນ, ແລ້ວໃຫ້ຈຳເລີຍ ໃຊ້ແທນເງິນຄືນແກ່ ໂຈດ ຈຳນວນ 80.000.000 (ແປດສິບລ້ານ) ກົບ)

2.2 ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ບໍ່ມີເຫດຜົນ

ການພິຈາລະນາລົງຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານນັ້ນ ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າບັນດາຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ ແລະ ເອກະສານ ຕ່າງໆ ທີ່ມີຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ ແລະ ພິຈາລະນາຜົນການໄຕ່ສວນຄະດີໃນທີ່ປະຊຸມສານທັງໝົດແລ້ວ ຖ້າຄະນະສານ ຫາກເຫັນວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ບໍ່ມີເຫດຜົນ ຄະນະສານກໍຈະລົງຄຳຕັດສິນ ດ້ວຍການ ຍົກເລີກຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ຫຼື ຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈຳເລີຍຖິ້ມທັງໝົດ ພ້ອມທັງໃຫ້ໂຈດ ຫຼື ຈຳເລີຍຮັບຜິດຊອບຄ່າທຳນຽມສານຕ່າງໆ ຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ ເຊັ່ນ ຖ້າຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ຫາກບໍ່ມີເຫດຜົນ ພຽງພໍ ສານກໍຈະຍົກເລີກຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ໃຫ້ໂຈດ ຮັບຜິດຊອບເງິນວາງສານ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳ

¹⁰¹ ການຂຽນໃນຫຍໍ້ໜ້ານີ້ ແມ່ນອີງໃສ່ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ເພື່ອເປັນການສະດວກໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ໃນ ກໍລະນີ ມີຫຼັກຊັບຄຳປະກັນ, ຍຶດຊັບ ຫຼື ອາຍັດຊັບ ໃນພາກຕັດສິນນັ້ນ ສານຕ້ອງກຳນົດໃຫ້ປະກາດຂາຍຊັບຂອງລູກໜີ້ ເພື່ອໃຊ້ແທນໜີ້ ສິນຕາມກົດໝາຍ.

ເນີນຄະດີ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບຜູ້ຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີ ແລະ ຄ່າເອກະສານ¹⁰² ທັງໝົດ. ແຕ່ຖ້າສານ ຫາກໄດ້ພິຈາລະນາຕາມຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດ ແລະ ຍົກເລີກຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ ຂອງ ຈໍາເລີຍນັ້ນ ສານກໍຈະໃຫ້ຈໍາເລີຍ ທົດແທນເງິນວາງສານທີ່ໂຈດ ໄດ້ນໍາມາວາງສານກ່ອນ ແລະ ເງິນທີ່ໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍເຂົ້າໃນການດໍາເນີນຄະດີຄືນແກ່ໂຈດ ແລະ ໃຫ້ຈໍາເລີຍຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບຜູ້ຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາເນີນຄະດີ, ຄ່າເອກະສານ ແລະ ຄ່າທໍາ ນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ¹⁰³ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານ.

ຕົວຢ່າງ 1: ກໍລະນີຄໍາຮ້ອງຟ້ອງບໍ່ມີເຫດຜົນ

ບອກວ່າ ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 05 ກັນຍາ 2020 ຂອງ ໂຈດບໍ່ມີເຫດຜົນ
ຍົກເລີກ ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 05 ກັນຍາ 2020 ຂອງ ໂຈດ ຖິ້ມທັງໝົດ

ຕົວຢ່າງ 2: ກໍລະນີ ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ ບໍ່ມີເຫດຜົນ

ບອກວ່າ ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ ສະບັບລົງວັນທີ 20 ກັນຍາ 2020 ຂອງ ຈໍາເລີຍບໍ່ມີເຫດຜົນ
ຍົກເລີກ ຄໍາຟ້ອງແຍ່ງ ສະບັບລົງວັນທີ 20 ກັນຍາ 2020 ຂອງ ຈໍາເລີຍ ຖິ້ມທັງໝົດ

3. ຄໍາທໍານຽມສານ ແລະ ຄໍາສັ່ນເປືອງຕ່າງໆ ໃນການດໍາເນີນຄະດີ

ຄໍາທໍານຽມສານ ແມ່ນຄໍາທໍານຽມທີ່ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍເຂົ້າໃນການດໍາເນີນຄະດີ ຊຶ່ງ ປະກອບດ້ວຍຄໍາທໍານຽມ, ¹⁰⁴ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດໍາເນີນຄະດີ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືກເຊີນເຂົ້າຮ່ວມໃນການດໍາ ເນີນຄະດີ ແລະ ຄ່າເອກະສານ ຫຼື ສໍາເນົາ ເອກະສານຕ່າງໆ.¹⁰⁵

ເງິນວາງສານ ແມ່ນເງິນທີ່ຄູ່ຄວາມ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ນໍາມາວາງໄວ້ຢູ່ສານ ໃນເວລາຍື່ນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາ ຮ້ອງຂໍອຸທອນ ເພື່ອສະດວກໃນການດໍາເນີນຄະດີ.

ສານຈະກຳນົດໃຫ້ໂຈດໃນຄະດີແພ່ງ ນໍາເງິນມາວາງສານ ໃນເວລາຍື່ນຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຫຼື ຄໍາຮ້ອງ ຂໍອຸທອນ ເພື່ອສະດວກໃນການດໍາເນີນຄະດີ. ສານຈະກຳນົດໃຫ້ໂຈດໃນຄະດີແພ່ງ ນໍາເງິນມາວາງສານແຕ່ລະຄັ້ງບໍ່ໃຫ້ເກີນ 300.000 (ສາມແສນ) ກີບ.¹⁰⁶ ເງິນວາງສານ ຈະຖືກນໍາໃຊ້ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

1. ການສົ່ງໝາຍຮຽກ;
2. ການສົ່ງເອກະສານ ແລະ ສໍານວນຄະດີ;
3. ການໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈໍາເປັນໃນການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ.

ການໃຊ້ຈ່າຍເງິນວາງສານ ຕ້ອງເຮັດບັນຊີຕິດຕາມ ແລະ ສະຫຼຸບກ່ອນນໍາເອົາຄະດີອອກໄຕ່ສວນ ໃນທີ່ ປະຊຸມສານ, ໃນກໍລະນີເງິນວາງສານນັ້ນ ຫາກເຫຼືອຈາກການໃຊ້ຈ່າຍແລ້ວ ຕ້ອງສົ່ງຄືນໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ.¹⁰⁷

¹⁰² ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄໍາທໍານຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 2.

¹⁰³ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄໍາທໍານຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 2.

¹⁰⁴ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄໍາທໍານຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 32 ແລະ ມາດຕາ 37 (ຊຶ່ງໃນມາດຕາດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ປ່ຽນ ຈາກຄໍາວ່າ ອາກອນລັດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄໍາທໍານຽມສານ ປີ 2006 ມາເປັນຄໍາວ່າ ຄໍາທໍານຽມຂອງຜູ້ເສຍຄະດີ ຕາມຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານທີ່ໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດ).

¹⁰⁵ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 155.

¹⁰⁶ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄໍາທໍານຽມສານ (ສະບັບປັບປຸງ) 2019, ມາດຕາ 38.

¹⁰⁷ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 156.

ມາດຕາ 160 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ໄດ້ກຳນົດ ກ່ຽວກັບ ການນຳໃຊ້ຄ່າທຳນຽມສານ ໄວ້ລະອຽດ ຄື ການນຳໃຊ້ຄ່າທຳນຽມສານ ເຂົ້າໃນການດຳເນີນຄະດີ ຕ້ອງບິນຜື້ນຖານລະບຽບການ ແລະ ມີການຕົກລົງ ຂອງ ຄະນະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ການນຳໃຊ້ຄ່າທຳນຽມສານ ຕ້ອງມີແຜນການ, ມີເປົ້າໝາຍ, ມີໃບມອບ-ຮັບຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ສະຫຼຸບເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ສຳເລັດກ່ອນນຳຄະດີຂຶ້ນໄຕ່ສວນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ. ຜູ້ເສຍຄະດີ ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ ເງິນວາງສານ ແລະ ຄ່າທຳນຽມສານ ຕາມຄຳຕັດສິນ ຫຼື ຄຳຝຶພາກສາ.¹⁰⁸

ດັ່ງນັ້ນ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຕໍ່ ຄ່າທຳນຽມສານ ແລະ ເງິນວາງສານ ຢູ່ໃນຄຳຕັດສິນ ຄະນະສານຕ້ອງໄດ້ຂຽນວ່າ ໃຫ້ຝ່າຍທີ່ເສຍຄະດີ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ໂດຍລະບຸແຈ້ງວ່າ ໂຈດ ຫຼື ຈຳເລີຍທີ່ເສຍຄະດີ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ເຊັ່ນ ຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ, ຄ່າທຳນຽມສານ ແລະ ເງິນວາງສານ, ຄ່າສິ້ນເປືອງ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ໃນການດຳເນີນຄະດີ. ຖ້າໂຈດຫາກເປັນຜູ້ຊະນະຄະດີ, ໃຫ້ຈຳເລີຍທົດແທນຄືນ ໃຫ້ຝ່າຍໂຈດ ທີ່ໄດ້ຈ່າຍໄປກ່ອນ.

ຕົວຢ່າງ 1: ກໍລະນີ ການຮ້ອງຟ້ອງມີເຫດຜົນ

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ເສຍເງິນຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ຈຳນວນ 100.000 (ໜຶ່ງແສນ) ກີບ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ທົດແທນເງິນວາງສານ ຈຳນວນ 300.000 (ສາມແສນ) ກີບ ຄືນແກ່ໂຈດ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີຈຳນວນ 80.000 (ແປດໝື່ນ) ກີບ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ (ຖ້າມີ).

ຕົວຢ່າງ 2: ກໍລະນີການຮ້ອງຟ້ອງມີເຫດຜົນບາງສ່ວນ

ໃຫ້ ໂຈດ ເສຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ດອກເບ້ຍ ທີ່ສານບໍ່ພິຈາລະນາໃຫ້ໂຈດ ເທົ່າກັບ ຈຳນວນ 400.000 (ສີ່ແສນ) ກີບ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ເສຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ມູນຄ່າ ທີ່ສານພິຈາລະນາໃຫ້ໂຈດ ເທົ່າກັບ ຈຳນວນ 1.360.000 (ໜຶ່ງລ້ານສາມແສນຫົກໝື່ນ) ກີບ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ທົດແທນເຄື່ອງໜຶ່ງ ຂອງ ເງິນວາງສານ ເປັນຈຳນວນ 150.000 (ໜຶ່ງແສນຫ້າໝື່ນ) ກີບ ຄືນແກ່ໂຈດ.

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ທົດແທນເຄື່ອງໜຶ່ງ ຂອງ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີ ເປັນຈຳນວນ 500.000 (ຫ້າແສນ) ກີບ ຄືນແກ່ໂຈດ.

ໃຫ້ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆຝ່າຍລະເຄິ່ງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ.

ຕົວຢ່າງ 3: ກໍລະນີການຮ້ອງຟ້ອງບໍ່ມີເຫດຜົນ

ໃຫ້ ໂຈດ ຮັບຜິດຊອບຈ່າຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ຈຳນວນ 100.000 (ໜຶ່ງແສນ) ກີບ;

¹⁰⁸ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 160.

ໃຫ້ ໂຈດ ຮັບຜິດຊອບຈ່າຍຄ່າເງິນວາງສານ ຈຳນວນ 300.000 (ສາມແສນ) ກີບ;

ໃຫ້ ໂຈດ ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີ ຈຳນວນ 80.000 (ແປດໝື່ນ) ກີບ;

ໃຫ້ ໂຈດ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ (ຖ້າມີ).

4. ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍອຸທອນ ແລະ ການສະເໜີຄັດຄ້ານ

ບຸກຄົນທີ່ມີສິດໃນການຂໍອຸທອນ ຫຼື ຄັດຄ້ານ ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ຂາດ ແລະ ຄຳຕັດສິນຂອງສານ ແມ່ນ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ຂອງ ແຕ່ລະຝ່າຍ.¹⁰⁹

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ກໍ່ມີສິດສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ.¹¹⁰

4.1. ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍອຸທອນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ)

ຄູ່ຄວາມ ມີສິດຂໍອຸທອນ ແລະ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ມີສິດສະເໜີຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານຂັ້ນຕົ້ນໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ສຳລັບ ຜູ້ຖືກສານຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ຖືວ່າຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳຕັດສິນເປັນຕົ້ນໄປ ສຳລັບຜູ້ຖືກສານຕັດສິນລັບຫຼັງ.¹¹¹

ພາຍຫຼັງ ໄດ້ຮັບຊາບຄຳຕັດສິນແລ້ວ ຄູ່ຄວາມໃນຄະດີມີສິດຂໍອຸທອນດ້ວຍການຈອງ ຫຼື ຢືນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ ຕໍ່ ສານທີ່ຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໝາຍຄວາມວ່າ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ຂອງ ແຕ່ລະຝ່າຍ ຊຶ່ງເປັນຄູ່ຄວາມໃນຄະດີມີສິດຂໍອຸທອນຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານຂັ້ນຕົ້ນໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ສຳລັບຜູ້ຖືກສານຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ຖືວ່າຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳຕັດສິນເປັນຕົ້ນໄປ ສຳລັບຜູ້ຖືກສານຕັດສິນລັບຫຼັງ.

ດັ່ງນັ້ນ ຄະນະສານຕ້ອງໄດ້ຂຽນລົງໃນຄຳຕັດສິນ ວ່າ ໄດ້ບອກໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ ຖ້າຫາກບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນ ມີສິດຂໍອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຕົວຢ່າງ: ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍອຸທອນ ຂອງ ຄູ່ຄວາມ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ

ໄດ້ບອກໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມຊາບແລ້ວ ຖ້າຝ່າຍໃດບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດຂໍອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນເປັນຕົ້ນໄປ.

4.2. ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍຄັດຄ້ານກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງ

ຖ້າໂຈດ ຫຼື ຜູ້ຕາງໜ້າ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ຫາກໄດ້ຮັບໝາຍຮຽກແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ເຂົ້າມາສານ ຕາມໝາຍຮຽກ ແລະ ບໍ່ໄດ້ສະເໜີເຫດຜົນ ທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ເຖິງສາມຄັ້ງແລ້ວ ສານຈະອອກຄຳສັ່ງຊັດມ້ຽນຄະດີ ແລະ ໃຫ້ໂຈດເສຍສິດໃນການຮ້ອງຟ້ອງຄະດີນັ້ນ.¹¹²

¹⁰⁹ ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າ ຂອງ ກຸ່ມ ແລະ ຕາມຄຳເຫັນ ຂອງ ຊ່ຽວຊານ ເຫັນວ່າ ຖ້າຫາກມີການປັບປຸງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ໃນຕໍ່ໜ້າ ຄວນໃຫ້ສິດສະເພາະແກ່ຜູ້ເສຍຄະດີໃນການຂໍອຸທອນ.

¹¹⁰ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 260.

¹¹¹ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 262 ວັກ 1.

¹¹² ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 153 ວັກ 2 .

ໃນກໍລະນີ ມີຫຼັກຖານຄົບຖ້ວນ, ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຕັດສິນຄະດີ ແຕ່ຈຳເລີຍຫຼືບຫຼີກການດຳເນີນຄະດີ, ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ຫຼື ບຸກຄົນທີສາມ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຍ້ອນສາເຫດໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ ໝາຍຮຽກສົ່ງບໍ່ເຖິງມືຜູ້ກ່ຽວ ສານກໍຈະຕັດສິນລັບຫຼັງ ຊຶ່ງຜູ້ກ່ຽວມີສິດຂໍຄັດຄ້ານໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຊາບຄຳຕັດສິນເປັນຕົ້ນໄປ. ໃນກໍລະນີນີ້ ຄະນະສານເກົ່າ ຕ້ອງຕັດສິນຄະດີນັ້ນຄືນໃໝ່ ໂດຍຊ່ອງໜ້າຜູ້ກ່ຽວຕາມລະບຽບການພິຈາລະນາຄະດີຢູ່ສານ.¹¹³

ເມື່ອມີການຕັດສິນລັບຫຼັງ ສານຂຶ້ນຕົ້ນຕ້ອງຮຽກຄູ່ຄວາມມາຮັບຊາບ ແລະ ເຮັດບົດບັນທຶກຮັບຊາບຄຳຕັດສິນພ້ອມທັງແຈ້ງສິດໃນການຂໍຄັດຄ້ານ ແລະ ຂໍອຸທອນໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວ. ໃນກໍລະນີ ສານໄດ້ສົ່ງໝາຍຮຽກ ໃຫ້ຄູ່ຄວາມມາຮັບຊາບ ຄຳຕັດສິນເຖິງສາມຄັ້ງແລ້ວ ແຕ່ຄູ່ຄວາມບໍ່ເຂົ້າມາໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນ ຊຶ່ງມີການຢັ້ງຢືນຈາກອົງການປົກຄອງບ້ານ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສານສາມາດສົ່ງສານວນຄະດີດັ່ງກ່າວໄປປະຕິບັດ ຫຼື ໃຫ້ສານຂັ້ນອຸທອນພິຈາລະນາ ຕາມກົດໝາຍ ໃນກໍລະນີມີການຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ.¹¹⁴

ໃນກໍລະນີ ຄູ່ຄວາມໜີອອກຈາກບ່ອນຢູ່ປະຈຳ ໂດຍມີການຢັ້ງຢືນ ຂອງ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ສານກໍຈະຕິດປະກາດ ທາງສາທາລະນະ ຫຼື ແຈ້ງຜ່ານສື່ມວນຊົນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນມາດຕາ 149 ແລະ 150 ຂອງກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012.

ດັ່ງນັ້ນ, ຄະນະສານຕ້ອງໄດ້ຂຽນລົງໃນຄຳຕັດສິນວ່າ ໄດ້ບອກໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ ຖ້າຫາກບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນ ມີສິດຂໍອຸທອນ ຫຼື ສະເໜີຄັດຄ້ານ ໄດ້ພາຍໃນກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນກົດໝາຍ.

ຕົວຢ່າງ: ການແຈ້ງສິດໃນການຂໍຄັດຄ້ານກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງຈຳເລີຍ

ໄດ້ບອກໂຈດຊາບແລ້ວ ຖ້າຫາກບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດຂໍອຸທອນໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນເປັນຕົ້ນໄປ.

ໄດ້ບອກຈຳເລີຍຊາບແລ້ວ ມີສິດຂໍຄັດຄ້ານໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດ ສິບຫ້າວັນ ຫຼື ມີສິດຂໍອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳຕັດສິນເປັນຕົ້ນໄປ.

4.3. ການແຈ້ງສິດໃນການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ

ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ ມີສິດສະເໜີ ຄັດຄ້ານຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມກົດໝາຍ ຫຼື ບໍ່ມີເຫດຜົນພຽງພໍ ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຄະນະສານຕ້ອງໄດ້ຂຽນລົງໃນຄຳຕັດສິນ ວ່າ ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນຊາບແລ້ວ ຖ້າຫາກບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນ ມີສິດສະເໜີຄັດຄ້ານໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຕົວຢ່າງ: ການແຈ້ງສິດໃນການສະເໜີຄັດຄ້ານ ຂອງ ຫົວໜ້າອົງການໄອຍະການປະຊາຊົນ

ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນຊາບແລ້ວ ຖ້າຫາກບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດສະເໜີຄັດຄ້ານ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

¹¹³ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 217 ວັກ 3 .

¹¹⁴ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ດຳເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 255.

5. ການລົງລາຍເຊັນ

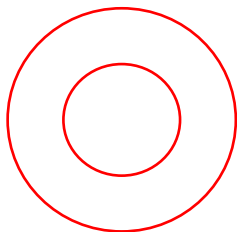
ການລົງລາຍເຊັນ ແມ່ນຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບຄໍາຕັດສິນ. ລາຍເຊັນ ຕ້ອງຂຽນດ້ວຍມື ແລະ ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງມີລາຍເຊັນຫຍໍ້ພ້ອມຕາປະທັບ ຂອງ ສານ ຄໍາຕັດສິນນັ້ນຈຶ່ງສາມາດໃຊ້ໄດ້ ແລະ ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານກົດໝາຍຄ້າຍຄືກັນກັບເອກະສານທາງລັດຖະການ. ສະນັ້ນ, ຄໍາຕັດສິນທີ່ບໍ່ມີລາຍເຊັນຈະບໍ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານກົດໝາຍ ຫຼື ທາງດ້ານຫຼັກຖານ ທີ່ຕິດພັນ ກັບ ເອກະສານອື່ນ ຂອງ ການດໍາເນີນຄະດີ. ຕາມປົກກະຕິ ຈະຖືວ່າ ຄໍາຕັດສິນນັ້ນເປັນພຽງແຕ່ເອກະສານທໍາມະດາເທົ່ານັ້ນ ຊຶ່ງບໍ່ມີຜົນ ຫຼື ຄຸນຄ່າແຕ່ຢ່າງໃດ. ບ່ອນລົງລາຍເຊັນຕ້ອງລົງໃສ່ບ່ອນທີ່ສະແດງເຖິງເຈດຈໍານົງ ຂອງ ຜູ້ລົງລາຍເຊັນ. ຕາມປົກກະຕິນັ້ນ ລາຍເຊັນຕ້ອງລົງໃສ່ຕອນທ້າຍ ຂອງ ຄໍາຕັດສິນເທົ່ານັ້ນ. ລາຍເຊັນ ຂອງ ປະທານຄະນະສານ ໃຫ້ໃສ່ດ້ານຊ້າຍ ພ້ອມດ້ວຍຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນປະທານຄະນະສານ ແລະ ລາຍເຊັນ ຂອງ ຈໍາສານໃຫ້ໃສ່ດ້ານຂວາ ພ້ອມດ້ວຍຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງ ຈໍາສານ.

ດັ່ງນັ້ນ, ບຸກຄົນທີ່ສາມາດລົງລາຍເຊັນໃສ່ຄໍາຕັດສິນ ມີແຕ່ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ ແລະ ຈໍາສານເທົ່ານັ້ນ ໝາຍຄວາມວ່າ ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ ແລະ ຈໍາສານ ຕ້ອງລົງລາຍເຊັນໃສ່ຄໍາຕັດສິນຈຶ່ງສາມາດໃຊ້ໄດ້ ຫຼື ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານກົດໝາຍ ຫຼື ຫຼັກຖານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຖ້າຫາກປະທານຄະນະສານ ຫຼື ຈໍາສານ ບໍ່ສາມາດເຊັນຄໍາຕັດສິນ ຍ້ອນສາເຫດທີ່ຈໍາເປັນໃດໜຶ່ງ ກໍໃຫ້ຝົມຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ຂອງ ຜູ້ກ່ຽວໃສ່ຄໍາຕັດສິນ ແລ້ວໃຫ້ຈໍາສານຜູ້ໄດ້ຮັບມອບໝາຍເປັນຜູ້ເຊັນຍັງຢືນ.¹¹⁵

ຕົວຢ່າງ 1: ການລົງລາຍເຊັນໃສ່ຄໍາຕັດສິນ

ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ

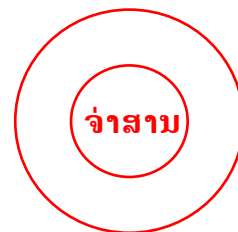
(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນປະທານຄະນະສານຕັດສິນ)

ຈໍາສານ

(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

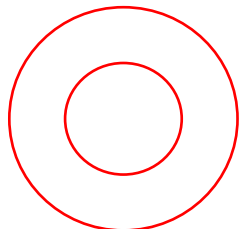
(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຈໍາສານ)

¹¹⁵ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງ (ສະບັບປັບປຸງ) 2012, ມາດຕາ 252.

**ຕົວຢ່າງ 2: ການລົງລາຍເຊັນໃສ່ຄໍາຕັດສິນ ກໍລະນີປະທານຄະນະສານຜູ້ພິພາກສາເສຍ
ຊີວິດ ໃຫ້ພົມຊື່ປະທານຄະນະສານ ໃສ່ຄໍາຕັດສິນ ແລ້ວໃຫ້ຈໍາສານເຊັນຢັ້ງຢືນ.**

ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ

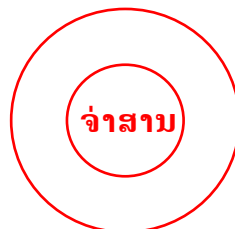
(ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນປະທານຄະນະສານຕັດສິນ)

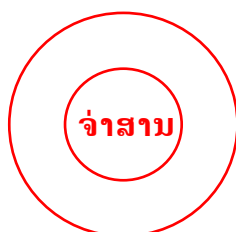
ຈໍາສານ

(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຈໍາສານ)

(ຈໍາສານເຊັນຢັ້ງຢືນ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຈໍາສານ)

ຮ່າງຕົວຢ່າງ ຂອງ ພາກຕັດສິນ

ຕົວຢ່າງ 1:

ດ້ວຍເຫດນີ້

ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນຕໍ່ໜ້າປະຊາຊົນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ

ບອກວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 13 ມີນາ 2020 ຂອງ ໂຈດ ມີເຫດຜົນ

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບ ໃຊ້ແທນເງິນຄືນແກ່ໂຈດ ຈຳນວນ 200.000.000 (ສອງຮ້ອຍລ້ານ)ກີບ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍຮັບຜິດຊອບຈ່າຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ມູນຄ່າການຮ້ອງຟ້ອງ ຈຳນວນ 4.000.000 (ສີ່ລ້ານ) ກີບ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຈ່າຍເງິນວາງສານ ຈຳນວນ 300.000 (ສາມແສນ) ກີບ ຄືນແກ່ໂຈດ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີ ຈຳນວນ 500.000 (ຫ້າແສນ) ກີບ;

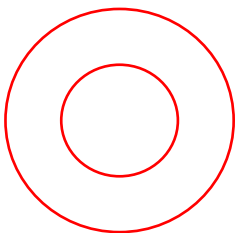
ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ

ໄດ້ບອກໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ ຖ້າຝ່າຍໃດບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດຂໍ ອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ຊາບແລ້ວ ຖ້າບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດສະເໜີ ຄັດຄ້ານ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນເປັນຕົ້ນໄປ;

ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ

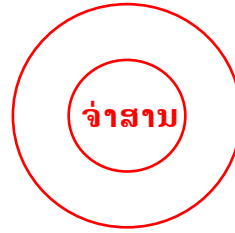
(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນປະທານຄະນະສານຕັດສິນ)

ຈຳສານ

(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຈຳສານ)

ຕົວຢ່າງ 2:

ດ້ວຍເຫດນີ້

ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນຕໍ່ໜ້າປະຊາຊົນ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າໂຈດ, ລັບຫຼັງຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ.

ບອກວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 14 ພຶດສະພາ 2020 ຂອງ ໂຈດ ມີເຫດຜົນບາງສ່ວນ

ໃຫ້ລົບລ້າງ ດອກເບ້ຍໃນສ່ວນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກົບ ນັ້ນຖ້ມ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຈ່າຍເງິນຕົ້ນທຶນ ຈຳນວນ 50.000.000 (ຫ້າສິບລ້ານ) ກົບ ພ້ອມດ້ວຍດອກ ເບ້ຍທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ ຈຳນວນ 18.000.000 (ສິບແປດລ້ານ) ກົບ ຄືນແກ່ໂຈດ ແລະ ໃຫ້ຈຳເລີຍສືບຕໍ່ ຄິດໄລ່ດອກເບ້ຍ ຕາມກົດໝາຍຄືນແກ່ໂຈດ ຈົນຄົບຕາມຈຳນວນ;

ໃຫ້ ໂຈດ ເສຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ດອກເບ້ຍ ທີ່ສານບໍ່ພິຈາລະນາໃຫ້ໂຈດ ເທົ່າກັບ ຈຳນວນ 400.000 (ສີ່ແສນ) ກົບ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ເສຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ມູນຄ່າ ທີ່ສານພິຈາລະນາໃຫ້ໂຈດ ເທົ່າກັບ ຈຳນວນ 1.360.000 (ໜຶ່ງລ້ານສາມແສນຫົກຫຼ້າສິບ) ກົບ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ທົດແທນເຄິ່ງໜຶ່ງ ຂອງ ເງິນວາງສານ ເປັນຈຳນວນ 150.000 (ໜຶ່ງແສນຫ້າຫຼ້າສິບ) ກົບ ຄືນ ແກ່ໂຈດ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ທົດແທນເຄິ່ງໜຶ່ງ ຂອງ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີ ເປັນຈຳນວນ 500.000 (ຫ້າແສນ) ກົບ ຄືນແກ່ໂຈດ;

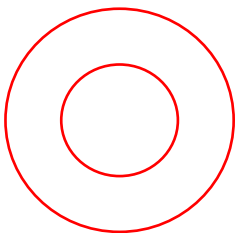
ໃຫ້ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ຝ່າຍລະເຄິ່ງໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ.

ໄດ້ບອກໂຈດ ຊາບແລ້ວ ຖ້າບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດຂໍອຸທອນ ໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ; ສ່ວນຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ມີ ສິດຂໍຄັດຄ້ານໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ສິບຫ້າວັນ ຫຼື ມີສິດຂໍອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບ ຄຳຕັດ ສິນເປັນຕົ້ນໄປ;

ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ຊາບແລ້ວ ຖ້າບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດສະເໜີ ຄັດຄ້ານ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ

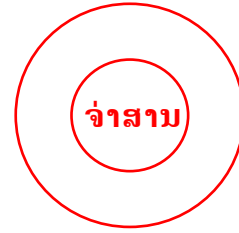
(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນປະທານຄະນະສານຕັດສິນ)

ຈຳສານ

(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຈຳສານ)

ຕົວຢ່າງ 3:

ດ້ວຍເຫດນີ້

ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນຕໍ່ໜ້າປະຊາຊົນ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ

ບອກວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 12 ທັນວາ 2020 ຂອງ ໂຈດ ບໍ່ມີເຫດຜົນ; ສ່ວນຄຳຟ້ອງແຍ່ງ ສະບັບລົງວັນທີ 25 ມັງກອນ 2021 ຂອງ ຈຳເລີຍ ມີເຫດຜົນ

ໃຫ້ຍົກເລີກ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ສະບັບລົງວັນທີ 12 ທັນວາ 2020 ຂອງ ໂຈດ ຖິ້ມທັງໝົດ;

ໃຫ້ ໂຈດ ຮັບຜິດຊອບຈ່າຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ມູນຄ່າການຮ້ອງຟ້ອງ ຈຳນວນ 500.000.000 (ຫ້າຮ້ອຍລ້ານ) ກີບ ເທົ່າກັບ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ;

ໃຫ້ ໂຈດ ຮັບຜິດຊອບຈ່າຍເງິນວາງສານ ຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບ;

ໃຫ້ ໂຈດ ຮັບຜິດຊອບ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການດຳເນີນຄະດີ ຈຳນວນ 800.000 (ແປດແສນ) ກີບ;

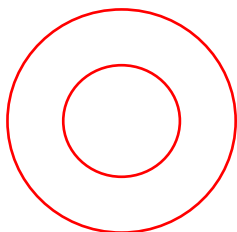
ໃຫ້ ໂຈດ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ.

ໄດ້ບອກໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ ຖ້າຝ່າຍໃດບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດຂໍອຸທອນ ໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ;

ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ຊາບແລ້ວ ຖ້າບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດສະເໜີ ຄັດຄ້ານ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ

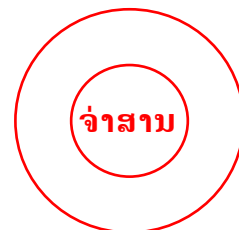
(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນປະທານຄະນະສານຕັດສິນ)

ຈຳສານ

(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຈຳສານ)

ຄໍາຕັດສິນຕົວແບບ (1)

ກໍລະນີມີບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໃຈດ

(ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ)

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຄະນະສານແພ່ງ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ເລກທີ 62/ຂຕ.ພ

ລົງວັນທີ 11 ທັນວາ 2020

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄະນະສານຕັດສິນ ປະກອບດ້ວຍ:

ທ່ານ..... ປະທານ

ທ່ານ..... ຄະນະ

ທ່ານ..... ຄະນະ

ນັ້ງຜ່ອມດ້ວຍ ທ່ານ..... ຈຳສານ

ຊື່ອງໜ້າທ່ານ..... ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ໄດ້ເປີດປະຊຸມສານຂຶ້ນ ໃນວັນທີ 11 ທັນວາ 2020 ເວລາ 14 ໂມງ 00 ນາທີ ຢູ່ທີ່ຫ້ອງປະຊຸມສານ ຂອງ
ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເພື່ອພິຈາລະນາຄະດີແພ່ງ ເລກທີ 130/ຂຕ.ພ ລົງວັນທີ 28 ຕຸລາ 2020

ລະຫວ່າງ

ທ້າວ ກ ອາຍຸ XX ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ XXXX, ບັດປະຈຳຕົວ ເລກທີ XXXXXXXX ລົງວັນທີ
XXXXXXXXXX, ອາຊີບ XXXXXXXXX, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ XXX, ໜ່ວຍ XX, ບ້ານ XXXXXXX, ເມືອງ
XXXXXXXXXX, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ XXXXXXXX, ອີເມວ (Email).....ໂຈດ

ທ້າວ ຂ ອາຍຸ XX ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ XXXX, ບັດປະຈຳຕົວ ເລກທີ XXXXXXXX ລົງວັນທີ
XXXXXXXXXX, ອາຊີບ XXXXXXXXX, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ XXX, ໜ່ວຍ XX, ບ້ານ XXXXXXX, ເມືອງ
XXXXXXXXXX, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ XXXXXXXX, ອີເມວ (Email)..... ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ

ທ້າວ ງ ອາຍຸ XX ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ XXXX, ບັດປະຈຳຕົວ ເລກທີ XXXXXXXX ລົງວັນທີ XXXXXXXX, ອາຊີບ XXXXXXXX, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ XXX, ໜ່ວຍ XX, ບ້ານ XXXXXXX, ເມືອງ XXXXXXX, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ XXXXXXXX, ອີເມວ (Email).....ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ

ທ້າວ ຄ ອາຍຸ XX ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ XXXX, ບັດປະຈຳຕົວ ເລກທີ XXXXXXXX ລົງວັນທີ XXXXXXXX, ອາຊີບ XXXXXXXX, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ XXX, ໜ່ວຍ XX, ບ້ານ XXXXXXX, ເມືອງ XXXXXXX, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ XXXXXXXX, ອີເມວ (Email).....ຈຳເລີຍ

ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ

ສານ

ໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ອີງຕາມສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ ສະບັບປັບປຸງປີ 2017;

ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012;

ໄດ້ແຈ້ງຄະດີທີ່ນຳອອກມາພິຈາລະນາ ໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ, ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນທີ່ ປະຊຸມສານ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນໃຫ້ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຄ້ານຕົວປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄຳເຫັນ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງການໂຕ້ຖຽງ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຝັງຄຳເຫັນເທື່ອສຸດທ້າຍ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຝັງຄຳຖະແຫຼງ ຂອງ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ

ເນື້ອຄະດີ

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳຮ້ອງຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 4 ຕຸລາ 2020, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີວັນທີ 4 ພະຈິກ 2020 ຂອງ ໂຈດ, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ລະຫວ່າງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມສະບັບລົງວັນທີ 17 ແລະ 23 ພະຈິກ 2020, ໂດຍ ໂຈດອ້າງວ່າ ໃນວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ງ (ບຸກຄົນທີສາມ) ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນຈາກ ຄ (ຈຳເລີຍ) ຈຳນວນ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ, ຄິດໄລ່ດອກເບ້ຍ 2% ຕໍ່ເດືອນ, ກຳນົດເວລາສາມເດືອນ ນັບແຕ່ວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ເປັນຕົ້ນມາ. ຫຼັກຊັບຄຳປະກັນໃນການກູ້ຢືມເງິນ ທີ່ດິນເນື້ອທີ່ 1.286 ຕາແມັດ, ຕັ້ງຢູ່ບ້ານດອນນົກຊຸ່ມ, ເມືອງ ສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຕາມໃບຕາດິນເລກທີ 1003, ລົງວັນທີ 16 ມິຖຸນາ 2009 ອອກຊື່ (ໂຈດ) ໃນມື້ກູ້ຢືມແມ່ນບໍ່ໄດ້ເຮັດສັນຍາກູ້ຢືມ ລະຫວ່າງ ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ແຕ່ໄດ້ເຮັດເປັນສັນຍາຊື້-ຂາຍ ລະຫວ່າງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ, ພ້ອມທັງເຮັດໃບຢັ້ງຢືນມອບກຳມະສິດດິນ ແລະ ເຮືອນ ສະບັບເລກທີ 198, ລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020. ການເຮັດສັນຍາຄັ້ງນີ້ ໄດ້ກຳນົດວ່າເອົາເຮືອນ ແລະ ດິນມາຄຳປະກັນ ເພື່ອກູ້ຢືມເງິນມາໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມ ທີ່ເປັນໝູ່ ຂອງ ໂຈດ. ຈຳເລີຍ ຕ້ອງໄດ້ມອບເງິນທີ່ກູ້ຢືມຈຳນວນ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມ ໂດຍໄດ້ຕົກລົງກັນຈ່າຍແທນເປັນສາມງວດ, ງວດລະ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ. ບຸກຄົນທີສາມໄດ້ຊຳລະຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍຄືນໃຫ້ຈຳເລີຍ ຄົບຖ້ວນແລ້ວ. ຄັ້ງສຸດທ້າຍ ຂອງ ການຊຳລະແມ່ນຕາມໃບມອບເງິນ ຂອງ ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວມະຫາຊົນເລກທີ 1486896B, ລົງວັນທີ 28 ສິງຫາ 2020. ສະນັ້ນ, ສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນນີ້ ຕ້ອງກັບຄືນມາເປັນ ຂອງ ໂຈດ, ແຕ່ມາຮອດປັດຈຸບັນ ດິນຕອນດັ່ງກ່າວ ຈຳເລີຍໄດ້ໂອນເປັນຊື່ຂອງຈຳເລີຍແລ້ວ. ສະນັ້ນ, ໂຈດຈຶ່ງຮ້ອງຟ້ອງ ຕໍ່ສານເພື່ອໃຫ້ພິຈາລະນາລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ ທີ່ອອກຊື່ຈຳເລີຍ ຕາມໃບຕາດິນເລກທີ 1003, ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020 ແລະ ສະເໜີ ໃຫ້ຈຳເລີຍຮັບຜິດຊອບ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃນການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ ໂອນຊື່ ຄືນໃຫ້ໂຈດ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນການດຳເນີນຄະດີ.

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳແກ້ຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 23 ຕຸລາ 2020, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 11 ພະຈິກ 2020 ຂອງ ຈຳເລີຍ, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ລະຫວ່າງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມສະບັບລົງວັນທີ 17 ແລະ 23 ພະຈິກ 2020 ໂດຍຈຳເລີຍໄດ້ອ້າງວ່າ ເບື້ອງຕົ້ນໂຈດໄດ້ມາສະເໜີຂາຍເຮືອນ ແລະ ທີ່ດິນເນື້ອທີ່ 1.286 ຕາແມັດ, ຕັ້ງຢູ່ບ້ານ ດອນນົກຊຸ່ມ, ເມືອງ ສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຕາມໃບ

ຕາດິນສະບັບເລກທີ 1003, ລົງວັນທີ 16 ມິຖຸນາ 2009 ໃຫ້ ຈຳເລີຍຈຶ່ງໄດ້ຊື້ເອົາ. ການທີ່ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງມານັ້ນ ບໍ່ມີມູນຄວາມຈິງ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ໂຈດໄດ້ຕົກລົງລາຄາຊື້-ຂາຍໃຫ້ຈຳເລີຍຈຳນວນ 33.000 (ສາມໜຶ່ນສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແຕ່ໂຈດໄດ້ບອກວ່າໃຫ້ຈ່າຍເງິນແກ່ ບຸກຄົນທີສາມ ທີ່ເປັນໝູ່ ຂອງ ໂຈດ, ໂດຍບໍ່ໄດ້ຈ່າຍໃຫ້ໂຈດ. ຈຳເລີຍໄດ້ຈ່າຍໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມ ເປັນເງິນສົດໂດຍແບ່ງເປັນ 3 ງວດຄື ງວດ ທີ 1 ເດືອນພຶດສະພາ 2020, ງວດທີ 2 ເດືອນມິຖຸນາ ແລະ ງວດທີ 3 ເດືອນກໍລະກົດ 2020 ງວດລະ 11.000 (ສິບເອັດພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ລວມເປັນເງິນທັງໝົດ 33.000 (ສາມໜຶ່ນສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ. ພາຍຫຼັງ ໄດ້ຕົກລົງຊື້ຂາຍກັນແລ້ວ ຈຳເລີຍ ແລະ ໂຈດໄດ້ເຮັດສັນຍາມອບໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນສະບັບເລກທີ 198 ລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ຢູ່ຫ້ອງການບ້ານດອນນົກຊຸ້ມ ໂດຍຊ້ອງໜ້ານາຍບ້ານ ແລະ ພະຍານ. ຫຼັງ ຈາກນັ້ນ, ຈຳເລີຍຈຶ່ງໄດ້ ໂອນທີ່ດິນດັ່ງກ່າວ ມາເປັນຊື່ຈຳເລີຍ ຕາມໃບຕາດິນສະບັບເລກທີ 1003, ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020. ສ່ວນໃບມອບເງິນ ເລກທີ 1486896B, ລົງວັນທີ 28 ສິງຫາ 2020 ຂອງ ທະນາຄານການ ຄ້າຕ່າງປະເທດລາວມະຫາຊົນ ທີ່ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດເອົາໃຫ້ຈຳເລີຍນັ້ນ ກໍບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບ ໂຈດ. ສະນັ້ນ, ກ່ຽວກັບການຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດນັ້ນ ຈຳເລີຍຈຶ່ງບໍ່ຮັບຮູ້.

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ສະບັບລົງວັນທີ 17 ພະຈິກ 2020 ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍ ໂຈດ, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ລະຫວ່າງໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ສະບັບລົງວັນທີ 17 ແລະ 23 ພະຈິກ 2020, ໂດຍ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ໄດ້ອ້າງວ່າ ໃນວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ບຸກຄົນທີສາມ ຝ່າຍໂຈດ ໄດ້ກູ້ຢືມເງິນນຳຈຳເລີຍເພື່ອມາໃຫ້ເຮັດທຸລະກິດຕາມການກ່າວອ້າງ ຂອງ ໂຈດແທ້, ໂຈດໄດ້ເອົາເຮືອນ ແລະ ດິນມາເປັນຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ໂດຍໄດ້ເຮັດສັນຍາຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງ ໂຈດ ແລະ ຈຳ ເລີຍ ຕາມການແນະນຳ ຂອງ ຈຳເລີຍ. ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ໄດ້ໃຊ້ແທນຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍທັງໝົດຄືນ ໃຫ້ຈຳເລີຍແລ້ວຕາມໃບມອບເງິນເລກທີ 1486893B, ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020, ເລກທີ 1486894B, ລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2020, ເລກທີ 1486895B, ລົງວັນທີ 30 ກໍລະກົດ 2020 ແລະ ຕາມໃບມອບເງິນເລກ ທີ 1486896B, ລົງວັນທີ 28 ສິງຫາ 2020, ແຕ່ຈຳເລີຍໄດ້ໂອນໃບຕາດິນອອກເປັນຊື່ຈຳເລີຍຕາມໃບຕາດິນ ເລກທີ 1003, ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020 ໂດຍບໍ່ແຈ້ງໃຫ້ໂຈດ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ຮັບຮູ້.

ວິນິດໄສ

ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າບັນດາເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຕ່າງໆ ທີ່ມີໃນສຳນວນຄະດີ ພ້ອມທັງ ພິຈາລະນາ ຜົນການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຢ່າງລະອຽດຖີຖ້ວນແລ້ວ.

ເຫັນວ່າ ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຂອງ ຄະດີນີ້ ແມ່ນທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ຊຶ່ງເປັນເປົ້າໝາຍ ຂອງ ການຄ້າປະກັນ ຕາມມາດຕາ 520 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ຫຼື ເປັນເປົ້າໝາຍ ຂອງ ການຊື້ຂາຍ ຕາມມາດຕາ 406 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ຊຶ່ງໂຈດໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານພິຈາລະນາ.

ເຫັນວ່າ ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງທວງໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນອອກຊື້ຈຳເລີຍ ເປັນການຮ້ອງຟ້ອງທີ່ມີ ເຫດຜົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍໄດ້ເຮັດສັນຍາຊື້-ຂາຍ ແລະ ໃບມອບ ໂອນກຳມະສິດທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ລະຫວ່າງໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍແທ້ ຕາມສັນຍາຊື້ຂາຍ ສະບັບລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ແລະ ໃບຢັ້ງຢືນມອບກຳມະສິດ ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນ ສະບັບເລກທີ 198, ລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020, ໂດຍ ຈຳເລີຍໄດ້ຈ່າຍເງິນໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມເປັນ ສາມງວດ, ງວດທີໜຶ່ງຈ່າຍໃນວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ຈຳນວນ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງຝັນ) ໂດລາສະຫະລັດ, ງວດທີສອງ ຈ່າຍໃນວັນທີ 28 ມິຖຸນາ 2020 ຈຳນວນ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງຝັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ງວດທີ 3 ຈ່າຍໃນວັນທີ 28 ກໍລະກົດ 2020 ຈຳນວນ 11.000 (ໜຶ່ງໝື່ນໜຶ່ງຝັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ລວມທັງໝົດຈຳນວນ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມຝັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແລ້ວຈຳເລີຍຈຶ່ງໄດ້ໂອນໃບຕາດິນໄປເປັນຊື່ ຂອງ ຈຳເລີຍ ຕາມໃບຕາດິນເລກທີ 1003, ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020 ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ໄດ້ເປັນເອກະພາບກັນແລ້ວ ຈຶ່ງເຫັນວ່າ ສານບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫຼັກຖານມາພິສູດ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບ ບັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 178 ວັກ 2 ທີ່ກຳນົດວ່າ: “ບັນຫາທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານກໍບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫຼັກຖານ ຖ້າຫາກການຮັບຮູ້ນັ້ນບໍ່ຂັດກັບຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ລັດ ຫຼື ສັງຄົມ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ”.

ເຫັນວ່າ ອີງຕາມບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ, ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ຈນາຍບ້ານ ດອນນິກຊຸ້ມ ສະບັບລົງວັນທີ 17 ພະຈິກ 2020 ຍັງຍືນໄດ້ວ່າ ບຸກຄົນທີສາມມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ ເງິນປະມານ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມຝັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ເພື່ອຂະຫຍາຍຮ້ານຄ້າຂາຍສິ່ງຈິງໄດ້ຊອກຫາກູ້ຢືມ ເງິນມາຂະຫຍາຍຮ້ານ, ແຕ່ຍ້ອນບຸກຄົນທີສາມ ບໍ່ມີຫຼັກຊັບຄ້າປະກັນຈຶ່ງຂໍໃຫ້ໂຈດນຳເອົາເຮືອນ ແລະ ທີ່ດິນ ຂອງ ໂຈດມາເປັນຫຼັກຊັບຄ້າປະກັນການກູ້ຢືມ ລະຫວ່າງ ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຈຳເລີຍ. ເຫັນວ່າ ເຮືອນ ແລະ ດິນທີ່ ອອກຊື້ໂຈດຕາມໃບຕາດິນ ເລກທີ 1003 ສະບັບລົງວັນທີ 16 ມິຖຸນາ 2009 ທີ່ເປັນຫຼັກຊັບຄ້າປະກັນນັ້ນ ແມ່ນ ຢູ່ເຂດທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ ມີມູນຄ່າຫຼາຍກວ່າ 70.000 (ເຈັດໝື່ນ) ໂດລາສະຫະລັດ. ນອກຈາກນີ້ ມູນຄ່າ ຂອງ ທີ່ດິນຕອນນີ້ ຈຳເລີຍອ່າງວ່າໄດ້ຊື້ພຽງແຕ່ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມຝັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ຖ້າສືບທຽບຕາມ ໃບປະເມີນລາຄາ ຂອງ ຄະນະກຳມະການ ສະບັບລົງວັນທີ 11 ພະຈິກ 2020 ເຫັນວ່າ ເປັນມູນຄ່າທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ນັບແຕ່ເຮັດສັນຍາເປັນຕົ້ນມາ ໂຈດກໍຍັງສືບຕໍ່ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ທີ່ດິນຕອນດັ່ງກ່າວຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ. ອີກປະການໜຶ່ງ ເຫັນຕາມຄຳໃຫ້ການ ຂອງ ສ ຜູ້ເປັນເມຍ ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຈາກປຶ້ມບັນຊີ ຂອງ ບຸກຄົນ ທີສາມ ກໍໄດ້ຍັງຍືນ ວ່າ ຈາກເດືອນພຶດສະພາເຖິງ ເດືອນກໍລະກົດ 2020 ໃນແຕ່ລະທ້າຍເດືອນ ໄດ້ມີການຈ່າຍ ດອກເບ້ຍໃຫ້ແກ່ຈຳເລີຍ ເດືອນລະ 660 (ຫົກຮ້ອຍຫົກສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ ລວມເປັນຈຳນວນ 1.980 (ໜຶ່ງ ຝັນເກົ້າຮ້ອຍແປດສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ ຕາມໃບມອບເງິນເລກທີ1486893B, ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020,

ເລກທີ 1486894B, ລົງວັນທີ 30 ມິຖຸນາ 2020 ແລະ ເລກທີ 1486895B, ລົງວັນທີ 30 ກໍລະກົດ 2020 ຊຶ່ງຈຳນວນເງິນ 1.980 (ໜຶ່ງພັນເກົ້າຮ້ອຍແປດສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ ແມ່ນພໍດີ ເທົ່າກັບ 2% ຂອງ ຈຳນວນຕົ້ນທຶນທີ່ກູ້ຢືມທັງໝົດ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ສາມາດຈ່າຍຕົ້ນທຶນຄືນທັງໝົດ ຈຳນວນ 33.000 (ສາມໝື່ນສາມພັນ) ໂດລາສະຫະລັດ ໃຫ້ ຈຳເລີຍແລ້ວຕາມໃບມອບເງິນເລກທີ 1486896B, ລົງວັນທີ 28 ສິງຫາ 2020 ຂອງ ທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວມະຫາຊືນ ຊຶ່ງຈຳນວນເງິນທີ່ຈຳເລີຍໄດ້ຮັບຈາກບຸກຄົນທີ່ສາມາດລວມທັງຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ ແມ່ນ 34.980 (ສາມໝື່ນສີ່ພັນເກົ້າຮ້ອຍແປດສິບ) ໂດລາສະຫະລັດ. ສະນັ້ນ, ເມື່ອສານພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ສັນຍາສະບັບລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ລະຫວ່າງ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍນັ້ນ ບໍ່ແມ່ນສັນຍາຊື້ຂາຍ ແຕ່ເປັນການຕົກລົງກັນໂດຍເອົາທີ່ດິນຂອງໂຈດໄປຄ້ຳປະກັນ ໃຫ້ແກ່ການກູ້ຢືມເງິນ ລະຫວ່າງ ບຸກຄົນທີ່ສາມ ແລະ ຈຳເລີຍ ຕາມມາດຕາ 520 ວັກ 1 ແລະ ວັກ 3: “ການຄ້າປະກັນຕາມສັນຍາ ແມ່ນ ການຕົກລົງຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ການປະຕິບັດພັນທະ ລະຫວ່າງ ເຈົ້າໜີ້ກັບລູກໜີ້ ຫຼື ການຕົກລົງການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ການປະຕິບັດພັນທະແທນລູກໜີ້ ໂດຍບຸກຄົນ ຫຼື ນິຕິບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ. ການຄ້າປະກັນຕາມສັນຍາດ້ວຍຊັບ ແມ່ນ ການຕົກລົງລະຫວ່າງເຈົ້າໜີ້ກັບລູກໜີ້ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ສາມ ຕາມຮູບການຈຳນຳ ຫຼື ຈຳນອງ ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ປະມວນກົດໝາຍສະບັບນີ້” ແລະ ມາດຕາ 548 “ການຈຳນອງດ້ວຍອະສັງຫາລິມະຊັບ ແມ່ນການຮັບປະກັນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ການປະຕິບັດພັນທະອື່ນ ແກ່ເຈົ້າໜີ້ດ້ວຍການຈົດທະບຽນອະສັງຫາລິມະຊັບທີ່ນຳໄປຈຳນອງ ໂດຍບໍ່ໄດ້ມອບອະສັງຫາລິມະຊັບດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຢູ່ໃນການຄອບຄອງ ຂອງ ຜູ້ຮັບຈຳນອງ”.

ເຫັນວ່າ ທີ່ດິນດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ເອົາໄປເປັນຫຼັກຊັບຄ້ຳປະກັນເງິນກູ້ ບໍ່ແມ່ນເປັນການຊື້-ຂາຍ ຍ້ອນວ່າ ເງິນຈຳນວນ 33.000 ໂດລາສະຫະລັດ ທີ່ຈຳເລີຍໄດ້ຈ່າຍໃຫ້ບຸກຄົນທີ່ສາມ ຕາມສັນຍາຊື້ຂາຍ ສະບັບລົງວັນທີ 28 ພຶດສະພາ 2020 ຈຳເລີຍກໍໄດ້ຮັບຄືນ ລວມທັງດອກເບ້ຍ ດັ່ງວິນິດໄສຂ້າງເທິງນັ້ນ ພ້ອມນັ້ນ ຈຳເລີຍ ກໍບໍ່ໄດ້ປະກອບຂໍ້ມູນຫຼັກຖານໃດ ເພື່ອອ້າງອີງວ່າ ເງິນທີ່ຈຳເລີຍໄດ້ຮັບໄປນັ້ນ ແມ່ນເງິນກ່ຽວກັບບັນຫາໃດ ສານຈຶ່ງຖືວ່າ ເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເງິນທີ່ບຸກຄົນທີ່ສາມໄດ້ກູ້ຢືມຈາກຈຳເລີຍ ພ້ອມກັນນັ້ນ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 1.980 ໂດລາສະຫະລັດ ເມື່ອຄິດໄລ່ແຕ່ມີກູ້ຢືມຮອດມື້ໃຊ້ແທນເປັນເວລາສາມເດືອນ ດ້ວຍອັດຕາດອກເບ້ຍ 2% ກໍເຫັນວ່າ ເປັນດອກເບ້ຍກົງກັບເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ. ອີກປະການໜຶ່ງ, ພາຍຫຼັງເຮັດສັນຍາຊື້ຂາຍ ໂຈດ ຍັງສືບຕໍ່ຄຸ້ມຄອງນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ເຮືອນດັ່ງກ່າວ ຈົນຮອດປັດຈຸບັນ ໂດຍທີ່ຈຳເລີຍບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ຄ່າຕອບແທນແຕ່ຢ່າງໃດ. ການທີ່ຈຳເລີຍໄປໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນເປັນຊື່ຂອງຈຳເລີຍນັ້ນ ເຫັນວ່າ ເປັນການກະທຳທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ສານຈຶ່ງເຫັນສົມຄວນລົບລ້າງໃບຕາດິນເລກທີ 1003 ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020 ອອກຊື່ຈຳເລີຍນັ້ນຖິ້ມ ແລະ ໃຫ້ຈຳເລີຍຮັບຜິດຊອບໃນການຈົດທະບຽນທີ່ດິນຄືນໃໝ່ ໃຫ້ເປັນຊື່ໂຈດ ພ້ອມທັງຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ.

ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍໄດ້ອ້າງວ່າ ເງິນທີ່ບຸກຄົນທີ່ສາມໄດ້ມອບໃຫ້ ຕາມໃບມອບເງິນເລກທີ 1486896B, ລົງວັນທີ 28 ສິງຫາ 2020 ຂອງທະນາຄານການຄ້າຕ່າງປະເທດລາວມະຫາຊືນ ທີ່ບຸກຄົນທີ່ສາມເອົາໃຫ້ຈຳເລີຍນັ້ນ ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຈດ ເມື່ອພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍບໍ່ໄດ້ມີຫຼັກຖານອັນໃດມາຢັ້ງຢືນ ຕໍ່ ການກ່າວອ້າງ ຂອງ ຈຳເລີຍ ສານຈຶ່ງບໍ່ສາມາດພິຈາລະນາຕາມຄຳສະເໜີ ຂອງ ຈຳເລີຍໄດ້.

ເຫັນວ່າ ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດມິເຫດຜົນຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ຈໍາເລີຍຮັບຜິດຊອບ ເສຍຄ່າທໍານຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີຈໍານວນ 100.000 (ໜຶ່ງແສນ) ກີບ ຕາມທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນມາດຕາ 37 ຂໍ້ 4 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທໍານຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019.

ເຫັນວ່າ ໃນເວລາດໍາເນີນຄະດີຢູ່ສານ ໂຈດໄດ້ນໍາເງິນມາວາງສານຈໍານວນ 300.000 (ສາມແສນ) ກີບ, ຈ່າຍຄ່າເສື້ອປົກສໍານວນຄະດີ ຈໍານວນ 35.000 (ສາມໝື່ນຫ້າພັນ) ກີບ ແລະ ວາງສານເພື່ອລົງເກັບກໍາຂໍ້ມູນຈໍານວນ 3.000.000 (ສາມລ້ານ) ກີບ ລວມເປັນເງິນຈໍານວນ 3.335.000 (ສາມລ້ານສາມແສນສາມໝື່ນຫ້າພັນ) ກີບ, ຊຶ່ງເງິນຈໍານວນດັ່ງກ່າວ ສານໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍເຂົ້າໃນການດໍາເນີນຄະດີໝົດແລ້ວ ຕາມບົດສະຫຼຸບການໃຊ້ຈ່າຍສະບັບເລກທີ 08, ລົງວັນທີ 08 ທັນວາ 2020. ໃນເມື່ອຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ໂຈດມິເຫດຜົນ ຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ຈໍາເລີຍທົດແທນເງິນຈໍານວນດັ່ງກ່າວຄືນໃຫ້ແກ່ໂຈດ ຕາມທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 43 ວັກ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທໍານຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019, ໃຫ້ຈໍາເລີຍຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ໃນການຈົດທະບຽນທີ່ດິນໂອນຊື່ເປັນຊື່ຂອງໂຈດ ແລະ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນຕາມການໃຊ້ຈ່າຍຕົວຈິງ.

ເຫັນຕາມ, ມາດຕາ 520 ວັກ 1 ແລະ ວັກ 3 ແລະ ມາດຕາ 548 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ.

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 22, 178 ວັກ 2 ແລະ ມາດຕາ 250 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດໍາເນີນຄະດີແພ່ງສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012.

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 37 ຂໍ້ 4, ມາດຕາ 43 ວັກ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທໍານຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019.

ດ້ວຍເຫດນີ້

ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນນະຄອນຫຼວງ ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນຄະດີເລື່ອງນີ້ ຕໍ່ໜ້າປະຊາຊົນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ

ບອກວ່າ ຄໍາຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ທ້າວ ກ (ໂຈດ) ມີເຫດຜົນ;

ໃຫ້ລົບລ້າງການຈົດທະບຽນທີ່ດິນ ຂອງ ໃບຕາດິນເລກທີ 1003 ລົງວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2020 ທີ່ດິນເນື້ອທີ 1.286 ຕາແມັດ, ຕັ້ງຢູ່ບ້ານດອນນົກຊຸ້ມ, ເມືອງສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນທີ່ອອກຊື່ຈໍາເລີຍຖິ້ມ ແລະ ໃຫ້ຈໍາເລີຍຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕົວຈິງທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ໃນຂັ້ນຕອນການໂອນສິດນໍາໃຊ້ທີ່ດິນມາເປັນຊື່ໂຈດ.

ໃຫ້ ຈໍາເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຈ່າຍຄ່າທໍານຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ເປັນຈໍານວນເງິນ 100.000 (ໜຶ່ງແສນ) ກີບ.

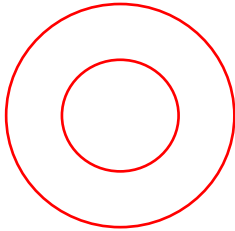
ໃຫ້ ຈໍາເລີຍ ຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນເງິນວາງສານຈໍານວນ 3.350.000 (ສາມລ້ານສາມແສນຫ້າໝື່ນ) ກີບ ຄືນແກ່ໂຈດ ແລະ ໃຫ້ ຈໍາເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ໃນການປະຕິບັດຄໍາຕັດສິນ ຂອງ ສານຕາມການໃຊ້ຈ່າຍຕົວຈິງ.

ໄດ້ບອກໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ຊາບແລ້ວ ຖ້າຫາກບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີ
ສິດຂໍອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນຊາບແລ້ວ ຖ້າຫາກບໍ່ພໍໃຈ ຕໍ່ ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດສະເໜີ
ຄັດຄ້ານໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ

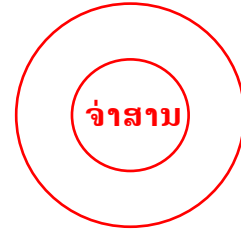
(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນປະທານຄະນະສານຕັດສິນ)

ຈຳສານ

(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຈຳສານ)

ຄໍາຕັດສິນຕົວແບບ (2)

ກໍລະນີຕັດສິນລັບຫຼັງຈໍາເລີຍ

**(ກ່ຽວເລື່ອງ: ທວງເອົາເງິນຄືນຈາກການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ
ຕາງລູກໜີ້)**

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສານປະຊາຊົນເຂດ 1 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຄະນະສານແພ່ງ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ເລກທີ 12 /ຂຕ.ພ

ລົງວັນທີ 22 ມີນາ 2021

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄະນະສານຕັດສິນ ປະກອບດ້ວຍ:

ທ່ານ..... ປະທານ

ທ່ານ..... ຄະນະ

ທ່ານ..... ຄະນະ

ນັ່ງພ້ອມດ້ວຍ ທ່ານ..... ຈຳສານ

ຊື່ທ່ານ..... ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນເຂດ 1 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ໄດ້ເປີດປະຊຸມສານຂັ້ນ ໃນວັນທີ 22 ມີນາ 2021 ເວລາ 13 ໂມງ 00 ນາທີ ຢູ່ທີ່ຫ້ອງປະຊຸມສານ ຂອງ ສານ
ປະຊາຊົນເຂດ 1 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເພື່ອພິຈາລະນາຄະດີແພ່ງ ເລກທີ 123/ຂຕ.ພ, ລົງວັນ 10 ມັງກອນ 2021

ລະຫວ່າງ

ທ້າວ ກ ອາຍຸ XX ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ XXXX, ບັດປະຈຳຕົວ ເລກທີ XXXXXXXX ລົງວັນທີ
XXXXXXX, ອາຊີບ XXXXXXXX, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ XXX, ໜ່ວຍ XX, ບ້ານ XXXXXX, ເມືອງ
XXXXXXX, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ XXXXXXXX, ອີເມວ (Email).....ໂຈດ

ທ້າວ ຂ ອາຍຸ XX ປີ, ສັນຊາດ ລາວ, ຊົນເຜົ່າ XXXX, ບັດປະຈຳຕົວ ເລກທີ XXXXXXXX ລົງວັນທີ
XXXXXXX, ອາຊີບ XXXXXXXX, ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ XXX, ໜ່ວຍ XX, ບ້ານ XXXXXX, ເມືອງ
XXXXXXX, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເບີໂທ XXXXXXXX, ອີເມວ (Email).....ຈຳເລີຍ

ກ່ຽວເລື່ອງ: ທອງເອົາເງິນຄືນຈາກການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງລູກໜີ້

ສານ

ໃນນາມ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ອີງຕາມສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ ສະບັບປັບປຸງປີ 2017;

ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012;

ໄດ້ແຈ້ງຄະດີທີ່ນຳອອກມາພິຈາລະນາ ໃຫ້ໂຈດ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ ໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນໃຫ້ ໂຈດ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຄ້ານຕົວປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃຫ້ໂຈດ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ໂຈດ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄຳເຫັນ ຂອງ ໂຈດ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄຳເຫັນເທື່ອສຸດທ້າຍ ຂອງ ໂຈດ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄຳຖະແຫຼງ ຂອງ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ

ເນື້ອຄະດີ

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳຮ້ອງຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 30 ທັນວາ 2020, ຄຳໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 29 ມັງກອນ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າສະບັບລົງວັນທີ 26 ກຸມພາ 2021 ຂອງ ກ (ໂຈດ) ໄດ້ ກ່າວວ່າ: ໃນວັນ ທີ 30 ພຶດສະພາ 2020 ຂ (ຈຳເລີຍ) ໄດ້ມາຂໍກູ້ຢືມເງິນນຳສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກີບ, ດອກເບ້ຍ 2,5% ຕໍ່ເດືອນ, ກຳນົດເວລາຊຳລະ 3 ປີ ຖ້າຫາກຈຳເລີຍບໍ່ມີຄວາມສາມາດໃຊ້ແທນ ໂຈດ ຊຶ່ງເປັນຜູ້ຄຳປະກັນດ້ວຍບຸກຄົນ ໃນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງຈຳເລີຍ ຕາມສັນຍາສະບັບລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020 ຜ່ານການປະຕິບັດສັນຍາດັ່ງກ່າວ ຈຳເລີຍ ໄດ້ຈ່າຍດອກເບ້ຍຈຳນວນ 500,000 (ຫ້າແສນ) ກີບ ທຸກໆເດືອນ ເປັນປົກກະຕິ. ມາຮອດເດືອນ ສິງຫາ 2020 ຈຳເລີຍ ບໍ່ສາມາດຈ່າຍດອກເບ້ຍໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນວັນທີ 28 ກັນຍາ 2020 ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ຈຶ່ງໄດ້ໄລ່ລຽງໜີ້ສິນຮ່ວມກັນຢູ່ທີ່ຫ້ອງການບ້ານ ໂດຍ ຈຳເລີຍ ໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າຍັງຄ້າງຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກີບ, ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 500.000 (ຫ້າແສນ) ກີບ ລວມຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍເປັນເງິນທັງໝົດຈຳນວນ 20.500.000 (ຊາວລ້ານຫ້າແສນ) ກີບ. ຕົກມາຮອດວັນທີ 22 ຕຸລາ 2020 ຈຳເລີຍ ໄດ້ນຳເງິນໄປຊຳລະໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຈຶ່ງໄດ້ມີການໄລ່ລຽງກັນອີກຕາມບົດບັນທຶກສະບັບລົງວັນທີ 28 ພະຈິກ 2020 ຈຶ່ງຍັງຄ້າງຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ ແລະ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບ ລວມເປັນເງິນທັງໝົດ ຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ. ຈາກນັ້ນສະຖາບັນການເງິນ ຄ ໄດ້ທວງໃຫ້ໂຈດ ໃຊ້ແທນໜີ້ທີ່ຍັງຄ້າງ. ໃນວັນທີ 1 ທັນວາ 2020 ໂຈດ ຈຶ່ງນຳເງິນຂອງຕົນໄປຊຳລະແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ທັງໝົດຈຳນວນ

11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ໂຈດກໍໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຈຳເລີຍຮັບຊາບ ແລະ ໄດ້ທວງໃຫ້ຈຳເລີຍໃຊ້ແທນຄືນໃຫ້ແກ່ ໂຈດຫຼາຍຄັ້ງແລ້ວ. ແຕ່ຈຳເລີຍບໍ່ຍອມຊຳລະຄືນໃຫ້. ດັ່ງນັ້ນ, ໂຈດຈຶ່ງຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານເພື່ອທວງເອົາເງິນຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ຄືນຈາກ ຈຳເລີຍ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄໍາແກ້ຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ 7 ມັງກອນ 2021, ຄໍາໃຫ້ການສະບັບລົງວັນທີ 25 ມັງກອນ 2021 ແລະ ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າສະບັບລົງວັນທີ 26 ກຸມພາ 2021 ຂອງ ຂ (ຈຳເລີຍ) ໄດ້ ກ່າວວ່າ ຕໍ່ ກັບຄໍາກ່າວອ້າງຂອງ ກ (ໂຈດ) ນັ້ນບໍ່ຖືກກັບຕົວຈິງ ເນື່ອງຈາກວ່າ ຜ່ານມາຈຳເລີຍໄດ້ມອບເງິນດອກເບ້ຍ 3 ເດືອນ ຈຳນວນ 1.500.000 (ໜຶ່ງລ້ານຫ້າແສນ) ກີບ ໃຫ້ໂຈດໄປຈ່າຍໃຫ້ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ແລ້ວ, ພ້ອມທັງບອກໃຫ້ ໂຈດໄປຂໍ ນະໂຍບາຍບໍ່ຈ່າຍດອກເບ້ຍສ່ວນທີ່ເຫຼືອ. ສ່ວນການທີ່ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງ ເພື່ອທວງເອົາເງິນຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ຄືນຈາກຈຳເລີຍ ລວມມີ ຕົ້ນທຶນຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ ແລະ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບນັ້ນ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ ແຕ່ບໍ່ເຫັນດີສິ່ງເງິນສ່ວນທີ່ເປັນດອກເບ້ຍຄືນໃຫ້ ແກ່ໂຈດ, ເພາະວ່າການທີ່ໂຈດໄປຊຳລະດອກເບ້ຍຄືນໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ແທນ ລວມທັງດອກເບ້ຍນັ້ນ ຈຳ ເລີຍບໍ່ຮັບຮູ້ ຍ້ອນວ່າ ບໍ່ນອນໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ຂອງ ໂຈດ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງສະເໜີໃຫ້ສານພິຈາລະນາຕາມລະບຽບ ກົດໝາຍ.

ວິນິດໄສ

ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າບັນດາເອກະສານ, ຂໍ້ມູນ ແລະ ຫຼັກຖານຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ໃນສຳນວນຄະດີ ພ້ອມທັງພິຈາລະນາ ຜົນ ຂອງ ການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຢ່າງລະອຽດຖີ່ຖ້ວນແລ້ວ.

ເຫັນວ່າ ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຂອງ ຄະດີນີ້ ແມ່ນບັນຫາດອກເບ້ຍ ທີ່ນອນຢູ່ໃນຂອບເຂດສັນຍາຄໍ້າປະກັນຕາມ ມາດຕາ 558, ວັກ 1 ແລະ ວັກ 4 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ ຫຼື ບໍ່, ໂຈດຈຶ່ງໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ສານພິຈາລະນາ.

ເຫັນວ່າ ການທີ່ໂຈດໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງທວງເອົາເງິນຄືນຈາກການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນຕາງລູກໜີ້ ຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ລວມທັງຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ ເປັນການຮ້ອງຟ້ອງທີ່ມີເຫດຜົນທັງໝົດ ເນື່ອງ ຈາກວ່າ ໃນວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020 ຈຳເລີຍໄດ້ກູ້ຢືມເງິນຈາກສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ເປັນຕົ້ນທຶນ ຈຳນວນ 20.000.000 (ຊາວລ້ານ) ກີບ, ໂດຍຄິດໄລ່ດອກເບ້ຍ 2,5 % ຕໍ່ເດືອນ, ກຳນົດເວລາຊຳລະ 3 ປີ, ຊຶ່ງໂຈດເປັນຜູ້ຄໍ້າ ປະກັນຕໍ່ໜີ້ສິນດັ່ງກ່າວ ອີງຕາມບົດບັນທຶກໄລ່ລຽງກັນສະບັບລົງວັນທີ 28 ພະຈິກ 2020 ຈຳເລີຍ ຍັງຄ້າງຕົ້ນທຶນ ຈຳ ນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ ແລະ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບ ລວມເປັນຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ຊຶ່ງໃນວັນທີ 1 ທັນວາ 2020 ໂຈດ ໄດ້ເອົາເງິນທີ່ຍັງຄ້າງໄປໃຊ້ແທນແກ່ສະຖາ ບັນການເງິນ (ຄ) ແລ້ວ ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບ ເງິນຕົ້ນທຶນທີ່ໂຈດໄດ້ຈ່າຍ ຈຳນວນ 10.000.000 (ສິບລ້ານ) ກີບ ຊຶ່ງເປັນການຮັບຮູ້ເປັນເອກະພາບ ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີ ແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012 ມາດຕາ 178 ວັກ 2 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ບັນຫາທີ່ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍຮັບຮູ້ນຳກັນແລ້ວ ສານບໍ່ຈຳເປັນຊອກຫາຫຼັກຖານ ຖ້າຫາກການຮັບຮູ້ນັ້ນ ບໍ່ຂັດ ກັບ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງ ລັດ ຫຼື ສັງຄົມ ແລະ ລະບຽບ ກົດໝາຍ”. ຕາມສັນຍາ ສະບັບເລກທີ B-02, ລົງວັນທີ 30 ພຶດສະພາ 2020 ໄດ້ກຳນົດການຕົກລົງຂອງຄູ່ສັນຍາ ໃຫ້ຜູ້ຄໍ້າປະກັນຊຳລະເງິນກູ້ຢືມທັງຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ ແທນລູກໜີ້ໃນກໍລະນີລູກໜີ້ບໍ່ສາມາດຈະຊຳລະໄດ້ ຊຶ່ງ ສັນຍາດັ່ງກ່າວໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ກໍໄດ້ລົງລາຍເຊັນ ຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ອີງຕາມບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າສະບັບລົງ ວັນທີ 26 ກຸມພາ 2021 ໂຈດ ກໍໄດ້ຍັງຢືນວ່າ ກ່ອນລົງລາຍເຊັນ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍໄດ້ອ່ານສັນຍາແລ້ວ ພ້ອມກັນ

ນັ້ນ ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ) ກໍໄດ້ຢັ້ງຢືນວ່າ ໃນເວລາເຮັດສັນຍາດັ່ງກ່າວ ໂຈດ ແລະ ຈຳເລີຍ ໄດ້ອ່ານສັນຍາດີແລ້ວ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງຢັ້ງຢືນໄດ້ວ່າ ໂຈດມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນ ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ຕົ້ນທຶນເທົ່ານັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແທນດອກເບ້ຍພ້ອມ ຕາມປະມວນກົດໝາຍແຝງ ມາດຕາ 558 ວັກ 1: “ຜູ້ຄ້າປະກັນອາດຄ້າປະກັນການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຫຼື ປະຕິບັດພັນທະຕາງລູກໜີ້ທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງກໍໄດ້ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງໄວ້ໃນສັນຍາຄ້າປະກັນ. ໃນກໍລະນີ ການໃຊ້ແທນໜີ້ສິນ ຜູ້ຄ້າປະກັນມີພັນທະໃຊ້ແທນພຽງແຕ່ຕົ້ນທຶນເທົ່ານັ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ ສັນຍາຫາກໄດ້ກຳນົດໄວ້ເປັນ ຢ່າງອື່ນ” ແລະ ໃນວັກ 4 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ຜູ້ຄ້າປະກັນທີ່ໄດ້ໃຊ້ໜີ້ສິນທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງຕາງລູກໜີ້ແລ້ວ ນັ້ນ ກໍກາຍມາເປັນເຈົ້າໜີ້ ຂອງ ລູກໜີ້ຜູ້ນັ້ນ ແລະ ມີສິດທາງເອົາຕົ້ນທຶນທີ່ຕົນໄດ້ຈ່າຍໄປແລ້ວ ລວມທັງ ດອກເບ້ຍ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ຖ້າຫາກໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ໃນສັນຍາ”, ເມື່ອອີງຕາມມາດຕາດັ່ງກ່າວສານຈຶ່ງເຫັນສົມຄວນໃຫ້ ຈຳເລີຍ ໃຊ້ແທນເງິນຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ຄືນໃຫ້ແກ່ ໂຈດ.

ເຫັນວ່າ ການທີ່ຈຳເລີຍໄດ້ອ້າງຕາມບົດບັນທຶກຊ້ອງໜ້າສະບັບລົງວັນທີ 26 ກຸມພາ 2021 ວ່າ ເວລາເຊັນ ສັນຍາ ຈຳເລີຍໄດ້ອ່ານສັນຍາແລ້ວ ແຕ່ບໍ່ປະກົດເຫັນເນື້ອໃນທີ່ກຳນົດວ່າໃຫ້ໂຈດມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຊຳລະດອກເບ້ຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຳເລີຍຈຶ່ງປະຕິເສດບໍ່ຢາກຮັບຜິດຊອບດອກເບ້ຍ ຈຳນວນ 1.000.000 (ໜຶ່ງລ້ານ) ກີບ ທີ່ໂຈດໄດ້ ຊຳລະໃຫ້ແກ່ສະຖາບັນການເງິນ (ຄ). ເມື່ອສານພິຈາລະນາແລ້ວ ເຫັນວ່າ ເປັນຄຳກ່າວອ້າງທີ່ຢາກແບ່ງແກ້ບໍ່ຢາກ ຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນເງິນຄ່າດອກເບ້ຍທີ່ໂຈດໄດ້ຈ່າຍແລ້ວນັ້ນ ຊຶ່ງໃນສັນຍາໄດ້ກຳນົດໄວ້ຊັດເຈນວ່າ ຖ້າລູກໜີ້ບໍ່ມີ ຄວາມສາມາດໃຊ້ແທນເງິນທີ່ກູ້ຢືມ ຜູ້ຄ້າປະກັນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ແທນທັງຕົ້ນທຶນ ແລະ ດອກເບ້ຍ. ສະນັ້ນ, ສານຈຶ່ງບໍ່ ສາມາດພິຈາລະນາໃຫ້ຕາມການກ່າວອ້າງ ຂອງ ຈຳເລີຍໄດ້.

ເຫັນວ່າ ຜ່ານມາສານ ໄດ້ສົ່ງໝາຍຮຽກໃຫ້ຈຳເລີຍ ເຂົ້າມາຮ່ວມປະຊຸມສານ ເພື່ອໃຫ້ການ ແລະ ຝັງຄຳຕັດ ສິນ ເຖິງສາມຄັ້ງແລ້ວຕາມໝາຍຮຽກ ສະບັບເລກທີ 01 ລົງວັນທີ 1 ມີນາ 2021, ສະບັບເລກທີ 02 ລົງວັນທີ 9 ມີນາ 2021, ສະບັບເລກທີ 03 ລົງວັນທີ 15 ມີນາ 2021 ແຕ່ຈຳເລີຍບໍ່ໄດ້ເຂົ້າມາຮ່ວມໂດຍບໍ່ຮູ້ສາເຫດ ສະນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການຮັບປະກັນທາງດ້ານກຳນົດເວລາໃນການດຳເນີນຄະດີ ແລະ ອີກປະການໜຶ່ງກໍເຫັນວ່າໃນຄະດີດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີຂໍ້ມູນ ແລະ ຫຼັກຖານພຽງພໍແລ້ວ ຊຶ່ງການທີ່ຈຳເລີຍບໍ່ເຂົ້າມາຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມສານ ນັ້ນກໍເຫັນວ່າບໍ່ເປັນ ອຸປະສັກໃຫ້ແກ່ການພິຈາລະນາຕັດສິນຄະດີ ຂອງ ສານແຕ່ຢ່າງໃດ ສານຈຶ່ງເຫັນຄວນນຳເອົາຄະດີອອກມາພິຈາລະນາ ຕັດສິນໂດຍລັບຫຼັງຈຳເລີຍ ຕາມມາດຕາ 208 ແລະ 217 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແຝງ ສະບັບ ປັບປຸງ ປີ 2012.

ເຫັນວ່າ ຈຳເລີຍເປັນຝ່າຍເສຍຄະດີ ສານຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ຈຳເລີຍຮັບຜິດຊອບເສຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍ ຄະດີ ສອງສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງ ມູນຄ່າການຮ້ອງຟ້ອງ ຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ເທົ່າກັບ ຈຳນວນ 220.000 (ສອງແສນສອງໜຶ່ນ) ກີບ ທີ່ສານພິຈາລະນາໃຫ້ຈຳເລີຍທົດແທນຄືນໃຫ້ແກ່ໂຈດ ຕາມມາດຕາ 37 ຂໍ້ 1 ແລະ ມາດຕາ 43 ວັກ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງປີ 2019.

ເຫັນວ່າ ໃນເວລາດຳເນີນຄະດີຢູ່ສານ ໂຈດໄດ້ນຳເງິນມາວາງສານຈຳນວນ 300.000 (ສາມແສນ) ກີບ, ຈ່າຍຄ່າເສື້ອປົກສຳນວນຄະດີ ຈຳນວນ 35.000 (ສາມໜຶ່ນຫ້າພັນ) ກີບ ລວມເປັນເງິນທັງໝົດຈຳນວນ 335.000 (ສາມແສນສາມໜຶ່ນຫ້າພັນ) ກີບ ຊຶ່ງເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ສານໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍເຂົ້າໃນການດຳເນີນຄະດີ ໝົດແລ້ວ ຕາມບົດສະຫຼຸບການໃຊ້ຈ່າຍ ສະບັບເລກທີ 08, ລົງວັນທີ 19 ມີນາ 2021. ໃນເມື່ອຈຳເລີຍເປັນຜູ້ເສຍ

ຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ຈຳເລີຍທົດແທນເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ຄືນໃຫ້ແກ່ໂຈດ ຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 43 ວັກ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2019.

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 558 ວັກ 1 ແລະ 4 ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ.

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 21, 160, 178, 208, 217, 250 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012.

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ 37 ຂໍ້ 1 ແລະ ມາດຕາ 43 ວັກ 1 ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງປີ 2019.

ດ້ວຍເຫດນີ້

ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນເຂດ 1 ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນຄະດີເລື່ອງນີ້ ເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າໂຈດ ແຕ່ລັບຫຼັງຈຳເລີຍ

ບອກວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ຂອງ ທ້າວ ກ (ໂຈດ) ມີເຫດຜົນ;

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ໃຊ້ແທນເງິນຈຳນວນ 11.000.000 (ສິບເອັດລ້ານ) ກີບ ຄືນໃຫ້ແກ່ ໂຈດ.

ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຈ່າຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ຈຳນວນ 220.000 (ສອງແສນສອງໝື່ນ) ກີບ.

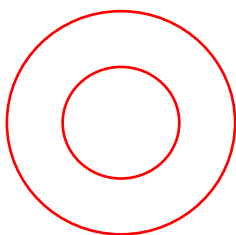
ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ໃຊ້ແທນເງິນວາງສານ ຈຳນວນ 335.000 (ສາມແສນສາມໝື່ນຫ້າຝັນ) ກີບ ຄືນໃຫ້ແກ່ ໂຈດ ແລະ ໃຫ້ ຈຳເລີຍ ຮັບຜິດຊອບເສີຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆໃນເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ.

ໄດ້ບອກໂຈດ ຊາບແລ້ວ ຖ້າບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດຂໍອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນໄປ. ສຳລັບຈຳເລີຍ ມີສິດຄັດຄ້ານໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ສິບຫ້າວັນ ຫຼື ມີສິດຂໍອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນຮັບຊາບຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນຊາບແລ້ວ ຖ້າບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດສະເໜີຄັດຄ້ານໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ

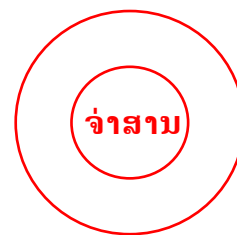
(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນປະທານຄະນະສານຕັດສິນ)

ຈຳສານ

(ເຊັນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຈຳສານ)

ຮ່າງຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ
ກໍລະນີມີບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສານປະຊາຊົນແຂວງ / ນະຄອນຫຼວງ.....

ຄະນະສານແພ່ງ

ເລກທີ..... / ຂຕ.ພ

ຂັ້ນຕົ້ນ

ລົງວັນທີ.....

ຄໍາຕັດສິນຄະດີແພ່ງ

ຄະນະສານຕັດສິນ ປະກອບດ້ວຍ:

ທ່ານ..... ປະທານ

ທ່ານ..... ຄະນະ

ທ່ານ..... ຄະນະ

ນັ່ງພ້ອມດ້ວຍ ທ່ານ.....ຈຳສານ

ຊຶ່ງທ້າ ທ່ານ..... ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ

ໄດ້ເປີດປະຊຸມສານຂຶ້ນ ໃນວັນທີ.....ເວລາ.....ໂມງນາທີ ຢູ່ທີ່ຫ້ອງປະຊຸມສານ
ຂອງ ສານປະຊາຊົນແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....ເພື່ອພິຈາລະນາຄະດີແພ່ງ ເລກທີ...../ ຂຕ.ພ ລົງວັນທີ.....

ລະຫວ່າງ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງສືຜ່ານ
ແດນ/ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ
....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ
....., ເບີໂທ....., ອີເມວ (Email).....ໂຈດ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງສືຜ່ານແດນ/
ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນ ຢູ່ເຮືອນເລກທີ....., ໜ່ວຍ
....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ
....., ເບີໂທ....., ອີເມວ (Email)..... ຜູ້ຕາງໜ້າໂຈດ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງສືຜ່ານ
ແດນ/ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ..... ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ
....., ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ
....., ເບີໂທ..... ອີເມວ (Email)....., ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ

ທ້າວ/ນາງ.....ອາຍຸ.....ປີ, ສັນຊາດ....., ຊົນເຜົ່າ....., ບັດປະຈຳຕົວ/ໜັງສືຜ່ານ
ແດນ/ສຳມະໂນຄົວ ເລກທີ.....ລົງວັນທີ....., ອາຊີບ....., ປັດຈຸບັນຢູ່ເຮືອນເລກທີ.....
ໜ່ວຍ....., ບ້ານ....., ເມືອງ/ເທດສະບານ/ນະຄອນ....., ແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ
....., ເບີໂທ..... ອີເມວ (Email).....ຈຳເລີຍ

ກ່ຽວເລື່ອງ:

ສານ

ໃນນາມສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

ອີງຕາມສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງ ສານປະຊາຊົນ ຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ສານປະຊາຊົນ ສະບັບປັບປຸງ ປີ
2017;

ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2012;

ໄດ້ແຈ້ງຄະດີທີ່ນຳອອກມາພິຈາລະນາ ໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ, ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນທີ່ປະຊຸມ
ສານ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນ ປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນໃຫ້ ໂຈດ,
ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຄ້ານຕົວປະທານ, ຄະນະສານ, ຈຳສານ, ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນ ໃຫ້ໂຈດ,
ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ແຈ້ງສິດໃນການຕໍ່ສູ້ຄະດີໃຫ້ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ຊາບແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄຳເຫັນຂອງໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງການໂຕ້ຖຽງ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄຳເຫັນເທື່ອສຸດທ້າຍ ຂອງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ ໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ;

ໄດ້ຟັງຄຳຖະແຫຼງ ຂອງ ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນໃນທີ່ປະຊຸມສານແລ້ວ

ເນື້ອຄະດີ

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳຮ້ອງຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ....., ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການສະບັບລົງ
ວັນທີວັນທີ..... ຂອງ ໂຈດ, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ລະຫວ່າງ ໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ
ບຸກຄົນທີສາມ ສະບັບລົງວັນທີ, ໂດຍ ໂຈດອ້າງວ່າ ໃນວັນທີ

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນຄຳແກ້ຟ້ອງສະບັບລົງວັນທີ....., ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການສະບັບລົງ
ວັນທີ.....ຂອງ ຈຳເລີຍ, ບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າລະຫວ່າງໂຈດ, ຈຳເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີ
ສາມສະບັບລົງວັນທີ..... ໂດຍຈຳເລີຍໄດ້ອ້າງວ່າ.....

ເຫັນຕາມ ເນື້ອໃນບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການ ສະບັບລົງວັນທີ..... ຂອງ ບຸກຄົນທີສາມ
ຝ່າຍໂຈດ, ບົດບັນທຶກຄໍາໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າ ລະຫວ່າງໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ສະບັບລົງວັນທີ
....., ໂດຍ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ໄດ້ອ້າງວ່າ

ວິນິດໄສ

ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າບັນດາເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານຕ່າງໆ ທີ່ມີໃນສໍານວນຄະດີ ພ້ອມທັງ ພິຈາລະນາ
ຜົນການໄຕ່ສວນໃນທີ່ປະຊຸມສານ ຢ່າງລະອຽດຖີ່ຖວ້ວນແລ້ວ.

ເຫັນວ່າ ປະເດັນຂັດແຍ່ງ ຂອງ ຄະດີນີ້ ແມ່ນ(ກຳນົດປະເດັນຂັດແຍ່ງ)

ເຫັນວ່າ ການທີ່ໂຈດຮ້ອງຟ້ອງ.....ມີເຫດຜົນ / ບໍ່ມີ
ເຫດຜົນ ເນື່ອງຈາກວ່າ(ກຳນົດເຫດການທີ່ເປັນຂໍ້ເທັດຈິງ ຂອງ ຄະດີ)

ເຫັນວ່າ(ລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການປະຕິບັດພາງ ; (ຖ້າມີ))

ເຫັນວ່າ.....(ລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ການຕັດສິນຊ້ອງໜ້າ ຫຼື ລັບຫຼັງ)

ເຫັນວ່າ.....(ລົງຄຳເຫັນ ກ່ຽວກັບ ຄ່າທຳນຽມສານ)

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ.....ວັກ.... ຂອງ ປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ (ກຳນົດບັນດາມາດຕາກົດໝາຍທີ່ເປັນບ່ອນ
ອ້າງອີງ)

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ.....ວັກ....ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການດຳເນີນຄະດີແພ່ງ ສະບັບປັບປຸງ ປີ
(ກຳນົດບັນດາມາດຕາກົດໝາຍ ທີ່ເປັນບ່ອນອ້າງອີງ).

ເຫັນຕາມ ມາດຕາ.....ວັກ....ຂອງ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ຄ່າທຳນຽມສານ ສະບັບປັບປຸງ ປີ (ກຳນົດ
ບັນດາມາດຕາກົດໝາຍ ທີ່ເປັນບ່ອນອ້າງອີງ).

ດ້ວຍເຫດນີ້

ຄະນະສານແພ່ງ ຂອງ ສານປະຊາຊົນແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ..... ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນຄະດີເລື່ອງນີ້ ຕໍ່ໜ້າປະຊາຊົນ
ເປັນຂັ້ນຕົ້ນໂດຍຊ້ອງໜ້າ / ຖືວ່າຊ້ອງໜ້າ / ລັບຫຼັງ ໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມ

ບອກວ່າ ຄຳຮ້ອງຟ້ອງຂອງ ໂຈດ ມີເຫດຜົນ / ບໍ່ມີເຫດຜົນ;

ໃຫ້.....

ໃຫ້ ໂຈດ / ຈໍາເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຈ່າຍຄ່າທຳນຽມ ຂອງ ຜູ້ເສຍຄະດີ ເປັນຈຳນວນເງິນ ກີບ;

ໃຫ້ ໂຈດ / ຈໍາເລີຍ ຮັບຜິດຊອບໃຊ້ແທນເງິນວາງສານຈຳນວນ.....ກີບ ຄືນແກ່ຈໍາເລີຍ / ໂຈດ ແລະ

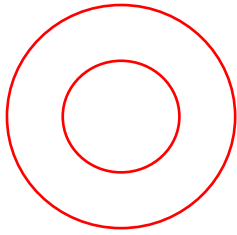
ໃຫ້ ໂຈດ / ຈໍາເລີຍ ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ໃນການປະຕິບັດຄຳຕັດສິນ ຂອງ ສານ ຕາມການໃຊ້ຈ່າຍຕົວຈິງ.

ໄດ້ບອກໂຈດ, ຈໍາເລີຍ ແລະ ບຸກຄົນທີສາມຝ່າຍໂຈດ ຊາບແລ້ວ ຖ້າຫາກບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີ
ສິດຂໍອຸທອນ / ຄັດຄ້ານ ໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວ / ສິບຫ້າ ວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງ / ຮັບຊາບຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພະນັກງານໄອຍະການປະຊາຊົນແຂວງ/ນະຄອນຫຼວງ.....ຊາບແລ້ວ ຖ້າຫາກບໍ່ພໍໃຈ
ຕໍ່ຄຳຕັດສິນສະບັບນີ້ ມີສິດສະເໜີຄັດຄ້ານໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດ ຊາວວັນ ນັບແຕ່ວັນລົງຄຳຕັດສິນ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ປະທານຄະນະສານຕັດສິນ

(ເຊັ່ນ ແລະ ຕາປະທັບ)

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນປະທານຄະນະສານຕັດສິນ)

ຈຳສານ

(ເຊັ່ນ ແລະ ຕາປະທັບ)

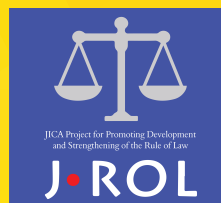

(ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຈຳສານ)

ຈັດພິມເພື່ອແຈກຢາຍ ຫ້າມ ຊື້ - ຂາຍ

ສະໜັບສະໜູນການພິມໂດຍ

ໂຄງການສົ່ງເສີມການພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງລັດທີ່ປຶກສາດ້ວຍກົດໝາຍໃນຂົງເຂດຍຸຕິທຳ

ພິມຄັ້ງທີ I: ຈຳນວນ 5.000 ຫົວ, ທີ່ ໂຮງພິມ ປານຄຳ ຈຳປາ.